

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER ANA BİLİM DALI
ALMAN DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

YABANCI DİLLER İÇİN
AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ KAPSAMINDA
DELFIN DERS KİTABININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Meryem Banu DEMİREL

Ankara
Mayıs, 2013

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER ANA BİLİM DALI
ALMAN DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

YABANCI DİLLER İÇİN
AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ KAPSAMINDA
DELFIN DERS KİTABININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Meryem Banu DEMİREL

Danışman: Prof.Dr.Altan Alperen

Ankara
Mayıs, 2013

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Meryem Banu DEMİREL'e ait "YABANCI DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ KAPSAMINDA DELFIN ALMANCA DERS KİTABININ İNCELENMESİ" başlıklı tezi 07.06.2013 tarihinde, jürimiz tarafından Yabancı Diller Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Prof. Dr. Tahsin Aktaş

.....

Üye : Prof. Dr. Altan Alperen (Danışman)

.....

Üye : Yard. Doç. Dr. Yusuf Kenan Öncü

.....

ÖNSÖZ

Meryem Banu DEMİREL

Lisans ve yüksek lisans öğrenimim süresince benden bilgi ve emeklerini esirgemeyen başta tez danışmanım Prof. Dr. Altan ALPEREN olmak üzere Gazi Üniversitesi Alman Dili Eğitimi bölümündeki tüm hocalarıma teşekkür ederim.

Özellikle hayatım boyunca beni destekleyen ve maddi-manevi hiçbir yardımiesirgemeyen ailem, Ruhsan-Perihan DEMİREL'e ve İmran Sona DEMİREL'e teşekkür ederim.

Bu süreçte moral ve motivasyonumu yüksek tutmamı sağlayan ve hep yanımda olan arkadaşlarıma, özellikle Nihal KURAL'a teşekkür ediyorum.

ÖZET

DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ KAPSAMINDA ALMANCA DELFIN DERS KİTABININ İNCELENMESİ

DEMİREL, Meryem Banu
Yüksek Lisans, Alman Dili Eğitimi Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Altan ALPEREN
Mayıs, 2013, 75 Sayfa

Bu araştırmanın amacı yabancı dil öğretimine yönelik hazırlanmış olan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve Dil Portfolyosu’nu detaylı bir şekilde ele aldıktan sonra birçok öğretmen tarafından kaynak olarak kullanılan “Delfin” adlı Almanca ders kitabını incelemektir. Bu bağlamda Başvuru Metni’ne ne derece uygun olduğunu, öğrenci için yeterli olup olmadığı, ne tür aktiviteler içerdiği gibi sorulara cevap arayacağız ve bilimsel çalışmalar doğrultusunda çözümler bulacağız.

Dört bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümünde araştırmanın amacı ve önemi ile yöntemi üzerinde durulmuş, ikinci bölümünde Avrupa Ortak Başvuru Metni ile ilgili kuramsal olarak bilgi verilmiş, üçüncü bölümünde ders kitabı incelenmiş, dördüncü bölümünde bulgu, öneri ve çalışmanın sonuçlarına yer verilmiştir.

Araştırmanın sonucunda dil kullanma becerilerini ve iletişimi ön planda tutan Avrupa Ortak Başvuru Metni’ndeki bilgilere göre Delfin Almanca ders kitabı büyük oranda metinle uyumluluk göstermemektedir. Ders kitabında verilen alıştırmalar, Başvuru Metni’nde yer alan ortak düzeylere kısmen uyumluluk göstermekte, okuma parçalarında ise bu metinde yine ön plana çıkan dil öğretiminde kültür boyutuna ilişkin izlere rastlanmaktadır. Delfin ders kitabı, dil öğretmenlerine rehber niteliği taşıyan ve dil öğretimini standartlaştıran Avrupa Ortak Başvuru Metni ile büyük ölçüde örtüşmemektedir.

Anahtar Kelimeler: Dil Öğretimi, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, Almanca ders kitabı, Delfin.

REVIEW OF THE GERMAN LANGUAGE TEXTBOOK DELFIN
WITHIN THE SCOPE OF THE COMMON EUROPEAN FRAMEWORK OF
REFERENCE FOR LANGUAGES (CEFR)

DEMİREL, Meryem Banu

Master of Science Degree Program in German Language Teaching

Thesis advisor: Prof. Dr. Altan ALPEREN

July 2013. 86 pages

The objective of this study is to review the German textbook called “Delfin” used as an auxiliary teaching material by a lot of teachers after examining in detail the Common European Framework of Reference for Languages Portfolio prepared for teaching foreign language. In this context, we will seek answers to following questions according to scientific studies: To what extent it complies with the CEFR? Is it adequate for the student or not? What kind of activities it contains?

The first part of the study that consists of four parts focuses on the goal, importance and methods of the research. In the second part theoretical information is given concerning CEFR. In the third part of the text book is examined. In the fourth section, findings, recommendations and results of the study are provided.

As a result of the study, German textbook Delfin extensively doesn't comply with the text according to information set out in CEFR which prioritize the use of language and communication skills. The exercises given in the textbook don't show compatibility to common levels contained in CEFR. The reading texts show signs regarding the cultural dimension of the language teaching. Delfin doesn't overlap largely with CEFR which serves as a guideline for language teachers and standardizes language teaching.

Key Words: Language Teaching, Common European Framework of Reference for Languages, German textbook Delfin

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Jüri Onay Sayfası.....	I
Önsöz.....	II
Özet	III
Abstract.....	IV
İçindekiler.....	V
Kısaltmalar.....	VIII

I. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1 Problem.....	1
1.2 Amaç.....	2
1.3 Önem.....	2
1.4 Varsayımlar.....	3
1.5 Sınırlılıklar.....	3
1.6 Tanımlar.....	4
1.7 İlgili Araştırmalar.....	4
1.8 Yöntem.....	6
1.8.1 Araştırmanın Modeli.....	6
1.8.2 Evren ve Örneklem.....	6
1.8.3 Verilerin Toplanması.....	6
1.8.4 Verilerin Analizi.....	6
1.9 Süre ve Olanaklar.....	7
1.9.1 Zamanlama.....	7

II. BÖLÜM

AB KONSEYİ, AB ORTAK BAŞVURU METNİ ve DİL PORTFOLYOSU (Dil Pasaportu, Dil Öğrenim Geçmişi, Dil Dosyası)

2.1 AB Konseyi ve Yabancı Dil Politikası.....	8
2.2 Avrupa Birliği Ortak Başvuru Metni.....	10
2.2.1 Ortak Başvuru Düzeyleri.....	15
2.2.1.1 A1 Başlangıç Düzeyi (Breakthrough).....	16
2.2.1.2 A2 Temel Kullanıcı (Waystage).....	17
2.2.1.3 B1 Orta Düzey (Threshold).....	19
2.2.1.4 B2 Bağımsız Kullanıcı (Vantage).....	28
2.2.1.5 C1 İleri Düzey (Proficiency).....	29

2.2.1.6 C2 Yetkin Kullanıcı (Mastery).....	30
2.3 Dil Portfolyosu.....	31
2.3.1 Dil Pasaportu.....	34
2.3.2 Dil Biyografisi.....	36
2.3.3 Dil Dosyası.....	39

III. BÖLÜM

DELFIN ALMANCA DERS VE ÇALIŞMA KİTAPLARININ İNCELENMESİ

3.1 Delfin Ders Kitabı.....	45
3.1.1 Genel Bilgi.....	45
3.1.2 Biçim ve Tasarım.....	46
3.1.2.1 Genel Görünüm.....	46
3.1.2.2 Başlıklar.....	50
3.1.2.3 Resimler.....	51
3.1.2.4 Tablo, Grafik ve Şemalar.....	52
3.1.2.5 Yazı Türü ve Puntolar.....	53
3.1.3 İçerik.....	53
3.1.3.1 Dil ve Yazılı Anlatım.....	58
3.1.3.2 Metinler.....	59
3.1.3.3 Örnekler.....	60
3.1.3.4 Öğretim Yöntem ve Teknikleri.....	61
3.2 Dört temel beceriye (okuma-yazma-konuşma-dinleme) göre Delfin ders kitabının incelenmesi.....	64
3.2.1 Okuma	64
3.2.2 Dinleme	69
3.2.3 Konuşma.....	72
3.2.4 Yazma.....	73
Delfin Çalışma Kitabı	
3.3 Genel Bilgiler.....	75
3.3.1 Biçim ve Tasarım.....	75
3.3.2 İçerik.....	78

IV.BÖLÜM

4. Sonuç ve Öneriler.....	81
KAYNAKÇA.....	84

KISALTMALAR

Alm: Almanca

AOBM: Avrupa Birliği Ortak Başvuru Metni

CEF: Common European Framework of Reference for Languages

GERS: Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1 Problem

Ülkemizde yabancı dil öğrenimi büyük ölçüde önem kazanmış olsa da, yabancı dil öğretimi konusunda eksiklikler bulunmaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesi konusunda öğretmenlere büyük görev düşmektedir.

Bir dili öğretirken sadece dilbilgisi odaklı öğretim yapılmamalı, öğrencilerin bireysel farklılıkları da göz önüne alınmalı, farklı yöntemler kullanılmalı ve dolayısıyla daha çok öğrenciye hitap edilmesi sağlanmalıdır. Bu hususta dinleme-konuşma-okuma-yazma becerilerini kazandırmak esas amaç olmalıdır.

Dilbilgisi o dilin temelini oluşturur, öğrenene bu temeli iyi vermek gerekir. Bunun için de öğrenen kişi sadece hedef dili değil, aynı zamanda kendi anadilinin dilbilgisini de çok iyi bilmelidir. Günümüze kadar olan süreçte öğrenci sadece gramer yapısını öğrenebilmekte, fakat öğrendiği yabancı dili kullanamamakta ve bunu başkalarına aktaramamaktadır. Öğrenilen dil sadece en fazla dilbilgisi ve okuduğunu anlama boyutunda kaldığı için, dinleme ve özellikle konuşma becerileri öğrencilere kazandırılmamaktadır. Bunun dışında, öğrenciye hedef dilin kültüre birlikte verilmelidir ki, öğrenci o dili daha iyi anlayıp konuşabilsin.

Bu çalışmamızda bu hususları dikkate alarak Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’ni inceleyip ne tür çözümler üretilebileceğimizi göreceğiz ve bu bağlamda ülkemizde okutulan ders kitaplarına örnek olarak Delfin Ders Kitabını inceleyeceğiz. Buna bağlı olarak da öğrencilerin hangi yöntemlerle öğreneceğini, konuların nasıl öğretilmesi gerektiğini Ortak Başvuru Metni’ne bağlı kalarak irdeleyeceğiz.

Birçok kaynaktan, makaleden alınmış örneklerden ve aynı zamanda ders kitaplarında ve Ortak Başvuru Metni'nde yer alan bilgilerden yola çıkarak problemleri ortaya koyup çözümler üreteceğiz.

1.2 Amaç

Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni (Der Gemeinsame Europäische Referenzrahmen für Sprachen), sınırsız sayıda önerileri, yöntem ve teknikleriyle öğrenen ve öğreten kişi için bir rehber oluşturmaktadır. Dört temel becerinin farklı seviyelere bağlı olarak kazandırılmasını amaçlayan Başvuru Metni, diller için ortak bir çerçeve oluşturmuştur, bu metnin uygulanmasıyla birlikte dil öğrenmek standartlaştırılmıştır. Avrupa Birliğine girmeye çalışan ülkemizde de ortak başvuru metninin uygulanabilmesi bu bağlamda önem kazanmıştır.

Yıllardır başlı başına bir problem olan yabancı dil öğretimi, bu proje ile farklı bir boyut kazanmıştır. Başvuru metninde yer alan bilgiler doğrultusunda ülkemizde yabancı dil öğretmek ve öğrenmek daha kolay hale gelecektir, fakat bunun için de ders kitaplarından öğretmene, ders programlarından öğrenciye kadar yabancı dili öğretmek ve öğrenmek isteyen herkes, bu metne uygun hale gelmelidir. Algılar, öğretim yöntemleri, ders kitapları içerikleri değişmelidir. Ders kitabı olarak okutulan kitapların tamamının buna uygun olması gerekmektedir.

Bu araştırmamızda, birçok öğretmen tarafından kaynak olarak kullanılan “Delfin” adlı ders kitabını Ortak Başvuru Metni'ne göre ele alıp, Başvuru Metni'ne ne derece uygun olduğu, öğrenci için yeterli olup olmadığı, ne tür aktiviteler içerdiği gibi sorulara cevap arayacağız ve bilimsel çalışmalar doğrultusunda çözümler bulacağız.

1.3 Önem

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ve iletişim olanaklarının artmasıyla yabancı dil öğrenimi daha önemli bir hale gelmiştir. Sadece eğitim öğretimde değil, hayatın her alanında önemi büyüktür.

Yabancı bir dil öğrenme, sosyalleşme açısından da çok önemlidir. Bu sayede, dil bilen bir kişi bilmeyen bir kişiye göre önemli ölçüde farkındalık yaratacaktır. Dile ilgi

duyanların sayısı günden güne artarken, buna bağılı olarak da dil öğretmenlerin sayısı da büyük ölçüde artmaktadır. Fakat bir dili öğretmek için o dili bilmek yeterli değildir. Hem öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önüne alınarak oluşturulmuş metotlar kullanılmalı, hem o dilin kültürü öğretilmeli, hem de en önemlisi bunlar yapılırken öğrencilerin en çok hangi konuda ne tür sıkıntılar yaşadığı göz önünde bulundurularak çözümler üretilmeli ve uygulanan metot bu ölçütlere göre olmalıdır.

Günümüzdeki eğitim sistemiyle ilkokul, ortaokul ve lisedeki öğrenciler yabancı dili tam olarak öğrenememektedir. Öğrenciler derste geçerli not alsalar bile öğrendikleri yabancı dil genellikle yetersiz kalmakta, bu yabancı dili kullanamamaktadırlar. Şu ana kadar uygulanan ezberci yöntemler buna yol açmıştır. Fakat Ortak Başvuru Metni'nde yer alan dört beceriyi geliştirmeye yönelik yöntemlerin uygulanmasıyla bu tür problemlerin giderilmesi sağlanacaktır.

Bu bağlamda inceleyeceğimiz ders kitabında Başvuru Metni'ne uygun olarak ne tür yöntem ve tekniklerin uygulandığını faydalı ve öğrenen için ne derece faydalı olduğunu göreceğiz.

1.4 Varsayımlar

Bir yabancı dilin öğretilmesi konusunda farklı teoriler bulunsa da 1990'lı yılların sonunda Avrupa Konseyi tarafından önerilen Ortak Başvuru Metni doğrultusunda yabancı dil öğrenilmesi ve öğretilmesi konusunda standardizasyona gidilmiştir. Bu konuda yazılmış makaleler ve yazılar dikkate alınarak çalışmamızda aşağıdaki varsayımlara yer verilecektir:

1. Dört temel becerinin (okuma, yazma, konuşma, dinleme) bir arada öğretilmediği ders kitaplarından dil öğrenmek, öğrenciler için zor ve yetersiz olacaktır.
2. Öğrenci öğrendiği dili kültürüyle birlikte öğrenmediği sürece, gittiği ülkede uyum zorlukları yaşayacaktır.
3. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre öğretim yöntemleri seçilmediği sürece öğretim yine yetersiz kalacaktır.

1.5 Sınırlılıklar

Araştırmamızda birçok makale, tez ve kitabın yanı sıra yardımcı ders kitabı olarak kullanılan *Delfin* kitabı detaylı bir şekilde ele alınacak, Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne uygun olup olmadığı örneklerle desteklenerek somut önerilerde bulunulacaktır.

1.6 Tanımlar

Araştırmamızda öncelikle Ortak Başvuru Metni'nin neleri kapsadığı, kitabın uygun olup olmadığı konusu araştırılacak, geçen tanımlar açıklanarak çözümler üretilecektir. Ayrıca ilgili makale ve tezlerle bu çözümler desteklenecektir.

1.7 İlgili Araştırmalar

Yabancı dil öğrenirken birçok zorluk yaşanmaktadır. Bu zorluk sadece öğrenen kişiye özgü değildir, aynı zamanda öğretene kişi için de geçerlidir. Bu konuda kaynakçada yer aldığı gibi birçok araştırma yapılmıştır. Biz de bu araştırmalardan yararlanarak Almanca öğrenirken ve öğretirken Avrupa ortak Başvuru Metni'ne göre hareket edilmesi gerektiğini vurgulayacak ve ders kitabını buna göre inceleyeceğiz.

Kaynakçada Ortak Başvuru Metni ve kitap incelemesi üzerine birçok makale, yüksek lisans ve doktora tezleri de bulunmaktadır. Tez çalışması esnasında adı geçen tezler de incelenecek ve bunların sonuçlarından da yararlanılacaktır.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamında yazılmış olan ve bizim de yararlanacağımız bazı tez ve makaleler şunlardır:

Korkut U. İŞİSAĞ ve Özcan Demirel'in yazmış olduğu "Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin Konuşma Becerisinin Gelişiminde Kullanılması" başlıklı tezden yararlanılmıştır. Bu tezde en çok yararlandığımız bölüm olan birinci bölümde, Avrupa Konseyi ve politikası üzerinde durulmuş, AOBM'nin kazandırmış olduğu bazı kavramların tanımı yapılmış ve dil seviyeleri hakkında bilgi verilmiştir. Farklı deney ve analizler sonucunda hazırlanmış olan AOBM'nin konuşma becerisinde kullanılması ile ilgili ikinci kısımdan da kısmen yararlanılmıştır.

Bir diğerk çalışmamız Tahsin Aktaş ve Aylin Seymen'in yazmış olduğu "Avrupa Ortak Yabancı Dil Öğretim Programı çerçevesinde "Passwort Deutsch" adlı ders kitabının değerkendirilmesi" adlı makaledir. Bu makalede öncelikle günümüzde yabancı dil öğrenmenin önemi vurgulanmış ve daha sonra kısaca Avrupa Konseyi ve dil politikasına değinilmiştir. Bu bağlamda dil gelişim dosyası birkaç cümle ile tanıtılmış ve "Passwort Deutsch" Almanca ders kitabın Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne göre alıştırtma ve örneklerle incelenmiştir. Bu makalede ders kitabındaki alıştırtmalar okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileri çerçevesinde ele alınmış ve sonuç olarak kitabın Başvuru Metni'ne uygun olduğuna karar verilmiştir.

Konumuzla ilgili olarak Serkan Aygün'ün 2008 yılında yazmış olduğu "Türkiye'de yabancı dil eğitimi ve Avrupa dilleri ortak çerçeve programı" başlıklı tezden yararlandık. Bu tezde dil konusu ve yabancı dil öğrenimi/öğretiminin önemi üzerinde ayrıntılı bir şekilde durulmuştur. Türkiye'de yabancı dil eğitim sürecini kronolojik bir sırayla ele alan Aygün, daha sonra Avrupa Birliğine Üyelik Süreci Bağlamında Yabancı Dil Eğitimi başlığı altında detaylı bir şekilde Avrupa Konseyi ve Başvuru Metni'ni incelemiştir.

Yararlanmış olduğumuz diğerk çalışmalar şunlardır: Zuhal Yılmaz Doğan'ın yazmış olduğu "Avrupa Birliği Ortak Dil Çerçevesi Programının Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Okullarında Yabancı Dil (İngilizce) Dersi Öğretiminde Uygulanabilirliği" isimli yüksek lisans tezi, Bilgen Tosun'un yazdığı "Avrupa Birliği Ortak Dil Çerçevesi Programının Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Liselerinde İngilizce Dersi Öğretiminde Uygulanabilirliği" adlı yüksek lisans tezi, Harun Göçerler'in yazmış olduğu "Antalya, Alanya, Manavgat Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri 1. Sınıf Öğrencilerinin Almanca Karşılıklı İletişim Becerilerinin Avrupa Konseyi Genel Kriterleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tezi, Korkut Uluç İşisağ'ın yazmış olduğu "Sözlü İletişim Becerilerinin Gelişiminde Avrupa Ortak Başvuru Metni Uygulamalarının Başarıya, Tutuma ve Kalıcılığa Etkisi" adlı doktora tezi ile Dursun Köse'nin 2007 yılında Sosyal Bilimler Dergisi'ne yazmış olduğu "Ortak Başvuru Metni'ne Uygun Türkçe Öğretiminin Başarıya ve Tutuma Etkisi" isimli makale, Gülten Güler'in "Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı ve Türkiye'de Yabancı Dil Eğitim Süreçleri" adlı Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde 2005 yılında yayımlanmış makalesi ve MEB Talim Terbiye Kurulunun web sitesinde

yayınlanmış olan Ortaöğretim Almanca Dersi (Hazırlık, 9-12. Sınıflar) Öğretim Programları incelenmiş, konumuza ilişkin diğer makalelerden bilgiler toplanmış ve MEB resmi sitesinde ve diğer sitelerde yayımlanan yazılardan da yararlanılmıştır.

1.8 Yöntem

1.8.1 Araştırmanın Modeli

Araştırmamız dört bölümden oluşacaktır. İlk bölümünde araştırmamızı hangi boyutlarda ele alacağımızı anlatacak, amaç ve kapsamı ile araştırmamızın yöntemi üzerinde duracağız. İkinci bölümde ilgili programı bilimsel kaynaklardan destek alarak kuramsal olarak tanıtacağız. Daha sonra üçüncü bölümde konumuzla ilgili ders kitabının incelenmesine geçeceğiz. Son bölüm olan dördüncü bölümde ise sonuç olarak hangi bulgulara vardığımızı ve nasıl bir yol izlememiz gerektiği konusunda çözümler üreteceğiz.

1.8.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini günümüzde yabancı dil konusunda model oluşturan Avrupa Ortak Başvuru Metni oluşturacaktır.

Örneklemi ise, birçok özel ve devlet okullarında yardımcı kitap olarak okutulan Delfin ders kitabının bu metne göre irdelenmesi oluşturacaktır.

1.8.3 Verilerin Toplanması

Bu çalışmada öğretmenlerle etkileşim sağlanacaktır. Aynı zamanda ikincil veri kaynaklarından da istifade edilecektir. Bu verilerin analiz edilmesi ve yorumlanmasıyla genel bir değerlendirme yapılması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, Alman Kültür Merkezi Kütüphanesi, Milli Kütüphane, Üniversite Kütüphaneleri (Bilkent, Ankara, Gazi vs), Ankara YÖK Tez Tarama Merkezi ve çeşitli internet sitelerinden yararlanılacaktır.

1.8.4 Verilerin Analizi

İlk önce veriler toplanacak ve araştırma raporunun kuramsal yapısının oluşturulması sağlanacak, araştırmada diğer makaleler incelenecek ve yabancı dil öğretirken yaşanan genel sorunlarla saptanacaktır. Elde edilen bilgi, bulgu ve veriler ışığında söz konusu olan yaklaşık Delfin ders kitabı incelenecek, varsa eksiklikleri saptanıp çözümler üretilecektir.

1.9 Süre ve Olanaklar

Bu bölümde proje tamamlanmasında yararlanılacak kaynaklardan bir kısmına yer verilmiştir. Literatür taraması sırasında eklenecek kaynaklar projenin nihai raporunun kaynakçasında belirtilecektir. Aynı zamanda yayınlanan yeni çalışmalar takip edilecek ve proje de yararlanılmaya çalışılacaktır. Bu nedenle kaynakça kısmı ana hatları ile belirtilmiştir.

Bu bölümün ilk başlığında ise zamanlama ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir. Aynı zamanda yapılacak olan çalışmaların planlanarak ne kadar süre içerisinde hangi aylarda yapılacağı belirlenmiştir.

1.9.1 Zamanlama

Aşağıda belirtilen tablo, projenin hangi süreler arasında yapılmasının planlandığını belirtmektedir. Temmuz 2010'da başlanan bu çalışmanın Mayıs 2012'de sonuçlandırılması planlanmaktadır. Yapılacak çalışmalar ise ana hatları ile belirtilmiştir.

Planlama (Öneri Hazırlama)	Temmuz 2010
Kuramsal araştırma (Çerçeve ile ilgili yayınlar ve materyal toplama)	Ağustos 2010 Eylül 2011
Değerlendirme (Okuma)	Ekim 2011- Nisan 2012

Yazma (Bulguların yazıya geçirilmesi)	Mayıs-Aralık 2013
Sonuçlar ve düzeltmeler	Ocak – Haziran 2013

BÖLÜM II

AB KONSEYİ, AB ORTAK BAŞVURU METNİ ve DİL PORTFOLYOSU (Dil Pasaportu, Dil Öğrenim Geçmişi, Dil Dosyası)

2.1 AB Konseyi ve Yabancı Dil Politikası

AB Konseyi 1949 yılında insan haklarını korumak, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü sağlamak amacıyla Belçika, Norveç, İsveç, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, Lüksemburg, İrlanda ve İtalya olmak üzere Avrupa ülkelerinin üyeliğiyle merkezi Fransa’da kurulmuş olan bir teşkilattır. Yunanistan ve Türkiye de konseyin kurulduğu günden itibaren kurucu üyelerinin arasında yer almaktadır. Amacı üye ülkelerin vatandaşlarına daha iyi yaşam koşulları sağlamaktır. Irkçılık, ayrımcılık olmadan farklı ülkelerin vatandaşlarının birbirleriyle uyum içerisinde yaşatmayı ilke edinmiştir.

AB Konseyinin şu anda 48 üyesi bulunmaktadır; “Avrupa Birliği üyesi devletlerin hükümetlerinde görev yapan bakanlardan oluşan ve üye devletlerin ulusal çıkarlarının temsil edildiği organdır.” AB Konseyinin görevi genellikle karar alma boyutundadır. Karar alma asli görevidir denilebilir. Avrupa Topluluğu ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu Antlaşması ile görev ve yetkileri belirlenen konsey, karar alırken Avrupa Parlamentosu ve Komisyon ile birlikte hareket etmektedir. “Kuruluş kanun taslaklarını onaylar, parlamentoya yollamakla birlikte üye ülkelerin ortak ekonomik politika kararlarını düzenlemekte ve Liderler Zirvesinde ortaya konan dış ilişkiler konusundaki kararların uygulanmasına yönelik plan hazırlamaktadır.”¹

Avrupa’nın geleceği için en çok dil politikası üzerinde duran AB Konseyi, bu bağlamda farklı proje ve programlar üretmektedir. Ulusal Ajans tarafından yürütülen

¹ <http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=45630&l=1> (Çevrimiçi; 02.11.12)

Socrates (Genel Eğitim Programı), Youth (AB Gençlik Programı), Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim Programı) ile Tempus Programları vs. AB Konseyi tarafından gerçekleştirilen projeler olup hem eğitim hem kültürel tanıtım amaçlıdır. Bu programlardan

“Avrupa’da yılda halen 120.000 üniversite öğrencisi, 18.000 üniversite öğretim görevlisi yararlanmaktadır. Mesleki eğitim alanında yılda 45.000 kişi işbaşı eğitimine ya da inceleme gezisine katılmaktadır. Programların uygulandığı ülkelerdeki ilk ve orta öğretim öğrenci ve öğretmenlerinin %3’ü diğer ülkelerdeki okullarla ortak projeler yapmaktadır. Türkiye’de ise 2004 yılı itibarı ile 65 üniversite, Avrupa üniversiteleri ile bu programlar çerçevesinde işbirliği yapabilme imkanı bulmuş ve yaklaşık 1300 üniversite öğrencisi Avrupa’nın değişik üniversitelerinde bir yıl süre ile öğrenim görme hakkına kavuşmuştur” (Harun Göçerler, 2006: 12).

Tuzcu (2006: 56), AB eğitim politikasının amaçlarını kısaca şöyle sıralamıştır:

- Üye ülkeler arasında işbirliğini ve dayanışmayı sağlamak amacıyla, üye ülke yurttaşları arasındaki karşılıklı anlayışı özendirmek ve Avrupa bilincini aşlamak, bu süreçte öğrenci ve öğretmenleri eğitmek ve tüm ar-ge alanlarına etkin katılımlarını sağlamak,
- Her üye ülke kendi sosyo-ekonomik yapısına uygun sistemi uygulamakta serbest olmakla birlikte, ulusal sistemler içinde yer alması gereken kimi toplumsal kriterler vardır. Eğitim alanında Birliğin temel yaklaşım politikası, üye ülkelerin eğitim sistemlerinin belirlenen genel ilkeler ve kriterlerle çelişmeyecek biçimde düzenlenmesidir.
- Yönetim, içerik ve yapı bakımından “tek tip” bir eğitim yerine, üye ülkelerin kendi ulusal özelliklerine göre biçimlenen eğitim politikalarının karşılıklı görüş alışverişleriyle uyumlulaştırılmasını öngörmektedir.

Konsey ile T.C Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki yabancı dil eğitim ve uygulamalarıyla ilgili çalışmalar 1950 yılından beri sürmektedir. Fakat günümüze kadar gelen en somut çalışmalar temelini 1968 yılında atmıştır. “1950’li ve 60’lı yıllara kadar okullarımızda kullanılmakta olan “E. V. Gatenby” tarafından yazılmış İngilizce ders kitapları yerine, 1972’den itibaren “An English Course for Turks” dizisi İngilizce dersleri için, “Wir Lernen Deutsch” Almanca dersleri için ve “Je Parle Français” Fransızca dersleri için hazırlanmıştır” (Ö.Demirel, 2009).

Böylece yabancı dil öğretimine yeni bir anlayış kazandırılmaya başlanmış ve 1990'lı yıllara kadar olumlu bir şekilde sürmüştür. 1990'lı yıllarda ise yabancı dil eğitim ve öğretimine daha fazla ağırlık vermek için hazırlık sınıfları konulmuş ve giderek artan bir şekilde yabancı dil öğretimi uygulanmıştır.

Avrupa Birliğinin eğitim ve kültür politikalarını yürüten en önemli örgüt olan AB Konseyinin dil politikasındaki “çok dilli ve çok kültürlü” bir toplum yaratma isteği ve uğraşını, 2001 yılını “Avrupa Diller Yılı” ilan etmesiyle kanıtlamıştır.

“Diller yılını ilan etmedeki temel amaç, Avrupa Konseyine üye ülkelerin dil ve kültür miraslarına sahip çıkmaları ve bunu diğer Avrupa ülkeleriyle birlikte paylaşmalarıdır; bunun yanı sıra çok kültürlü, çok dilli Avrupalı olma bilincini yayarak birden çok dil öğrenmeyi teşvik etmektir. Bu yolla çok dil öğrenmenin farklı dil ve kültürel geçmişleri olan insanlar arasında hoşgörüyü arttıracak ve bireylerin birbirlerini daha iyi anlamalarını sağlayacağı beklenmektedir. Avrupa kıtasında 150 ile 200 farklı dilin konuşulduğu belirtilmektedir. Avrupa Birliğine üye 15 ülkede yaşayan bireyler arasında yapılan bir araştırma sonucuna göre öğrencilerin % 89'u İngilizce, % 32'si Fransızca, % 18'i Almanca ve % 8'i de İspanyolca'yı yabancı dil olarak öğrendiklerini söylemişlerdir. Aynı araştırmanın sonuçlarına göre bu ülkelerdeki bireylerin yarısından fazlası da çok dilli olduğunu ifade etmiştir” (Ö.Demirel, Yabancı Dil Öğretimi, 2004: 18)

Bu bağlamda ortak bir yabancı dil öğretim programı hazırlayan konsey, bu başvuru metni ile yabancı dil öğretim ve öğrenimine farklı bir boyut kazandırmıştır.

2.2. Avrupa Ortak Başvuru Metni (AOBM)

(Gemeinsamer Europäische Referenzrahmen für Sprachen (GERS))

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ve iletişim olanaklarının artmasıyla dil öğrenme daha önemli bir hale gelmiştir. Her toplum kendi yaşayış tarzına ve kültürüne bağlı olarak eğitim sistemini oluşturmuş, dil öğretimi de yine aynı kapsamda oluşturulmuştur. Her ülkede dil öğretim düzeyleri farklılık gösterdiği için Avrupa Konseyi bu farklılığı ortadan kaldırmak amacıyla Ortak Başvuru Metni'nin oluşmasına öncülük etmiştir. Bu bağlamda herhangi bir dili orta seviyede bildiğini söyleyen bir

kişinin okuma, yazma, konuşma, dinleme becerilerini nasıl kullandığı bu metin sayesinde standardize edilerek bilinir hale gelmiştir.

Kısacası Avrupa Konseyi, AB ülkeleri vatandaşlarının birbirlerinin dilini öğrenerek ve kültürlerini tanıyarak daha kaliteli yaşam sürmesi, birbirleriyle iletişim kurabilmesi amacıyla “çok dillilik (Alm. Mehrsprachigkeit)” ve “çok kültürlülük (Alm. Multikulturell)” kavramlarından yola çıkarak, yabancı dil eğitim ve öğretiminin yaygınlaşması ve standart hale gelmesi amacıyla Ortak Başvuru Metni’ni hazırlamıştır.

Çok dilli ve çok kültürlü toplum olmak arzusuyla temeli atılmış olan AOBM, üç hedefle yola çıkmıştır:

1. “Avrupa’daki dil ve kültür çeşitliliğinin, zengin mirasının korunması ve geliştirilmesi gerekir. Ortak bir kaynaktır ve bu çeşitliliği iletişim yolunda bir engel olmaktan çıkarıp karşılıklı bir zenginleşme ve anlayış hâline getirmek için eğitim alanında büyük çabaya ihtiyaç vardır.

2. Avrupa hareketliliğini arttırmak, ortak anlayış ve işbirliğini güçlendirmek, önyargı ve ayrımcılığın üstesinden gelebilmek için, farklı anadile sahip Avrupalılar arasında iletişim ve etkileşimin kolaylaştırılması gerekmektedir. Bu, ancak modern Avrupa dillerini daha iyi bilmekle mümkün olacaktır.

3. Üye ülkeler, modern dil öğretim ve öğreniminde ulusal ilkeleri kabul ettiği ya da geliştirdiği takdirde mevcut ilkelerindeki işbirliği ve eşgüdümde uygun düzenlemeleri yaparak Avrupa düzeyinde daha büyük bir yaklaşma elde edilebileceklerdir” (Milli Eğitim Bakanlığı, 2009).

Avrupa ülkelerindeki yabancı dil öğretim uygulamaları ülkemizin, Avrupa’da ortak eğitim uygulamalarını öngören Socrates Projesine katılmasıyla benimsenmiştir. “Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğretimi, Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümüne belirlenen eğitim politikalarına göre yapılmaktadır. Avrupa’da ortak bir yabancı dil öğretim programı ve yabancı dil öğretiminde ortak bir standart, ortak ölçütler ve buna dayalı bir araç geliştirmeyi amaçlayan Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı oluşturmuştur.”²

AOBM’nin öğrenici merkezli ve iletişimci yaklaşımı benimseyen bir uygulaması olarak görülen Avrupa Dil Gelişim Dosyası da Ortak Başvuru Metni ile birlikte 2001 yılında Avrupa Konseyi tarafından tanıtılmıştır. Demirel’e göre bu projenin en önemli

2 <http://adp.meb.gov.tr/nedir.php> (Çevrimiçi: 20.02.13)

amaçlarından biri üye ülkeler arasında yabancı dil eğitime ve öğretime yeni bir bakış açısı kazandırmaktır. Bu sayede bireyler kendi dil ve kültür miraslarına sahip çıkacak ve bunu diğer Avrupa ülkeleriyle paylaşacaklardır. Bunun yanı sıra çok kültürlü ve çok dilli Avrupalı olma bilincini yayarak bireyler birden çok dil öğrenmeye teşvik edilecektir (Demirel, 2003:241).

Avrupa Ortak Başvuru Metni, ortak kriterlere göre dilin öğrenim ve öğretimi ile konuşma yetisinin değerlendirilmesini anlatan ve karşılaştırılabilir kılan bir sistemdir.³ AOBM, hem dil ve kültür ile ilgili çalışmaları kapsamakta hem de bu anlamda Avrupa ülkeleri arasında bir standartlaşmaya gidilmesini öngörmektedir. Temelde bütün dilleri, bütün seviyeleri ve bütün yaş gruplarını kapsayan AOBM, hayat boyu öğrenmeyi de hedef kılan bir sistemdir. “Dil düzeylerinin belirlenmesiyle dil öğretimi alanında ortak bir noktada buluşulmuştur. Bu sayede dil sınavlarının denklikleri de sağlanabilecektir. Bu çalışma dile ilişkin düzey basamaklarını tanımlayan, ulaşılabilir ve kontrol edilebilir hedefler koyan ve tüm Avrupa ülkeleri tarafından tanınan bir araç niteliğindedir” (MEB, Talim Terbiye, 2004:1).

AOBM ile yabancı dil öğrenenler hem dili nasıl bir sistemle öğrenmeleri gerektiğini bilecek, hem de öğrenirken dil yeterlilik düzeylerinin farkında olabileceklerdir. Bu bağlamda dört temel beceri olan okuma, konuşma, yazma, dinleme becerileri eksiksiz uygulanabilecektir. AOBM, yabancı dili sadece bilmeyi veya anlamayı değil, aynı zamanda o dili kullanabilmeyi de hedeflemiştir. Öğrenen kişi, hedef dili iletişim kurabileceği bir boyuta getirebilecektir.

“Başvuru metni, sadece daha sınırlı bir dil bilgisi gerektiği zaman (Örneğin, konuşmaktan çok anlamak) üçüncü veya dördüncü yabancı dili öğrenmek için sınırlı zaman olduğu durumlarda uygun dilin öğretilmesi gibi “kısmi” niteliklerin betimlenmesini içermektedir. Bu noktada, hatırlamadan çok tanımaya dayanan yeteneklerin hedeflenmesi daha faydalı sonuçlar sağlayabilir. Bu gibi becerilerin resmi olarak tanınması, daha çeşitli Avrupa dillerinin öğrenilmesiyle çok dilliliği arttıracaktır” (MEB, 2009).

AOBM, 9 bölümden oluşmaktadır. Ana başlıklarıyla; siyasal ve eğitimsel bağlamda diller için Avrupa ortak başvuru metni, benimsenen yaklaşım, ortak başvuru düzeyleri, dil kullanımı ve kullanan/Öğrenen, kullanıcı/ öğrenen yetileri, dil öğrenimi ve

3 GERS Kurzinformation, Langenscheidt, 2004, tarafımdan çevrildi

dil öğretimi, yabancı dil öğrenmede ve öğretmekte dayalı ödevlerin yeri, dilsel farklılık ve eğitim programı ve değerlendirme.

“Bu kaynağın üç ana konu üzerinde yoğunlaştığı söylenebilir. Bunlar sırasıyla:

- Avrupa parlamentosunun dil politikası ile ilgili amaç ve açıklamaları
- Bildirişimsel yetinin kapsadığı alanlar ve bununla ilgili çok detaylı açıklamaları
- Beceri ve yetilere göre yabancı dil düzeylerinin belirlenmesi için ortak ölçüt

betimlemeleridir (A1-A2-B1-B2-C1-C2)” (Mukadder Seyhan YÜCEL, 2006: 117).

İlk bölümde AOBM’nin tanımı, amaç ve hedefleri üzerinde durulmakta, çok dillilik kavramına değinilmektedir. Tutarlı, şeffaf ve kapsamlı olması konusundaki açıklamalara da yer verilmiş olan birinci bölümde ayrıca AOBM’nin kullanım alanları ise şöyle sıralanmıştır:

– “Dil öğrenim programlarının ve müfredatlarının öğrenenlerin ön bilgisine, özellikle ilkokuldan üniversiteye kadar olan eğitim süreci ile daha sonra alınan yetişkin eğitimi arasındaki geçişler ve dil öğrenenlerin hedefleri göz önüne alınarak hazırlanmasında,

– Dil sertifikaları ve sınavlarında, öğrenenlerin neleri yapamadıklarının değil, aksine bir dilde neleri yapabildiklerinin sınav değerlendirmelerinde belirleyici olması, sınavların bu yönde hazırlanması konusunda,

– Dil öğrenenlerin kendi baslarına öğrenmelerinin teşvik edilmesi, ulaştıkları düzeyleri tespit etme bilincinin geliştirilmesinin, öğrenenler için ulaşılabilir anlamlı yeni hedeflerin tespit edilmesinin, öğrenme esnasında kullanılacak materyallerin seçiminin ve öğrenen kişinin kendi kendini değerlendirebilmesinin sağlanmasıdır” (MEB, 2009:18)

İkinci bölümde ise iletişimsel yaklaşımın kapsadığı eylem odaklı yaklaşım açıklanmakta ve bireyin genel yeteneklerinin (bilgi, beceriler ve uzmanlık bilgileri, varoluş ve öğrenme yeteneği) dil öğrenmeye katkılarıyla birlikte diğer iletişimsel dil yetenekleri de anlatılmaktadır. Bireysel farklılıklara göre dil öğrenme sürecini daha yalın hale getiren Başvuru Metni, öğrenen kişilere hedef dili kültürler arası yaklaşımla öğrenmelerini sağlamaktadır.

Üçüncü bölümde ise ortak başvuru düzeyleri, tablo ve grafikler yardımıyla açıklanmış olup üzerinde en çok durulan bölümdür. Buradaki ilk tabloda düzeyler, ana hatlarıyla verilmiştir. Ortak başvuru düzeylerinin detaylı bir açıklamayla verildiği ikinci

tabloda ise sadece uzman kişilere değil aynı zamanda uzman olmayan kişilerin eğitimi kolaylaştırması için de bundan yararlanmasının amaçlandığı belirtilmiştir.

Bahsettiğimiz bu ikinci tabloda öğrenenler, dil seviyeleri sayesinde kendilerini değerlendirebileceklerdir. İleri düzey, ara düzey ve temel düzey olmak üzere üç ana gruba ayrılan seviyeler kendi aralarında da ikiye ayrılarak toplamda altı farklı düzey oluşturmaktadır. Bu bağlamda temel düzey olan A1 (Breakthrough) ve A2 (Waystage), ara düzey olan B1 (Threshold) ve B2 (Vantage), ileri düzey olan C1 (Effective Operational Proficiency) ve C2 (Mastery)’nin hangi durumlarda ne kadar yeterli olduğu ve öğrenen kişinin hangi seviyede olduğunu kendisinin saptayabildiği bir tablo hazırlanmıştır. Dört temel dil becerileri okuma, yazma, konuşma ve dinlemeyi AOBM, belirlediği bu düzeylerle ilişkilendirerek farklı bir şekilde ele almıştır. Dinleme ve okuma becerileri anlama kategorisinde yer almaktadır; konuşma kategorisi bir konuşmaya katılmak ve sözlü olarak kesintisiz konuşmak şeklinde iki gruba ayrılmıştır; yazma kategorisinde ise yazılı anlatımı ifade etmekte olup diğer kategorilerde olduğu gibi altı farklı düzeyde ele alınmıştır. Detaylı açıklamalarla ele alınmış dil seviyelerinin nasıl kullanılacağı, kullanım alanları ve bunlara bağlı olan kavramlar hakkında detaylı bilgi bulmak mümkündür.

Dördüncü bölümde dili öğrenenlere dilin kullanımı ile sürece yer verilmiştir. Bunlar sırasıyla bağlam, iletişim temaları, iletişimsel grev ve amaçlar, dil faaliyetleri ve stratejiler, dil süreçleri ve metinlerdir. 4. Bölümün önemini AOBM şöyle vurgulamaktadır; “4. Bölümün içerdiği dil kullanımı ve dil kullananın analizi, OBM’nin kullanımı için kaçınılmaz; çünkü bu analizin sunduğu bir dizi parametre ve kategori, dil öğrenimi, öğretimi ve sınaması ile ilgili herkesin sorumluluğunu aldığı öğrenenlerin, bir dil ile neler yapabileceklerini ve eylemde bulunmak için neleri bilmeleri gerektiği konusunu göz önünde tutarak, bunu somut bir biçimde diledikleri seviyede ayrıntılarıyla betimlemelerini sağlar. Bu analizin amacı, kapsadığı sahada anlaşılır olmak ve tabii ki okuyucu için yorucu olmamak” (MEB, 2009:43).

Beşinci bölümde ise kullanıcı/öğrenen yetileri iki ana başlığa ayrılmış, genel yetiler ve iletişimsel dil yetileri olarak adlandırılmıştır. Ortak Başvuru Metni’nin kazandırdığı birçok kavramı göreceğimiz bu bölümde şunlara yer verilmiştir; dil ötesi yetiler; genel bilgi, beceriler ve davranış biçimleri, kişisel faktörler ve öğrenme yetileri.

Altıncı bölümde ise dil öğrenimi ve öğretimi konusuna, öğrencinin öğrenmesi ya da edinmesi gerekenler, dil öğrenme süreçleri, başvuru metnini kullananlar için dil öğreniminin kolaylaştırılması, modern dil öğrenimi ve öğretim yöntemlerine genel bakış, hatalar ve yanlışlar alt başlıklarıyla değinilmiştir.

Yedinci bölümde ödevlerin betimlenmesi, uygulanması ve güçlük derecelerine yer verilmiş, sekizinci bölümde ise dilsel farklılık ve eğitim programı detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Ayrıca yabancı dil eğitim ortamları irdelenerek farklılık gösteren öğretim programlarıyla ilgili örneklerle de yer verilmiştir. Son olarak dokuzuncu bölümde ise genel bir değerlendirme dört başlık altında yapılmıştır.

Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde üzerinde en çok durulan ve bizim de detaylı bir şekilde ele alacağımız konu *Ortak Başvuru Düzeyleridir*.

2.2.1 Ortak Başvuru Düzeyleri

Avrupa Konseyinin hazırlamış olduğu Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni'nde öğrenenlerin kendi seviyelerini tespit edebilmeleri ve buna göre kendilerini değerlendirebilmeleri için hazırlanmış olan ve özellikle üzerinde durulan Ortak Başvuru Düzeyleri 5 gruba ayrılmış olup, 3 ana (A,B,C) ve 6 ara (A1,A2,B1,B2,C1,C2) seviyede ele alınmıştır. Şu ana kadar öğrenmiş ve alışmış olduğumuz dört temel beceri (okuma, konuşma, yazma, dinleme), AOBM'de beş ana başlıkla karşımıza çıkmaktadır: Duyma, Okuma, Konuşmalara Katılma, Bağlantılı Konuşma, Yazma.

Beşinci dil becerisi olarak göre çarpan karşılıklı konuşma, Göçerler'in de bahsettiği gibi etkileşim olması ve tek yönlülüğün ortadan kalkması açısından önemlidir. AOBM'nin ele almış olduğu bu beş seviye ile birlikte öğrenenler kendileri hakkında değerlendirme yapabilecekler ve dili ne derecede bildiklerini ve kullanabildiklerini öğrenebileceklerdir.

AOBM, başvuru düzeylerini betimleme şemasıyla ilişkilendirerek anlatmıştır. Başlangıç A (Alm. Elementare Sprachverwendung), orta B (Alm. Selbständige Sprachverwendung) ve ileri düzey ise C (Alm. Kompetente Sprachverwendung) harfi ile nitelendirilmiştir. Bunları liste şeklinde şu şekilde ele alabiliriz:

I. Başlangıç düzeyi (Breakthrough) A1

Temel kullanıcı, (Waystage) A2

II. Orta düzey (Threshold) B1

Bağımsız Kullanıcı (Vantage) B2

III. İleri düzey (Proficiency) C1

Yetkin Kullanıcı (Mastery) C2

Tablo 1: AOBM Dil Seviyeleri ⁴

A (Temel Dil Kullanımı) Elementare Sprachverwendung		B (Bağımsız Dil Kullanımı) Selbständige Sprachverwendung		C (Yetkin Dil Kullanımı) Kompetente Sprachverwendung	
/	\	/	\	/	\
A1 (Breakthrough)	A2 (Waystage)	B1 (Threshold)	B2 (Vantage)	C1 (Effective Operational Proficiency)	C2 (Mastery)

Bu dil seviyelerinin tüm Avrupa’da standart hale getirilmesiyle her yerde geçerliliği ve denkliği olan sertifikalar almak mümkün olacaktır. Genel çerçevede incelendiğinde temel düzey kullanıcı (A1, A2), günlük ihtiyaçlarını giderebilecek ve sıklıkla bahsedilen konular üzerinde yalın ve basit bir şekilde konuşabilecek düzeydedir. Ara düzey (bağımsız) kullanıcı ise (B1, B2) kendi alanıyla ilgili olarak somut ve soyut konuları anlayabilir, bu konular hakkında fikrini dile getirerek gerekçelerle kısaca kendini ifade edebilir. İleri düzey kullanıcı kendini doğal ve akıcı bir şekilde ifade etmekte zorlanmaz, her konu hakkında konuşabilir ve ince anlam farklılıklarını ayırt edebilir. Bu düzeyler “yapabilirim” (Alm. Kann- Beschreibung) tanımlamasıyla ele alınmıştır. Dinleme ve okuma becerileri *anlamak* kategorisinde, bir konuşmaya katılma ve sözlü olarak kesintisiz konuşma *konuşmak* kategorisinde yer almakta ve ayrıca yazmak kategorisi de bulunmaktadır. Buna göre Goethe Enstitüsü’nün ve MEB Ortak Başvuru Metni Kitabı’nda yer alan bilgiler çerçevesinde temel beceriler ile “yapabilirim yetileri” Ortak Başvuru Düzeyleri’ne göre aşağıdaki gibidir:

2.2.1.1 A1 Başlangıç Düzeyi (Breakthrough)

⁴ Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, 2009: 21.

Başlangıç düzeyi olarak adlandırılan A1 düzeyi, dili öğrenenler için temel düzeyi oluşturmaktadır. Bu düzeyde öğrenen kişiye, dili iletişim kuracak ve bunu sürdürebilecek gerekli temel donanımın sağlanması hedeflenmiştir.

Yeni başlayanlar veya dili çok az bilenler Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne göre şunları yapabilir:

- Dilsel iletiyi parmağıyla ya da başka bir hareketle gösterebilirse, basit bir alışveriş yapabilir.
- Gün, saat ve tarihi söyleyebilir ve sorabilir.
- Basit bir biçimde selamlama yapabilir.
- “Evet, hayır, özür dilerim, lütfen, affedersin” diyebilir.
- Adını, adresini, milliyetini ve medeni durumunu yazabileceği basit bir formu doldurabilir.
- Basit bir kartpostal yazabilir. (MEB, 2009:43)

A1 seviyesinde olan kişi temel becerilere göre şunları yapabilir:

Dinleme: Yavaş ve anlaşılır bir biçimde konuşulması şartıyla, benimle, ailemle ya da çevremdeki somut nesnelerle ilgili, aşına olduğum sözcükleri ve çok basit cümleleri anlayabiliyorum.

Okuma: Örneğin işaret levhaları, afişler ya da kataloglar üzerindeki aşına olduğum tek tek isimleri, sözcükleri ve çok basit cümleleri anlayabiliyorum.

Bir konuşmaya katılma: Eğer karşımdaki kişi biraz yavaş tekrarlamaya ya da farklı bir biçimde ifade etmeye hazırsa ve söylemeye çalıştığım şeyleri formüle etmemde bana yardımcı olursa, kendimi basit yollarla ifade edebiliyorum. Şayet doğrudan gerekli nesneler ve çok aşına olduğum konular söz konusu ise, basit soruları sorabiliyor ve cevaplandırabiliyorum.

Bağlantılı konuşma: Tanıdığım insanları tanımlamak ve nerede oturduğumu anlatmak için basit deyimleri ve cümleleri kullanabiliyorum.

Yazma: Kısa ve basit ifadelerle kart yazabiliyorum, örn.: tatil yerinden selamlar. Formlarda yer alan, örneğin otellerdeki isim, adres, uyruk gibi bilgileri doldurabiliyorum.

2.2.1.2 A2 Temel Kullanıcı (Waystage)

Bu seviyede olan bir kişi ise A1 düzeyine göre bir basamak önde olup yine çok temel düzeyde bilgiye sahiptir. Bu bağlamda günlük ihtiyaçlarını giderebilecek, kendini az ve öz cümlelerle ifade edebilecek seviyeye gelmiştir denebilir. Basit bir dille kendini, çevresini ve etrafındakilere tanıtabilir.

Başvuru Metni'nde iletişimden kopmama olarak da adlandırılan bu düzeyde kişi, sorulan sorulara basit bir şekilde ve sorularına uygun olarak yanıt verebilir durumdadır. Evet-Hayır sorularına, davetlere, kendi ile ilgili sorulan sorulara cevap verebilir. Aynı zamanda hedef dilin konuşulduğu ülkeye gittiğinde günlük ihtiyaçlarını giderebilecek şekilde temel bilgilerini kullanarak o dille kendini ifade edebilir.

Buna göre dört temel beceri çerçevesinde şu şekilde ele alınmıştır:

Dinleme: Eğer benim için önemli olan şeyler (örn. şahsa ve aileye yönelik oldukça basit bilgiler, alış veriş, iş, yakın çevre) söz konusu ise, tek tek cümleleri ve en yaygın kullanılan sözcükleri anlayabiliyorum. Kısa, anlaşılır ve basit duyuru ve anonsların özünü anlıyorum.

Okuma: Oldukça kısa, basit metinleri okuyabiliyorum. Günlük hayatta karşılaşılan basit metinlerdeki (örn. ilanlar, broşürler, yemek menüleri ya da yol tarifeleri) somut, öngörülebilir bilgileri bulabiliyorum ve kısa, basit kişisel mektupları anlayabiliyorum.

Bir konuşmaya katılma: Basit, doğrudan bilgi alış verişinin ve aşına olduğum konuların ve faaliyetlerin söz konusu olduğu basit, rutin durumlarda kendimi ifade edebiliyorum. Oldukça kısa bir irtibat konuşması yapabiliyorum, ancak doğal olarak bir görüşmeyi bizzat yürütebilmeyi yeterince bilmiyorum.

Bağlantılı konuşma: Bir dizi cümle ve basit araçlar yardımıyla örneğin ailemi, diğer insanları, ikamet durumumu, eğitimimi ve şimdiki ya da en son mesleki görevimi tarif edebiliyorum.

Yazma: Kısa, basit notlar ve mesajlar yazabiliyorum. Örneğin bir şeyle ilgili teşekkür etmek üzere, oldukça basit kişisel bir mektup yazabiliyorum.

A2 düzeyine ek olarak öğreten kişinin isteğine ve öğrenen kişilerin sayısına göre genişletilebilen A2+ düzeyinde olan bir kişi (A2.1, A2.2, A2.1.1, A2.2.1), A2'den bir adım daha önde olmakta ve iletişimde daha aktif bir rol oynamaktadır. AOBM'ye göre yüz yüze olmak koşuluyla basit bir konuşmayı başlatır, sürdürür ya da tamamlayabilir;

basit gündelik alışverişleri aşırı bir çaba göstermeksizin yeterince anlayabilir; öngörülebilir gündelik durumlar içinde bildik konular üzerinde istediğini dile getirebilmek için gerektiğinde yardım isteyebilmesi koşuluyla düşünce ve bilgi alışverişinde bulunmak üzere kendini anlatabilir; iletide uyarlamalar yapması ve sözcüklerini araması gerekmele birlikte, olağandışı bir içerik taşımayan gündelik durumlar içinde başarılı olabilir; yapılaştırılmış durumlar içinde, yardım alarak görece bir rahatlıkla karşılıklı etkileşim içine girebilir, ama açık bir tartışmaya katılımı çok sınırlıdır ve daha anlamlı olarak, bir monologu sürdürmede çok daha yetkin bir yetiye sahiptir, söz gelimi, izlenimlerini basit terimlerle dile getirir; kişiler, yerler, mesleki veya akademik bir deneyim gibi çevresine ilişkin gündelik verilere ait uzun betimlemeler yapar; geçmiş etkinliklerini ve kişisel deneyimlerini betimler; gündelik uğraşlarını ve alışkanlıklarını betimler; projeleri ve bunların düzenlenme biçimlerini betimler; sevdiği/sevmediği şeyler üzerine açıklama getirir; olayların ve etkinliklerin yalın ve kısa betimini yapabilir; bildik nesne ve hayvanları betimler; sahip olduğu eşya ve nesnelerden kısaca söz ederken yalın bir betimsel dil kullanır ve bunları karşılaştırır (MEB, 2009:33).

2.2.1.3 B1 Orta Düzey (Threshold)

Eşik düzey olarak da adlandırılan B1’de, A1 ve A2’de öğrenilen okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileri pekiştirilmektedir. Öğrenenlerin, okudukları metnin ana fikrini anlayabilecek, konu hakkında değerlendirme yapabilecek, öğrendiklerini belli bir düzeyde aktarabilecek, iletişim kurabilecek ve kendi fikirlerini hem yazılı hem de sözlü olarak ifade edebilecek seviyeye gelmeleri amaçlanmıştır.

AOBM, bu düzeyi iki özellikle açıklamaktadır. İlki, bir karşılıklı etkileşimi sürdürme ve farklı durumlar içinde istediğini elde etme becerisidir. Yani bir konu hakkında konuşurken veya tartışırken anlatmak istediklerine kelime hazinesi veya dil seviyesi yetmese bile kendi seviyesine göre kelimeler seçip çok doğru olmasa dahi konuşmayı sürdürmek ve anlaşılır kılmaktır. İkinci özellik ise baş edebilme yeteneğidir. Yani günlük hayatta karşılaştığı bir sorunla ilgili kişinin, açıklama yapabilmesi, soruna çözüm bulması, konu hakkında görüşünü bildirmesi ve karşılıklı iletişim içerisinde kalacak şekilde konuyla ilgili açıklama veya onay beklemesi öngörülmektedir.

Bu bağlamda AOBM'nin ele aldığı beş temel beceriye göre bu düzeyde olan kişinin şunları yapabilmesi beklenmektedir:

Dinleme: Açık standart bir dil kullanılacak olursa ve eğer iş, okul ve boş vakitle ilgili aşına olduğum şeyler söz konusu olursa, temel noktaları anlayabiliyorum. Oldukça yavaş ve anlaşılır konuşulursa, güncel olaylar ile mesleki ve ilgi alanımdaki konular hakkındaki pek çok radyo ve televizyon programından temel bilgileri anlıyorum.

Okuma: İçerisinde özellikle çok yaygın olan gündelik ya da mesleki dilin kullanıldığı metinleri anlayabiliyorum. İçerisinde olaylardan, duygulardan ve dileklerden bahsedilen özel mektupları anlayabiliyorum.

Bir konuşmaya katılma: Dilin konuşulduğu bölgelere yapılan seyahatlerde karşılaşılan çoğu durumun üstesinden gelebiliyorum. Aşına olduğum, beni kişisel olarak ilgilendiren konularda ya da aile, hobiler, iş, seyahat, güncel olaylar gibi günlük hayattaki konular hakkındaki konuşmalara önceden hazırlık yapmaksızın katılabiliyorum.

Bağlantılı konuşma: Deneyimlerimi ve olayları ya da hayallerimi, beklentilerimi ve hedeflerimi tanımlamak için bağlantılı basit cümlelerle konuşabiliyorum. Görüşlerimi ve planlarımı kısaca açıklayabiliyorum ve gerekçelendirebiliyorum. Bir hikâye anlatabiliyorum ya da bir kitabın veya filmin konusunu aktarabiliyor ve tepkilerimi ifade edebiliyorum.

Yazma: Aşına olduğum ya da beni kişisel olarak ilgilendiren konular hakkında bağlantılı basit metinler yazabiliyorum. Kişisel mektuplar yazabiliyorum ve bu mektuplarda deneyim ve izlenimlerimden bahsedebiliyorum.

A1 düzeyinde olduğu gibi öğrenen ve öğreten kişiye veya kurumlara bağlı olarak B1 düzeyi de B1+ olarak ele alınabilir. Bu durumda B1+ düzeyi, B1 ile B2 düzeyleri arasında kalmaktadır. Yani eşik düzeyinden ileride, bağımsız kullanıcıdan geri seviyeye denk gelmektedir. B1 düzeyinde farklı olarak olayları daha detaylı anlatır ve anlar, karmaşık da olsa bir konu hakkında bilgi verebilir veya bir konuyu sonuçlandırabilir.

İnceleyeceğimiz kitapla ilgili olarak da bu düzey için birkaç alıştırma örnekleri verecek olursak, okuma becerisi için;

1- *Bringen Sie die 10 Textelemente (B bis K) in die richtige Reihenfolge. Der Text beginnt mit dem Textausschnitt A. Schreiben Sie die Lösung in die Tabelle.*

✓										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5

2- Ergänze den folgenden Text, indem du für jede Lücke (31 – 40) das passende Wort aus der Wortliste suchst und den entsprechenden Buchstaben (A – P) in die Kästchen ganz unten einträgst (siehe Beispiel 0). Jedes Wort aus der Wortliste kann nur einmal verwendet werden. Nicht alle Wörter passen.

Sehr PDamen und Herren,

ich habe Ihre Anzeige in der FAZ vom 7./8. Mai gelesen. Die Arbeit interessiert mich und ____ würde ich gerne mehr darüber wissen. Ich bin 16 Jahre alt und in der letzten Klasse der Sekundarschule in Brig/Schweiz. Da das Schuljahr ____Juni endet, könnte ich am 1. Juli in Frankfurt sein. Meine Eltern sind damit einverstanden. Zu Hause habe ich ____ zu tun. Ich muss meiner Mutter in der Küche helfen, einkaufen, die Wohnung Sauber machen usw. Ich habe auch zwei jüngere Geschwister von 10 und 12 Jahren, ____ich bei den Hausaufgaben helfen muss.

Ich ____gern ein Jahr in Frankfurt bleiben, bis ich mit der Lehre in einer Bank in Brig beginne. ____der Zeit in Frankfurt würde ich gern mein Englisch verbessern und abends an einem Englischkurs teilnehmen.

Bitte schreiben Sie mir, ____ ich für einen solchen Kurs frei bekommen kann. Ich hätte auch gern gewusst, wie mein Tagesplan aussieht und ____ ich machen muss. Wie viel Taschengeld bekomme ich? Ich schicke Ihnen mit diesem Brief ein Foto von mir, ____Sie wissen, wie ich aussehe. Natürlich kann ich auch nach Frankfurt kommen, ____mich vorzustellen.

Ich würde mich freuen, wenn ich von Ihnen eine Antwort bekomme.

Mit freundlichen Grüßen

Katja Berset

Wortliste:

A DAMIT	E DIE	I OB	M WÄHREND
B DENEN	F GANZ	J ODER	N WAS
C DENN	G IM	K UM	O WÜRDE
D DESHALB	H MUSS	L VIEL	P GEEHRTE ⁶

5 <http://www.osd.at/default.aspx?Slid=32&LAid=2&ARid=106> (çevrimiçi, şubat 2013)

Dinleme becerisi için örnek;

Nachrichten auf dem Anrufbeantworter

Wenn man nicht zu Hause ist und jemand anruft, dann kann er eine Nachricht auf den Anrufbeantworter sprechen.

Du hörst gleich vier Nachrichten auf dem Anrufbeantworter.

Lies zuerst die Aufgaben 6 – 9. Du hast dafür 60 Sekunden Zeit.

Höre nun die Nachrichten. Löse die Aufgaben beim Hören.

Kreuze bei jeder Aufgabe die richtige Lösung (A oder B oder C) an.

Danach hörst du die Nachrichten noch einmal.

Aufgaben 1– 4

1 Morgen Nachmittag

A ☐ arbeitet Jochen im Garten.

B ☐ geht Jochen schwimmen.

C ☐ trifft Jochen sich mit einem Freund.

2 Es gibt noch freie Plätze an einem Wochenende im

A ☐ Oktober.

B ☐ November.

C ☐ Dezember.

3 Am Wochenende

A ☐ ist Kerstin zu Hause.

B ☐ möchte Kerstin nach Köln fahren.

C ☐ muss Kerstin in Düsseldorf arbeiten.

4 Nicole

A ☐ braucht Jans Hilfe.

B ☐ versteht viel von Computern.

C ☐ zahlt die Kinokarten.

(ses kaydını aşağıda verilen adresten bulabilirsiniz.)⁷

6 http://olga.pixelpoint.at/media/PPM_3DAK_osd/~M0/228.3dak.pdf (çevrimiçi, 24.04.2013)

7 <http://www.telc.net/unser-angebot/deutsch/> (çevrimiçi, nisan 2013)

Yazma becerisi için örnek;

Brauchen wir Hausaufgaben?

In einer Jugendzeitschrift gibt es eine Diskussion zum Thema Hausaufgaben. Du findest hier dazu folgende Meinungen:

Peter: An unserer Schule machen wir unsere Hausaufgaben in der Schule. Es gibt dafür spezielle Übungsstunden am Nachmittag. Da kann auch ein Lehrer helfen. Das finde ich gut.

Laura: Hausaufgaben sind sinnlos. Wenn ich in der Schule etwas nicht verstanden habe, lerne ich es auch nicht, wenn ich es zu Hause nur wiederhole.

Tim: Ich finde Hausaufgaben sehr wichtig. Da kann ich zuhause noch einmal in Ruhe üben und sehen, ob ich alles verstanden habe.

Klara: Wenn ich von der Schule nach Hause komme, habe ich überhaupt keine Lust mehr auf Hausaufgaben und Schule. Man braucht doch auch seine Freizeit.

Schreibe einen Leserbrief an die Jugendzeitschrift.

Bearbeite in deinem Leserbrief die folgenden drei Punkte ausführlich.

- Gib die Meinungen wieder, die du in der Jugendzeitschrift zum Thema Hausaufgaben gelesen hast.
- Wie sieht es an deiner Schule mit Hausaufgaben aus? Erzähle.
- Wie ist deine Meinung zu dem Thema? Begründe deine Meinung.⁸

Konuşma becerisi için örnek;

Prüfungszeit für nicht behinderte Kandidatinnen und Kandidaten: 15 Minuten

Die Prüfungszeit für behinderte Prüfungsteilnehmer ist in den "Durchführungsbestimmungen" geregelt.

Die mündliche Prüfung besteht aus drei Teilen.

In Teil 1 sprechen Sie mit Ihrer Gesprächspartnerin oder Ihrem Gesprächspartner kurz über sich selbst, z. B. über Ihre Ausbildung, Ihre Familie usw.

In Teil 2 sprechen Sie mit Ihrer Gesprächspartnerin oder Ihrem Gesprächspartner über ein Thema; sagen Sie auch Ihre Meinung dazu.

⁸ <http://www.telc.net/unser-angebot/deutsch/> (çevrimiçi, nisan 2013)

In Teil 3 haben Sie die Aufgabe, zusammen mit Ihrer Gesprächspartnerin oder Ihrem Gesprächspartner etwas zu planen.

Die mündliche Prüfung dauert 15 Minuten.

Hilfsmittel wie zum Beispiel Wörterbücher oder Mobiltelefone sind in der richtigen Prüfung nicht erlaubt.

Teil 1: Kontaktaufnahme

Prüfungszeit für nicht behinderte Kandidatinnen und Kandidaten: etwa 3 Minuten

Sie möchten Ihre Partnerin oder Ihren Partner näher kennen lernen und stellen ihr oder ihm einige Fragen. Sie sollen versuchen, so viele Informationen wie möglich zu bekommen. Die unten stehenden Punkte können Ihnen dabei helfen.

Die Prüferin oder der Prüfer kann noch weitere Fragen stellen.

1.Name

2.Wo und wie sie oder er wohnt, zum Beispiel Wohnung, Haus, Garten

3.Wo sie oder er herkommt

4.Familie

5.Wo sie oder er Deutsch gelernt hat

6.Ob sie oder er schon in anderen Ländern war

7.Was sie oder er im Moment macht, zum Beispiel Schule, Studium, Beruf

8.und so weiter

Teil 2: Gespräch über ein Thema

Prüfungszeit für nicht behinderte Kandidatinnen und Kandidaten: etwa 6 Minuten

Bitte sehen Sie sich die Informationen in Teil 2 genau an und berichten Sie Ihrer Partnerin oder Ihrem Partner kurz darüber.

Ihre Partnerin oder Ihr Partner hat eine andere Information zum selben Thema und berichtet auch darüber. Danach sollen Sie von Ihren persönlichen Erfahrungen erzählen und Ihrer Partnerin oder Ihrem Partner Fragen stellen. Auf ihre oder seine Fragen sollen Sie reagieren, sodass ein Gespräch entsteht.

Grafik Kandidat A

Essen in der Mittagspause

von je 100 Berufstätigen essen mittags

- mitgebrachtes Essen: 31
- im Betriebsrestaurant/in der Kantine: 24
- zu Hause: 18
- gekauftes Essen: 11
- im Restaurant: 8
- nichts: 8

Kandidat A - Links Abbildung einer Hamburger-Hälfte. Der Text rechts daneben ist im folgenden Link ausgeführt.

Aufgabe Kandidat A:

Bitte berichten Sie Ihrer Partnerin oder Ihrem Partner kurz, welche Informationen Sie hier bekommen.

Danach berichtet Ihre Partnerin oder Ihr Partner über ihre oder seine Informationen.

Sie sollen auch von Ihren persönlichen Erfahrungen erzählen und Ihrer Partnerin oder Ihrem Partner Fragen stellen. Auf ihre oder seine Fragen sollen Sie reagieren, sodass ein Gespräch entsteht.

Grafik Kandidat B

Essen in der Mittagspause

von je 100 Studenten essen mittags

- in der Mensa: 35
- Obst: 20
- Schokolade: 18
- nichts: 14
- Kuchen: 7
- rauchen statt essen: 6

Kandidat B - Rechts Abbildung von Äpfeln und Bananen. Der Text links daneben ist im folgenden Link ausgeführt.

Aufgabe Kandidat B:

Bitte berichten Sie Ihrer Partnerin oder Ihrem Partner kurz, welche Informationen Sie hier bekommen.

Danach berichtet Ihre Partnerin oder Ihr Partner über ihre oder seine Informationen. Sie sollen auch von Ihren persönlichen Erfahrungen erzählen und Ihrer Partnerin oder Ihrem Partner Fragen stellen. Auf ihre oder seine Fragen sollen Sie reagieren, sodass ein Gespräch entsteht.

Teil 3: Lösen einer Aufgabe

Prüfungszeit für nicht behinderte Kandidatinnen und Kandidaten: etwa 6 Minuten

Situation

Ihre Deutschklasse möchte am Ende des Deutschkurses eine kleine Reise machen. Sie und Ihre Gesprächspartnerin oder Ihr Gesprächspartner überlegen, wohin die Reise gehen könnte und wo man sich über das Reiseziel informieren kann.

Überlegen Sie sich, was alles zu tun ist und wer welche Aufgaben übernimmt.

Sie haben sich diesen Zettel mit Notizen gemacht.

Klassenreise

- Wie viel Zeit?
- Wohin, zum Beispiel Inland, Ausland?
- Was ist dort besonders interessant?
- Wo kann man sich informieren?
- Gibt es gute Angebote?
- Verkehrsmittel?
- Ist es für eine Reisegruppe billiger?
- und so weiter⁹

2.2.1.4 B2 Bağımsız Kullanıcı (Vantage)

B1 eşik düzeyi ve C1 özerk düzey arasında yer alan B2 bağımsız kullanıcı diğer düzeylerde aldığı bilgileri daha belirgin bir şekilde kullanmaktadır.

⁹ http://bfu.goethe.de/b1_04/sprechen.php (çevrimiçi, mayıs 2013)

AOBM'ye göre bu düzeyde iki özellik ortaya çıkmıştır. Birincisi kişi uslamlamada daha aktif hale gelmiştir. Buna göre kişi bir konu üzerinde tartışırken eleştirel bakış açısını dile getirebilir, kendisini konu hakkındaki tezlerle kanıtlayarak karşısındakine gözdağı verebilir, fikrini ispat edebilir. İkincisi ise bu düzeyde yeni yönelim noktaları olduğu görülmüştür. Bu yönelim noktaları; toplumsal söylemde başarılı olmaktan daha iyisini yapma konusunda yeterli olmak ve dile ilişkin yeni bir bilinç düzeyine varmaktır. Örneğin; doğallıkla, rahatça ve etkin bir biçimde konuşmak; gürültülü bir ortamda bile olsa ölçünlü dilde söylenenleri ayrıntılarıyla anlamak; konuşmada öneyak olmak, sıra geldiğinde söz almak ve yeri geldiğinde, incelikle olmasa bile konuşmayı kapatmak; zamana kazanmak için kalıplaşmış cümleler kullanmak (Örneğin “Bu zor bir soru”) ve söyleyeceği şeye hazırlanırken söz sırasını bırakmamak (...) ve “öncelikli yanıışları” not almak ve bunları izlemek için söylemi bilinçli bir biçimde izlemek; genel olarak ayırımına varılır varılmaz tesadüfi ve dizgesel yanıışları düzeltmek; alıcı(lar) üzerindeki etkisini göz önünde bulundurarak söylenecek şeyi ve söyleme biçimini öngörmektir” (AOBM MEB, 2009:43)

B2 düzeyinde temel becerilere göre kişinin yapabilecekleri şunlardır:

Dinleme: Eğer konu bana bir parça aşınaysa, uzun konuşma metinlerini ve bildirileri anlayabiliyorum ve aynı zamanda karmaşık argümanları da takip edebiliyorum. Televizyondaki çoğu haber programını ve güncel röportajları anlayabiliyorum. Standart dil kullanıldığı müddetçe, çoğu uzun metrajlı filmi anlayabiliyorum.

Okuma: Yazan kişinin içerisinde belirli bir tutumu ya da belirli bir dayanak noktasını savunduğu güncel problemler hakkındaki makale ve raporları okuyabiliyorum ve anlayabiliyorum. Çağdaş edebi düzyazı metinlerini anlayabiliyorum.

Bir konuşmaya katılma: Ana dili Almanca olan birisiyle rahatlıkla günlük konuşmalar yapabilecek şekilde, kendimi spontane ve akıcı bir biçimde ifade edebiliyorum. Aşına olduğum durumlarda etkin bir biçimde tartışmalara katılabiliyorum ve görüşlerimi gerekçelendirerek savunabiliyorum.

Bağlantılı konuşma: İlgi alanıma giren pek çok konuya ilişkin belirgin ve ayrıntılı görüşler sunabiliyorum. Güncel bir soruna ilişkin görüşlerimi açıklayabiliyor, çeşitli olasılıkların avantaj ve dezavantajlarını söyleyebiliyorum.

Yazma: İlgi alanıma giren pek çok konuda anlaşılır ve ayrıntılı metinler yazabiliyorum. Kompozisyon ya da rapor şeklinde bilgiler aktarabiliyorum ya da belirli bir görüşün leh veya aleyhindeki argümanları ve karşı argümanları ortaya koyabiliyorum. Kişisel mektuplar yazabiliyorum ve bu mektuplarda olaylardan ve deneyimlerden bahsedebiliyorum.

B2+ düzeyinde ise yine yukarıda verilmiş bilgilere ek olarak öğrenen kişiden savunduğu konuyu kanıtlaması ve bu yeteneğini sürdürmesi beklenir. Buna bağlı olarak kişinin konuştuğu konu hakkında süreklilik göstermesi ve konuları birbiriyle ilişkilendirmesi gerekir. Kanıtlama ve ilişkilendirme becerilerinin yanı sıra AOBM'nin "mantıksal bağlantı/bağdaşıklık" olarak açıkladığı, kişinin çeşitli sözcük ve tümcelerle konuyu birbirine bağlaması da bu düzeyde kazanılacak yetilerden biridir.

2.2.1.5 C1 İleri Düzey (Proficiency)

Bu düzeyde kişi doğal ve akıcı bir şekilde düşüncelerini ifade edebilir. Tüm diğer alt düzeyde edindiği mantıksal bağlantı, ilişkilendirme, kanıtlama gibi birçok yetiyi bu düzeyde rahatlıkla kullanabilir. Bu bağlamda kişiden dört temel beceriye göre yapması beklenenler şunlardır:

Dinleme: İster canlı, isterse medyada olsun, hızlı konuşulsa bile konuşulan dili anlamakta hiçbir güçlük çekmiyorum. Özel bir aksana alışmak için yalnızca bir parça zamana ihtiyacım oluyor.

Okuma: Uzun, karmaşık teknik alan bilgisi içeren metinleri ve edebi metinleri anlayabiliyorum ve üslup farklılıklarını algılayabiliyorum. Benim uzmanlık alanımda olmasalar bile, bilimsel makaleleri ve uzun teknik talimatları anlayabiliyorum.

Bir konuşmaya katılma: Kelimeleri sık sık belirgin bir biçimde aramak zorunda kalmaksızın, kendimi spontane ve akıcı bir biçimde ifade edebiliyorum. Dili toplumsal ve mesleki yaşam içerisinde etkin ve esnek bir biçimde kullanabiliyorum. Düşüncelerimi ve görüşlerimi net bir biçimde ifade edebiliyor ve kendi katkımı başkalarının konuşmalarıyla hünarlı bir şekilde birleştirebiliyorum.

Bağlantılı konuşma: Karmaşık olayları ayrıntılı biçimde tasvir edebiliyorum ve bu sırada konunun ana noktalarını birbirine bağlayabiliyorum, belirli bakış açılarını ortaya koyabiliyorum ve konuşmamı uygun biçimde sonlandırabiliyorum.

Yazma: Kendimi yazılı olarak açık ve düzenli bir biçimde ifade edebiliyorum ve görüşümü ayrıntılarıyla ortaya koyabiliyorum. Karmaşık olaylar hakkında mektuplar, kompozisyonlar ya da raporlar yazabiliyorum ve benim açımdan önemli bakış açılarını vurgulayabiliyorum. Yazılı olarak hazırladığım metinlerde, ilgili okuyucuya uygun olan üslubu seçebiliyorum.

2.2.1.6 C2 Yetkin Kullanıcı (Mastery)

En üst düzey olan C2 yetkin kullanıcı seviyesine gelindiğinde kişi kesin, kararlı, rahat ve duruma uygun olarak çok rahat ve doğal bir şekilde ifade eder. Buradan kasıt kişinin anadili gibi o dili konuşması değildir. Aksine öğrendiği dili kullanım şekli kişiyi bu seviyeye getirmiştir. AOBM’ye göre (2009: 44) bu düzeyde olan bir kişiden anlaşılır bir kesinlik içinde geniş bir kipselleştiriciler dizisi kullanarak anlam inceliklerini kesinlik içinde aktarması; yan anlamlara ilişkin bilinçle birlikte deyimsel ve teklifsiz anlatımları oldukça ustalıkla kullanması; dinleyici farkına varmayacak biçimde geri dönüş yapması, güçlükleri takılmadan yeniden dile aktarması beklenir.

C2 düzeyinde olan bir kişinin “yapabilirim betimlemeleri” aşağıdaki gibidir:

Dinleme: Açık bir biçimde yapılandırılmamış olsalar ve bağıntılar kesin olarak ifade edilmemiş olsa da, uzun konuşma metinlerini takip edebiliyorum. Çok fazla çaba sarf etmeden televizyon yayınlarını ve uzun metrajlı filmleri anlayabiliyorum.

Okuma: Soyut ya da içerik ve dil açısından karmaşık olsalar bile, pratik olarak yazılı metinlerin her türünü zahmetsizce okuyabiliyorum, örn. el kitapları, bilimsel makaleler ve edebi eserler.

Bir konuşmaya katılma: Bütün konuşmalara ve tartışmalara kolaylıkla katılabiliyorum ve aynı zamanda özdeyiş ve günlük konuşma dilindeki kalıplara da oldukça aşinayım. Akıcı bir biçimde konuşabiliyorum ve aynı zamanda ince anlam farklılıklarını da tam olarak ifade edebiliyorum. İfade etme güçlükleri olduğunda, hiç fark edilmeyecek bir biçimde sorunsuzca yeniden başlayabiliyor ve cümleleri farklı formüle edebiliyorum.

Bağılantılı konuşma: Olayları anlaşılır, akıcı ve ilgili duruma uygun bir şekilde ifade edebiliyor ve müzakere edebiliyorum; anlatımı mantıklı kurabiliyor ve önemli

noktaları ayırt edebilecekleri ve akıllarında tutabilecekleri biçimde dinleyicilerin işini kolaylaştırabiliyorum.

Yazma: İlgili amaca uygun olarak açık, akıcı ve üslubuna göre yazabiliyorum. Bir olayı iyi yapılandırılmış bir biçimde tasvir eden ve bu sayede önemli noktaları ayırt etme ve aklında tutma konusunda okuyucuya yardımcı olan zor mektupları ve karmaşık raporları ya da makaleleri yazabiliyorum. Bilimsel metinleri ve edebi eserleri yazılı olarak özetleyebiliyorum ve tartışabiliyorum.

Yukarıda açıklamış olduğumuz dil becerilerine ait seviyeler sayesinde öğrenen kişi, kendi durumuna yönelik çıkarımlarda bulunabilecek ve kendini değerlendirme fırsatı bulabilecektir. Dil öğretim sürecinde amaçları, yöntemleri, bilgi ve becerileri detaylı bir şekilde açıklamak için “yapabilirim” tanımları oluşturulmuştur. Almanca’da Kann-Beschreibung (yapabilirim) olarak tanımlanmış olan bu kısım ayrıca öğrenen veya dili öğreten kişiye sadece istediği bir bölümde yoğunlaşması, belirli bir seviyeye gelmesi konusunda yardımcı olmaktadır. Quetz’e göre (2003:43) AOBM, dil bilimin bütün dallarını -özellikle sosyolinguistik ve pragmatik- toplayıp, dilde hangi durumlarda nasıl kombinasyonlar yapılabileceğini, bunların diyaloglarda nasıl kullanılabileceğini, dolayısıyla dilin günlük kullanım alanlarını ayrıntılı tablolarla ortaya koymuştur. Dolayısıyla öğrenilen dilin günlük kullanımda en etkili ve uygun biçimde nasıl kullanılacağı da ortaya çıkmıştır.

Avrupa Konseyi, dil düzeyleriyle dil öğretimi/öğreniminde yenileme ve standartlaşmaya gitmiştir. Bu sayede dil öğrenenler öğrendikleri dili belgelendirebilmektedir. Böylece dil öğretimi ve öğrenimine yeni bir boyut kazandırılmıştır.

2.3 Dil Portfolyosu

Dil Portfolyosu, ilk olarak 1991 yılında İsviçre/Rüschlikon sempozyumunda Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ile birlikte ortaya çıkmıştır. AOBM, dil eğitimi ve öğretimi ile müfredat için bir başvuru kaynağı görevini üstlenirken, dil pasaportu AOBM’de temel alınan kültür ve dil birliğine saygı gösterilmesi, çok dillilik, kültürler arası eğitim ve kişinin kendini değerlendirebilmesi gibi birçok faktörü öğrencilerle, öğretmenlerle ve okulla bir araya getirmek için tasarlanmıştır. 2000 yılına kadar bazı

Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğrenenlere yönelik çeşitli portfolyolar hazırlanmış, 2000 yılında ise Avrupa Konseyi, Dil Portfolyosu ile ilgili denetlemeleri yapmak ve bunun tüm Avrupa ülkelerinde kullanılmasını sağlamak için bir komite kurmuştur. Bundan sonra bu alandaki çalışmalar daha da hızlanmış ve günümüzde giderek önem kazanmıştır.

Bu projeyi ülkemize uyarlamak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu, Özcan Demirel'in başkanlığında bir komisyon kurmuştur. Önce pilot uygulamayla birkaç okulda başlatılan bu proje ülkemiz çapına yayılmıştır. Bunun için 26 orta öğretim kurumu ve bu kurumlarda görev yapan öğretmenler belirlenmiştir. Göçerler'in bahsettiği gibi (2005: 51) diğer Avrupa Konseyi üyesi ülkelerde yapılan pilot uygulamalara benzer biçimde, öğretmen eğitimi, öğrenen özerkliğinin öğrencilere tanıtımı, Dil Gelişim Dosyası'nın pilot uygulamaya konması ve öğrenen özerkliğini öne çıkaran öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulanması gibi etkinlikler, pilot okullarda gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Portfolyo, bir yabancı dili öğrenen tüm yaş grupları için dil öğrenmeye teşvik eden bir araçtır. Bu portfolyoda kültürlerarası yetenek ve dilsel beceriler yer almaktadır. Yani öğrencilere, dilsel becerilerini kendi kendilerine değerlendirme imkanı veren dosya sayesinde kişi aynı zamanda karşısındakinin kültürünü de öğrenebilmektedir.

Mirici'ye (2006) göre dil portfolyosunu iki işlevi vardır; kayıt altına alma ve bildirme işlemi, pedagojik işlevi.

1. *Kayıt altına alma ve bildirim işlevi:* Yabancı dili öğrenen kişi o dille ilgili tüm bilgileri belgelerle arşivleyebilmekte ve istediği zaman güncelleyebilmektedir. Tüm Avrupa ülkelerinde standart olduğu için bu bilgilerle yabancı dili öğrenmek ve öğretmek, öğrenci ve öğretmenler için daha kolay hale gelecektir.

2. *Pedagojik işlevi:* "Bireyin yeni bir dili öğrenmeye başladığı andan itibaren sahip olacağı dil portfolyosu, onun yeni bir dili öğrenme sürecinde sürekli kendini değerlendirmesine, böylece de kendi öğrenme süreci ile ilgili "farkındalık" özelliğini taşımasına, süreç içerisinde durumunu yeniden değerlendirerek "kendini değerlendirme" alışkanlığını edinmesine, eksikliğini duyduğu becerilerini geliştirmek için öğretmeni ya da çevresindeki insanlardan yardım isteyerek ve bunu da kendi yöntemlerine göre belirleyerek kendisine ait bir "özerklik" modelini oluşturmasına olanak sağlayacaktır. Bunlara sahip bir öğrencinin bulunduğu sınıf, tamamen "öğrenen merkezli" eğitim

veren ve öğretmeninin sürekli "yansımacı" bir öğretme modeli uyguladığı bir sınıf olacaktır. Öğrenenler her zaman bir önceki öğrenme durumlarını değerlendirdikleri için ve kendi dil gelişimlerini ortak ölçütlerle takip etme olanağına sahip oldukları için "yapılandırmacı" bir öğrenme süreci yaşama olanağına sahip olacaklar ve öğretmenlerini "çoklu zeka" anlayışına uygun materyaller geliştirmek için birbirleriyle yardımlaşarak "işbirlikçi öğretim" modelini oluşturmaya yönelteceklerdir. Bu bakış açısıyla da Avrupa Dil Portfolyosunun gerçek anlamda bir pedagojik işlevinin olduğu söylenebilir.”

Dil Portfolyosu, uluslararası standartlarda geçerliliği olan bir dosya niteliğindedir. Yabancı dil öğrenirken neler öğrendiğini, ne tür başarılar elde ettiğini gösteren nitelikte olan Dil Portfolyosu, hem bireyin kendini değerlendirmesini öğreten hem de kişilerin görüşlerini içeren sertifikalar, diplomalar gibi bireysel evrakların olduğu çok kapsamlı bir dosyadır.

Portfolyo, dil öğrenen kişinin hedef dilde ve aynı zamanda anadilinde ne yapabildiğini, neyi nasıl hangi ortamda öğrenmesi ve ne tür etkinlik yapması gerektiğini ve hangi konuyu iyi öğrenip hangi konuda eksiği olduğunu göstermesine yardımcı olur. Aynı zamanda kişinin çalışması gereken konuları planlı bir şekilde organize etmesini sağlar. Hatta okul, şehir veya ülke değiştiren kişilerin yeni öğretmenleri, bu portfolyo sayesinde kişinin neleri yapabildiğini veya yapamadığını görebilir. Kısacası öğrenen veya öğreten kişi, Dil Portfolyosu ile yabancı dil öğretim/öğrenim sürecini değerlendirebilmektedir.

Mirici’ye göre “Avrupa Dil Portfolyosu bir ders kitabı ya da bir kaynak kitap özelliği taşımamaktadır. Öğrenenin kendisine ait bir dosyası niteliği taşıyan bu portfolyo, bireylerin okul içinde ya da dışında yabancı dil öğrenimi süreci boyunca kendisinin hangi düzeyde ve hangi becerileri geliştirmesi gerektiğini kavrayabilmesini ve planlamadan değerlendirmeye kadar tüm yabancı dil öğretimi sürecine katılımını sağlayan bir araçtır” (İ.Hakkı Mirici, 2006)

Aslında kişisel bir doküman olan Dil Portfolyosu üç bölümden oluşmaktadır; Dil Pasaportu, Dil Biyografisi (Dil Öğrenim Geçmişi), Dil Dosyası.

2.3.1 Dil Pasaportu

Dil pasaportu, kişinin hangi dilleri ne düzeyde bildiğini gösteren bir belgedir. Bu belgedeki düzeyler AOBM’de yer alan A1, A2, B1, B2, C1, C2 olarak derecelendirilmeleriyle kişinin dil düzeyi hakkında bilgi vermektedir. Aynı zamanda kişinin dil sertifika ve diplomalarını da kapsayan pasaport tüm Avrupa ülkelerinde standart hale getirilmiştir.

Dil Pasaportu, daha iyi veya daha kötü bildiğimiz dilleri hangi becerileri göre kullanabildiğimizi gösterir. Bir dili tam anlamıyla bilmek gerekmez; örneğin bir dili çok iyi anlayabilir fakat çok iyi konuşamayabiliriz ya da okuduğumuzu anlayabilir fakat dinlediğimizi anlayamayabiliriz. Bu tür kısmi öğrenmeleri de dil pasaportuna aktarabilmek mümkündür.

Dil pasaportu üç bölümden oluşmaktadır:

a) Dil becerileri profili

Bu bölüme öğrenci, ortak ölçütlere göre (A1-C2) hangi dili hangi düzeyde kullandığını işaretleyecektir. Dil gelişim süresi boyunca ne tür aşamalar kat ettiğini bu bölümde belirtecek, istediği zaman da değiştirebilecektir. Pasaportta yer alan Dilsel Profil (Alm. sprachliches Profil) ve Kendini Değerlendirme (Alm. Selbstevaluation) tabloları sürekli güncel tutularak kişinin dil gelişim süreci buraya yansıtılır. Ayrıca “Yapabilirim betimlemeleri”nin (Kann-Beschreibung) yer aldığı dil pasaportunun bu bölümünde ise AOBM’de yer alan beş temel beceriye göre kişi öz değerlendirme yapmaktadır.

b) Dil geçmişi ve kültürlerarası deneyimleri

Bu bölüm konuşulan dille ilgili kişinin gittiği ülkeleri ve yurtdışı deneyimlerini işaretleneceği bölümdür.

c) Sertifika ve diploma kayıtları

Bu bölüm, kurumlardan alınmış olan diploma ve sertifikaların yer aldığı tabloları içermektedir. Kişi, almış olduğu belgeleri bu bölüme işaretleyecektir.

Sürekli güncel olması gereken bu bölümler, kişinin dil öğrenim sürecini somut bir şekilde yansıtmaktadır.

Demirel’e göre “Avrupa’da serbest dolaşım hakkını ve iş izni alabilmek için her Avrupa vatandaşın bu pasaportu yanında taşıması gerekli olacaktır. Başka bir anlatımla, normal pasaport yerine, sadece dil pasaportu geçerli olacak ve dil pasaportunda o ülkenin dilini bildiğinizi belgelendirmeniz gerekecektir. Bu bağlamda, dil pasaportu

olanlar Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde uzun süreli iş ve oturma izni alma şansına sahip olacaktır" (Ö.Demirel, 2008).

Ortak Başvuru Düzeyleri bölümünde dil düzeylerini detaylı bir şekilde ele aldığımız için aşağıda verilmiş olan dil pasaportunun örneğinde bu düzeyleri tekrar vermedik. Dil pasaportunda bu düzeyler tablo şeklinde mevcuttur.

Europass Dil Pasaportu¹⁰
Avrupa Konseyi tarafından geliştirilen Avrupa Dil
Portfolyosunun Parçası

SOYAD Ad	
Doğum tarihi (*)	
Ana dil(ler)	
Diğer dil(ler)	

Dil becerilerin kişisel değerlendirmesi (**)							
Anlama				Konuşma		Yazma	
Dinleme		Okuma		Karşılıklı konuşma		Sözlü anlatım	
Diploma(lar) veya sertifika(lar) (*)							
Diploma veya sertifika başlığı				Veren kurum		Tarih	Avrupa düzeyi (***)
Dil deneyim(ler)i (*)							
Açıklama						Başlangıç	Bitiş

10 <http://europass.cedefop.europa.eu/tr/documents/language-passport/templates-instructions>
(çevrimiçi:28.12.12)

Dil becerilerin kişisel değerlendirilmesi (**)

Anlama		Konuşma		Yazma
Dinleme	Okuma	Karşılıklı konuşma	Sözlü anlatım	Yazılı anlatım

Diploma(lar) veya sertifikal(ar) (*)

Diploma veya sertifika başlığı	Veren kurum	Tarih	Avrupa düzeyi (***)

Dil deneyim(ler)i (*)

Açıklama	Başlangıç	Bitiş

(*) İşaretili kısımlar opsiyoneldir. (**) İşaretililer için Kişisel Değerlendirme Tablosuna bakınız. (***) İşaretililer için ise diplomanın ya da sertifikanın orijinalinde belirtilmişse Avrupa Ortak Ölçüt Çerçevesi (Common European Framework of Reference-CEF) düzeyini kullanın.

2.3.2 Dil Biyografisi (Dil Öğrenim Geçmişi)

Dil dosyasının bir diğer parçası olan dil biyografisinde kişi, yabancı dil bilgisine belgelerle sunmaktadır. Kişinin dil bilgisi ve becerileriyle ilgili bilgilere, hangi dili ne düzeyde bildiğini gösteren belgelerin yer aldığı dil biyografisi sayesinde öğrenebiliriz. Dil öğrenim geçmişi de denen bu kısımda yabancı dil öğrenen kişinin dil öğrenim sürecini, yani dili ne zaman öğrenmeye başladığı, hangi düzeyde olduğu, dili ne kadar bildiği, hangi ülkelere gittiği, hangi kurslara katıldığı gibi bilgilerin yanı sıra hangi dergi/gazeteleri okuyup hangi televizyon kanallarını izlediğine kadar birçok şeyi öğrenebiliyoruz. Buna göre kişinin dille ilgili geçmişte ne yaptığını ve dili şu anda nasıl kullandığını bilebiliyoruz.

Öğrenen kişi aslında biyografi ile bir nevi kendi dil günlüğünü tutmaktadır. Bu sayede neyi ne zaman nasıl öğrendiğini bilerek kendini değerlendirebilmektedir. Sürekli güncel tutulan dil biyografisi aynı zamanda karşısındaki kişiye kendi hakkında bilgiler sunmaktadır.

Dil biyografisi dört bölümden oluşmaktadır:

- a) Dil öğrenim öyküsü
- b) Dil öğrenim sürecini değerlendirme
- c) Dil ve kültürler arası deneyimler
- d) Kişisel Dil Başarılarım

a) Dil Öğrenim Öyküsü

Bu kısımda kişinin dil geçmişi ile ilgili bilgilerine kronolojik olarak yer verilmiştir. Hangi okulda okuduğu, dil eğitimini nerde hangi tarihte aldığı, hangi kurslara katıldığı gibi bilgiler hem kişiye kendini değerlendirme imkanı vermekte hem de karşısındakilerin kendisiyle ilgili bilgi almasını sağlamaktadır.

Dil biyografisinin bu kısmı da diğerlerinde olduğu gibi açık ve anlaşılırdır. Kişi portfolyoda bulunan bu bölümleri yardım almadan da doldurabilmektedir.

T.C Milli Eğitim Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu 15-18 yaş dil portfolyosunun birinci kısmı olan dil öğrenim öyküsüne ait örneği aşağıdaki gibidir:

Dil Öğrenim Geçmişi¹¹ My Language Learning History

Mezun olduğum okullar ve devam ettiğim okul The schools that I graduated from and am attending now				
Okulların Adı Diploma School Names Certificates / Diploma	Yıllar Years	Şehri City	Ülkesi Country	Sertifika / Country

¹¹ <http://adp.meb.gov.tr/15-18.php> (çevrimiçi: 28.03.12)

Devam ettiğim dil kursları The courses I have attended			
Kurum Adı Institution Country	Yer Place	Süre Duration	Ülke Duration

b) Dil öğrenim sürecini değerlendirme

Bu bölüm adından da anlaşılacağı üzere kişinin kendi hakkında değerlendirme yapması demektir. Kişi dört temel beceri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazmaya göre ne şekilde daha iyi öğrendiğini veya kendisini nasıl daha iyi ifade ettiğini bu bölümde yer alan sorulara cevap vererek çıkarımlarda bulunmaktadır.

Dil portfolyosunun dil öğrenim sürecini değerlendirme kısmının bir bölümü aşağıdaki gibidir:

Dil öğrenim sürecinin değerlendirilmesi¹²

Assessing the Language Learning Process

Kendi öğrenme sürecime ilişkin düşüncelerim

Assessing my learning process

... daha iyi öğreniyorum.

I learn better when ...

Bir sınav ya da teste çalışmak zorunda olduğumda
I have to study for a test or an exam.

.....

Rahatsız edilmeden yalnız çalıştığım da
I study alone without being disturbed.

.....

Kendi kendime çalışırken müzik dinlediğimde

¹² <http://adp.meb.gov.tr/15-18.php> (çevrimiçi: 28.03.12)

I listen to music while studying on my own.

Çalışmayı tamamlayacak yeterli zamanım olduğunda
I have enough time to accomplish my studies.

Yapılması gerekenler açıkça anlatıldığında
the tasks are clearly explained.

Başkalarıyla işbirliği yaptığımda
I cooperate with others.

Bilinmeyen sözcükleri biri bana açıkladığında
someone explains the unknown words to me.

Bazı tümcelerin altını çizdiğimde
I underline some sentences.

Sözcük ve resimleri gördüğümde
I see words and pictures.

Drama etkinliklerinde rol aldığım da
I take part in role-playing.

c) Dil ve kültürlerarası deneyimler

Bu bölümde dil deneyimi ile ilgili olarak kişi, dili nasıl ve nerede öğrendiği hakkında bilgi verir. Bunun yanı sıra kaç tane dil bildiğini de belirtir. Bu kısım ayrıca kişiye daha çok dil öğrenmeye teşvik eder.

Kültürlerarası deneyim olarak da kişi gittiği gezdiği, yaşadığı ülkeleri sıralar. Ayrıca hangi dil projelerine katıldığını veya hangi gezilerde yer aldığını açıklar. Bu bağlamda kişi, gezilerin veya projelerin kendisine ne kattığını da yazarak kendini değerlendirir ve biyografisini okuyan kişiye kendi hakkında bilgiler vermiş olur. Örneğin Almanca öğrenen bir kişi bu dili bir kursta öğrendiğini, sonra Almanya'ya giderek tekrar kurs seviyelerini tamamladığını, AB ülkeleri ile yapılan birkaç projeye katılarak Almancayı daha çok geliştirdiğini yazabilir. Bu şekilde dil öğrenme sürecini öğrenmiş oluruz.

Portfolyodaki bu bölümün bir kısmı aşağıdaki gibidir:

Dil ve Kùltürlerarası Deneyimlerim¹³
My Linguistic and Intercultural Experiences

Dilleri nasıl öğrendim My Language Experience	
Dil Language Name	Bu dili televizyon ve film izleyerek, radyo dinleyerek ve bu Dili kullananlarla konuşarak öğrendim ... I learned the languages watching TV programs, films, listening to the radio or meeting speakers of the language ...

Yukarıdaki kutulara öğrendiğiniz dili ve nasıl öğrendiğinizi verilen örneklere de bakarak kısaca yazınız.

Write the name of the language you are learning in the boxes above then check examples shortly and write briefly about how you learned the language.

d) Kişisel Dil Başarılarım

Dil biyografisinin bu son bölümünde ise kişi, Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde yer alan dil seviyelerine göre (A1,A2,B1,B2,C1,C2)kendini değerlendirme fırsatı bulur. Kişi, burada yer alan bilgileri kendi dil seviyesine göre değerlendirip işaretlemektedir. Bu şekilde de hangi dil becerisinin eksik olduğunu, hangi becerisinin iyi olduğunu öğrenmekte ve ileriki süreç için kendisine yeni hedefler koyabilmektedir.

Öncelikle bu bölümde kişi öğrendiği yabancı dille yapabildiklerini ve yapamadıklarını işaretler. Daha sonra öğretmen, kişinin yapabildiklerini ve yapamadıklarını işaretler. Son olarak da kişi, hedeflerinin neler olduğunu yazabileceği bir bölümle karşılaşır.

Kişisel dil başarıları sürekli güncel tutulan bir bölümdür. Kişi, dilsel anlamda ulaştığı hedefleri zamanla yeniler ve buna bağlı olarak da pasaportunu da günceller.

Bu bölüm, üzerinde en çok durulan ve en kapsamlı olan bölümdür. Bir bütün olarak baktığımızda dil biyografisi, kişinin bildiği her dille ilgili neler yaptığını

¹³ <http://adp.meb.gov.tr/15-18.php> (çevrimiçi: 28.09.12)

görmesine ve dolayısıyla bunları başkalarına göstermesine yardımcı olur. Okulda, kursta veya herhangi bir alanda herhangi bir şekilde öğrendiği dili, edindiği bilgileri ve tecrübeleri aktarmasını sağlar. Böylece kişi, dil öğrenme sürecini değerlendirir, planlar ve bu süreç daha da kolaylaşır.

Özetle Avrupa Dil Portfolyosunun temel hedefleri:

- “Dil öğreniminin ve kültürlerarası becerilerin gelişimini güçlendirmek
- Sayıda dil öğrenimini teşvik etmek
- Eğitim ve iş alanları arasında geçişliliği sağlamak
- Avrupa’da demokratik vatandaşlığı geliştirmek
- Dilsel çeşitliliğin değerini göstermektir” (Ö.Demirel, 2006:160).

B1 düzeyinde kendini değerlendirme bölümündeki sözlü anlatıma bir örnektir.¹⁴

SÖZLÜ ANLATIM SPOKEN PRODUCTION	Ben Me	Öğretmenim Teacher	Hedeflerim My
Duygu ve düşüncelerimi katarak deneyimlerimi ayrıntılarıyla ifade edebilirim. I can give detailed accounts of experiences by describing feelings and reactions.			
Hayallerimi, umutlarımı ve amaçlarımı ifade edebilirim. I can describe dreams, hopes and ambitions.			
Planlarımı, hedef ve davranışlarımı nedenleriyle açıklayabilirim. I can explain and give reasons for my plans, intentions and actions.			
Bir kitap ya da filmin konusu hakkında bilgi verebilir ya da düşüncelerimi söyleyebilirim. I can relate the plot of a book or film and describe my			

¹⁴ <http://adp.meb.gov.tr/15-18.php> (çevrimiçi: 28.03.12)

reactions.			
Kısa bir yazıyı metne sadık kalarak sözlü olarak basit bir dille anlatabilirim. I can paraphrase short written passages orally in a simple way, using the wording and structure of the original text.			
Öykü anlatabilirim. I can narrate a story.			

2.3.3 Dil Dosyası

Dil dosyasında kişi, dil pasaportu ve dil biyografisinde belirtmiş olduğu başarı ve tecrübelerini aldığı sertifika, belgeler ve diplomalarla somut bir şekilde kanıtlar. Burada yer alan belgeler kronolojik sıraya göre verilir.

Kişi, dosyasını güncel tutarak istediği belgeleri ekler veya çıkarır. Öğretmen de yönlendirici olabilir fakat birey neleri dosyaya koyup koymayacağı konusunda özgürdür.

Öğrenim süreci gözlenebilir hale gelen kişi gelişimini görerek motivasyonunu arttırmakta, bu kişiye daha fazla öğrenme imkanı vermektedir. Böylece öğrenen kişiler çok dilliliğe teşvik edilmektedir.

“Ayrıca dil biyografisi ve dil dosyası kısımları sınıfa yeni katılmış olan bir öğrencinin bu yeni ortama adaptasyonunu sağlamak için ve söz konusu kişinin dil öğrenme deneyimlerinin yanı sıra daha önceden kazanmış olduğu dil bilgilerini saptamada öğreticiye yardımcı olur. Fakat gerek portfolyo çalışmalarından önce öğrenciyi buradaki çalışmalara hazırlayıcı nitelikte temel oluşturan, gerekse portfolyo çalışmalarına eşzamanlı olarak kullanılabilecek, yani öğrenmeye ve öğrenme farkındalığına eşlik edici görevi olan, sınıf ortamında yine öğrenciyi belli öğrenim stratejileri geliştirmeye ve bununla beraber kendini değerlendirme imkanı hazırlamaya

yardımcı olan okuma günlükleri de kendini değerlendirme çalışmalarına hazırlık niteliğinde yardımcı materyal olarak ise kullanılabilir.” (Gülten Güler, 2004: 117).

Dil dosyasınızda bulunmasını istediğiniz belgeleri şu şekilde listelemeniz istenmektedir:

Belgeler :¹⁵

Documents :

Adı Type of material	Tarih Date	Ek Numarası Document No

Yukarıda içeriklerini kapsamlı olarak belirtmiş olduğumuz dil pasaportu, dil biyografisi ve dil dosyasını kapsayan Dil Portfolyosu, eğitim ve öğretime farklı bir boyut kazandırmıştır. Sadece yabancı dil öğrenenler için değil aynı zamanda öğretmenler için de Ortak Başvuru Metni ile birlikte detaylı ve çok kapsamlı bir rehber olmuştur. Çok dillilik ve çok kültürlülük kavramlarının benimsenmesini sağlayıp yabancı dili öğrenen ve öğreten kişilerin kendilerini değerlendirmesine ve bağımsız bir şekilde dil öğrenmelerine teşvik eden portfolyonun, genel amaçları şu şekilde sıralanabilir:

“Avrupa Dil Portfolyosunun amacı dil öğrenenlerin

-Kendi dil yeterliliklerini değerlendirmelerine ve betimlemelerine,

-Kendi dil yeterliliklerinin Avrupa Konseyi’nin uluslararası geçerliliği olan dil ölçeğindeki yerini saptamalarına,

-Okul içi ya da dışındaki dil öğrenimlerini ve kültürler arası deneyimlerini belgelemelerine ve yansıtmaalarına,

-Örneğin okul değiştirirken, bir dil kursuna başlarken, bir değişim programına katılırken ya da bir işe başvururken, farklı dillerdeki dil yeterlilikleriyle ilgilenen kişileri bilgilendirmelerine,

-Kişisel dil hedeflerini saptamalarına ve sonraki öğrenimlerini planlamalarına yardımcı olmak.

Avrupa Dil Portfolyosu öğretmenlerin, okulların ve diğer eğitim kurumlarının amacı;

¹⁵ <http://adp.meb.gov.tr/15-18.php> (çevrimiçi: 28.03.12)

-Dil öğrenenlerin ihtiyaçlarını ve motivasyonunu belirlemelerine ve öğrenim amaçlarını saptayıp programları bir araya getirmelerine,

-Dil öğrenenlerin okul içi veya dışında daha önceden edindikleri dil deneyimleri hakkında bilgi edinmelerine,

-Dil edimlerini düzeylere ayrılmış bir ölçeğe göre değerlendirip belgelemelerine,

-Son sertifikaları ve nitelikleri Avrupa Yabancı Dil Öğretimi Ortak Ölçütleri'ne göre düzenlemelerine, kendi dil öğretim programlarını betimlemelerine ve dil öğrenim deneyimlerini gösteren belgeler oluşturmalarına yardımcı olmak.”¹⁶

Dil Portfolyosu, öğrenciler için kendilerini değerlendirmelerini ve başarılarını kanıtlamalarını sağlayan yol gösterici bir araçtır, öğretmenler için ise farklı bakış açısı kazandıran ve kendilerini geliştirmelerini sağlayan yenilikçi bir eğitim politikasıdır.

16 <http://www.tomer.ankara.edu.tr/html/portfolyo.htm> (Çevrimiçi: 20.12.2012)

BÖLÜM III

3.1 DELFIN DERS KİTABI / LEHRBUCH

Almanca'yı kolay yoldan ve sevdirecek öğrettiğini belirten Delfin, ders kitabı, çalışma kitabı ve Cd'lerden oluşan bir ders kitabıdır. Dört temel becerinin, yani okuma, konuşma, yazma ve dinlemenin adım adım öğretiminden yana olan kitap; yazarlar, biçim ve tasarım ve içeriği yönünden incelenmiştir.

Biçim ve tasarım başlığı altında genel görünüm, başlıklar, resimler, tablolar, şekiller ve grafikler, yazı türü ve puntolar; içerik başlığı altında dil ve yazılı anlatım, metinler, örnekler ve öğretim teknikleri olarak farklı başlıklar altında kitabı detaylı bir şekilde Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamında inceledik.

Ekler bölümünde verilen örneklerle çalışmamızı somutlaştırdık; kriterler ve değerlendirme aracılığıyla da genel bilgiler edinilmesini hedefledik.

3.1.1 Genel Bilgiler

Hueber yayınlarına ait Delfin ders kitabı üç ayrı banttan oluşmaktadır. Kitabın 1.bandı; bir ana kitap, çalışma kitabı ve iki Cd' den oluşmakta, orta seviye Almanca bilen, yani Ortak Başvuru Metni'ne göre B1 düzeyindedir; 3.bant ise üç ayrı ciltten oluşmakta, her iki bant da 16 yaş üstü genç ve yetişkinlere hitap etmektedir. Çalışma kitabı ve Cd'leri de bulunan 3. bant, başlangıç düzeyinde (A1) olan kişiler içindir.

İncelemiş olduğumuz kitap ise iki ayrı banttan oluşan Almanca ders kitabı Delfin'in 1. cildir. 16 yaş üstü genç ve yetişkinlere yönelik olan Delfin ders kitabı her seviyeye uygun kitaplar oluşturarak bireyin kendi seviyesine uygun bir şekilde Almanca öğrenmesini amaçlamıştır.

Bu kitap Hartmut Aufderstrasse, Jutta Müller ve Thomas Storz tarafından yazılmıştır. Birinci ciltte 1'den 10'a kadar, ikinci ciltte 11'den 20'ye kadar bölümleri bulunan kitabın, alıştırma kitabının yanı sıra Cd'leri de mevcuttur. İlk cildi okullarda ilk yarıyıl, ikinci cildi ise ikinci yarıyıl okutulmak için hazırlanmış olan kitap, ülkemizde genellikle yardımcı ders kitabı olarak kullanılmaktadır.

Birinci cildi; konu anlatımı ve verilen alıştırmalarla 107 sayfası, ekler bölümünde yer alan dilbilgisi anlatımı ile 24 sayfası, kelime listesi ile 11 sayfası ve kaynakları gösteren 1 sayfası olmak üzere toplam 143 sayfadan oluşmaktadır.

3.1.2 Biçim ve Tasarım

3.1.2.1 Genel Görünüm

Kitabın ön kapağının rengi yer yer açık ve koyu mavidir; üzerinde kırmızı, siyah, yeşil, pembe ve gri renkli yazılar ve yunus resmi vardır. Kapağa ilk bakıldığında dikkati çeken, yazısının büyüklüğü ve kırmızı rengi ile kitabın adı olan “ Delfin” dir. Kitabın hemen hemen ortasında yer alan Delfin yazısı, sıcak (kırmızı) ve soğuk (mavi) renklerin vermiş olduğu zıt etkiyle öğrencilerin dikkatini kitaba çekmektedir.

Ön kapakta, ayrıca sol ortada yazarların adı, en alt ortada yayınevinin (Hueber) adı, Delfin yazısının hemen üstünde 1. cilt olduğu, içinde 1’den 10’a kadar bölümler yer aldığı ve sol alt kısımda kitapta 2 Cd bulunduğu siyah yazılarla belirtilmiştir. İki ciltlik bir kitap olduğu kapağın ortasında ve “Lehrbuch” yazısı da sağ üst köşede dikey olarak pembe renklerle yazılmıştır.”Lehrbuch” yazısının yanında yayınevine ait internet adresi gri ve yeşil renklerle daire şeklinde belirtilmiştir.

Dikkati çeken diğer unsur ise kitabın adına uygun olmak üzere, kapağın üst kısmında yer alan, neredeyse yarısını kaplayacak şekilde resmedilmiş olan “yunus”tur. Yunus, son derece yetenekli, öğrenmeye açık, meraklı ve kolaylıkla iletişim kurabilen bir canlıdır. Dili ne olursa olsun her insanla anlaşabilecek kapasiteye sahip olan yunus, bu kapakta yer almakla, öğrencilerin kitabı rahatlıkla anlayabileceklerini, dili bilmese de bu kitapla kolaylıkla öğrenebileceklerini ifade etmiştir. Yunusun verdiği enerji gibi kitap da öğrencilere enerji verecek, Almanca öğrenmek daha keyifli hale gelecektir. Bunun yanı sıra yunus, yüz ifadesi ve hareketleriyle sevimli bir hayvandır. Bu resim ile kitabın çekici hale gelmesi amaçlanmıştır. Resimle bütünleştğinde kitabın ismi anlamlı hale gelmiştir; kısa olması nedeniyle de bir slogan gibi öğrencilerin aklında kalacaktır. “Delfin” bu anlamda kitaba verilecek ideal bir isimdir.

Kitaba ait genel bilgiler kapakta mevcuttur. Yani yazarların ve kitabın adı, kaç ciltten oluştuğu, kaçınıcı cilt olduğu, içinde kaç ünite olduğu, yayınevinin adı ve iletişim bilgileri ile kitapta iki Cd bulunduğu kapakta görülebilir.

Mavi rengine ve yunusa hemen her bölümde rastlayabileceğimiz Delfin kitabının arka kapağı da mavidir. Sol üst tarafta bulunan kırmızı renkli Delfin yazısının hemen altında, kitabın içeriği ve yazılış amacı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Sol alt kısımda yayınevinin adı ve adresi, sağ alt kısımda ise barkot numarası yer almaktadır. Ön kapakta da olduğu gibi iki ciltlik bir kitap olduğu belirtilmiştir. Sağ üst tarafta alt alta sıralanmış mavi, sarı, yeşil ve pembe renkli dört tane yunus bulunmaktadır. Bu yunusların her biri belki de dört ayrı kültürü, dört ayrı dili nitelendirmekte ve kültürü, dili farklı olsa da her öğrenci, bu kitaptan yararlanabilir mesajını vermektedir denilebilir.

Arka kapakta kitabın içeriği ile ilgili verilmiş olan bilgiler kısaca şöyledir:

Delfin, temel bilgisi olmayan öğrenenler Zertifikat Deutsch içindir (Avrupa Ortak Başvuru Metni'ndeki dil düzeylerinden B1'e denk gelmektedir). 16 yaş üstü genç ve yetişkinlere yönelik yazılmıştır.

Delfin, dersi ve öğrenmeyi kolaylaştırmak için hazırlanmış olan bir kitaptır. Amacı, öğrenmenin kısa yoldan ve kolay olmasını sağlamaktır. 1.cildi on ünitelerden oluşan kitapta, her konu da kendi arasında beşe ayrılmıştır.

Delfin, sistemli bir şekilde dilsel becerileri ele almıştır; her ünite gramer ve konunun verildiği iki sayfalık girişten oluşmaktadır. Daha sonra yine her biri iki sayfadan oluşan okuma, dinleme, konuşma ve yazma bölümleri yer almaktadır. Böylece alıştırmalar adım adım çalışılabilir.

İki bantlık çalışma bir bantlıkla aynı içeriktedir.

Kitabın her iki CD'sinde tüm alıştırmalar yer almaktadır. Konuşma alıştırmalarının yanı sıra aynı zamanda dinlediğini anlama ve yazma alıştırmaları da bulunmaktadır.

Bu bilgiler, kitabı almak isteyen öğrenciler için açık ve anlaşılırdır. Kitabın içinde neler bulabileceğini ve bu kitapta nasıl bir yöntemle konuların işlendiğini, kişi bu bilgiler sayesinde öğrenecektir. Bunun yanı sıra yayınevinin birkaç yerde verilmiş internet adresi sayesinde öğrenciler, kitabı temin etmekte zorlanmayacaklardır.

Kitabın iç kapağında Delfin yazısının yanı sıra ön kapakta mevcut olan tüm bilgiler tekrar verilmiştir. Yani kitabın, yayınevinin ve yazarların adını, kaç bölümden ve kaç ciltten oluştuğunu, kaçın cilt olduğunu öğrenmek mümkündür. Ek olarak da içindeki resimlerin Frauke Fährmann’a ait olduğu belirtilmiştir.

İç kapağın arkasında ise kitap hakkında daha detaylı bilgiler bulabiliriz. Mavi ve mor renkli tablo içerisinde kitabın her üç bandı ile bandına ait çalışma kitapları ve Cd/ kasetleri ile bilgiler kısaca şöyledir:

Bir bantlık kitabında konuşma alıştırmalarıyla iki Cd ve bir çalışma kitabı olduğu, 256 sayfadan oluştuğu; iki bantlık kitabında iki Cd ve çalışma kitabı olduğu, her iki cildin de onar ünitelerden oluştuğu; üç bantlık kitabında ise iki Cd ve çalışma kitabı olduğu, her üç cildin de onar bölümden oluştuğu; tüm bu kitapların içeriklerinin ve sayfa sayılarının eşit olduğu verilen bilgiler arasındadır. Ayrıca tüm kitap, Cd ve kasetlerin barkot numaraları yer almaktadır. Bunların dışında tablonun altında, kitabın telif hakkı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Hangi yılda kaçın cilt basımının yapıldığı da belirtilmiştir.

“Delfin” 2002 yılında Max Hueber yayınevi tarafından Almanya’da basılmıştır. Kapak Münih’teki Peer Koop, resimler Pöcking’teki Frauke Fährmann, çoğaltma Münih’teki Scan & Art, cümleler Buchloe’deki abc Media-Services, basım Wemding’teki Appl basımevi, bağlanması Ludwig Auer GmbH tarafından yapılmıştır. Bu bilgileri yine iç kapağın arka sayfasından bulabiliriz.

Daha sonra 3. sayfada yazarları ve yayınevini temsil eden “önsöz” e yer verilmiştir. Bir yunusun suya dalması gibi öğrencilerin de Delfin ile enerjik ve sevinç içinde Almanca’ya dalmaları (bu mantıktan yola çıkarak kitapta giriş, yani einführen yerine eintauchen (dalmak) kullanılmıştır.) istenmiştir. Yunusların meraklı oldukları ve kolay öğrendikleri belirtilerek öğrencilerin de kolay ve doğrudan öğreneceklerini umut etmişlerdir. Daha sonra kitabın anlatım yöntemini kısaca şöyle açıklamışlardır:

Her ünitenin bir çıkış noktası bulunmakta ve her bölüm beş çift taraflı olmak üzere toplam on sayfadan oluşmaktadır:

Eintauchen: her ünite bu bölümle başlamakta ve bölüm konu ve dilbilgisi hakkında sizi bilgilendirmektedir.

Lesen; yani okuma bölümünde farklı içeriklerde ilgi çekici okuma parçaları bulabilirsiniz. Buradaki boşluk doldurma ve anlama alıştırmaları içeriği anlamınıza yardımcı olacaktır.

Hören; yani dinleme bölümünde, günlük konuşma, alıştırmalarla birlikte kaset ve Cd'den dinleyerek öğretilmiş, bu şekilde dinlediğini anlama becerisinin de geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Sprechen; yani konuşma bölümünde, eğlenceli konuşma alıştırmaları ile telaffuzunuzu güçlendirebilirsiniz. Ayrıca günlük konuşmada da kullanabileceğiniz diyalog ve örnekler verilerek model bir diyalog oluşturulmakta, bu sırada Cd'den de yararlanılmaktadır.

Schreiben; yani yazma bölümünde ilgi çekici ve güncel konular verilerek yazma becerileri kazandırılır, yeni öğrenilen kelimelerin pekiştirilmesi sağlanır.

Bunların yanı sıra, kitabın iki bantlık olduğu, bir bantlık kitap ile bu kitabın sayfa sayıları ve içerik açısından aynı olduğu yazılmıştır. Kitabın arkasında bulunan listedeki kelimelerin 1.cildi kapsadığı, 2.ciltte bulunan listedeki kelimelerin ise hem 1. hem de 2. cildi kapsadığı özellikle belirtilmiştir.

Önsözün altında iki küçük sevimli yunus da resmedilmiş, bu şekilde öğrenciler önsözü okumaya yöneltmiştir.

Önsözün hemen arka sayfasında, yani 4. ve 5. sayfalarda “İçindekiler” bölümü tablo halinde gösterilmiştir. Farklı renklerle, sırasıyla konunun adı, okuma, dinleme, konuşma ve yazma bölümlerinde işlenecek konu ve yapılar ayrı ayrı belirtilmiş, her konu başlığının altına sayfa numaraları verilmiştir. Konular içerisinde öğretilmesi hedeflenen dilbilgisi yapıları da mavi renkle belirtilmiştir. Öğrencilerin seviyesine uygun olarak hazırlanmış olan bu bölümden, öğrenciler içerik hakkında detaylı bilgi edinebilir. Açık ve anlaşılır olan içindekiler tablosu, öğrencileri yönlendirerek onlara kitap hakkında yardımcı olacaktır.

Kitabın son sayfasına ek olarak, iki Cd yerleştirilmiş, Cd'ler hakkında iki tablo içerisinde detaylı bilgiler verilmiştir. İlk tabloda 1 - 4 arası üniteleri kapsayan birinci Cd ile ilgili; ikinci tabloda 5 - 10 arası üniteleri kapsayan ikinci Cd ile ilgili bilgiler verilmektedir. Bu bilgilerle öğrenciler istedikleri üniteye ulaşmakta zorluk çekmeyeceklerdir.

Son sayfanın arkasında ise “Kaynakça” bölümü vardır. Kaynaklar sayfa numaralarına göre belirtilmiştir. Bazı karikatürlerin kim tarafından çizildiği ve gerçek resimlerin nerden alındığı ve kim tarafından çekildiği, bulundukları sayfalara göre ayrıca gösterilmiştir.

Kaynakçadan önceki 11 sayfa ise, alfabetik sıraya göre yazılmış olan kelime listesidir. Listenin başında, listede yer alan kelimelerin yanında bulunan kısaltmalarla ve kelime listesindeki bazı detaylarla ilgili bilgi verilmiştir. Kelimeler ayrı bir sözlük olarak verilmemiş olsa da, bu liste ile öğrenciler kelimeleri sıralı bir şekilde görebilmektedir.

Son üniteden sonra ise 24 sayfadan oluşan dilbilgisi bilgileri yer almaktadır. Bu bilgiler konu sırasına göre tablo içerisinde, bazen de resimlerle desteklenerek kısa ve öz bir şekilde anlatılmıştır. Tabloların üzerinde bulunan numaralarla ilgili hem gramer konularının başında hem de çalışma kitabında detaylı bilgiler verilmiştir. Öğrenci, konuyu öğrenirken kitabın arkasında yer alan bu bilgilerden de zorluk çekmeden yararlanabilecektir. Dilbilgisi konularının kitaptaki işleyiş sırasıyla aynı olması da öğrenen kişi için avantaj oluşturmaktadır.

3.1.2.2 Başlıklar

Kitaptaki başlıklar kısa ve nettir. Herhangi bir okuma parçası, paragraf ya da resim için verilmiş olan başlıklar, kimi zaman pembe, kimi zaman kırmızı, kimi zaman da yeşil olmak üzere farklı renklerle karşımıza çıkmaktadır. Renkleriyle dikkat çeken başlıklar, aynı zaman da konularıyla da heyecan uyandırmaktadır. Örneğin 3. ünitenin okuma/lesen bölümünde “ Ein Krokodil und kein Telefon” adlı röportajda; öğrenci ilk olarak bir timsahla ilgili bir hikaye olduğunu düşünebilir, farklı bir noktaya çekilen heyecanı ile parçayı okumak için istek ve ilgi duyabilir. Bu başlık hem kısa ve anlaşılırdır, hem de konunun içeriğini yansıtmıştır. Bu röportajda dört farklı insanın yaşam tarzı ve hobileri anlatılmaktadır. Bu tür örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Bunun yanı sıra, alıştırmalar için verilen açıklamalar da öğrencilerin seviyelerine uygun ve genellikle kısadır. Fakat bazen yetersiz kalmaktadır. Örneğin; “ Notieren Sie die Nummer! (s.9), Was passt? (s.21), Betonungen (s.64)”, “ Gerda Metzger hat ein Interview gemacht. Was haben die Renkens geantwortet? (s.61)” bu başlıktaki tüm

kelimeler ve cümle yapıları orta seviye Almanca bilen bir kişi için yeterince açık ve anlaşılırdır.

3.1.2.3 Resimler

Kitapta hem karikatür hem gerçek resimlerden yararlanılmıştır. Çok fazla gerçek resim veya karikatür olsa da ilk bakıldığında çok da anlaşılır değildir. Karikatürler, gerçek resimler kadar canlı renklerde olmasa da görsellik açısından belki de öğrencilerin dikkatini çekebilecektir. Karikatürlerde yüzü asık, ciddi insanlar yerine ilgi çekici tiplere yer verilmiştir. Örneğin; sayfa 69’da bir kutlamayı ele alan karikatürde, hediyeler dağıtmakta ve insanlar sohbet etmektedir. Palyaço, elleri üzerinde duran bir adam, dondurma için ağzı sulanan bir domuz... Pek çok ilginç kareler gözümüze çarpabilir.

Sayfa 70’te yer alan bir mektubun yanına çizilmiş Noel Baba, süslenmiş çam ağacı, dua eden bir melek ve mumlar hem bize mektubun içeriği ile ilgili bilgi vermekte hem de ülkenin kendi kültürünü yansıtmaktadır. Yılbaşında ağaçları süsledikleri, çam ağacının ve yılbaşında verilen hediyelerin onlar için önemi, meleğin dua etmesi yani yeni dilek ve istekleri, bize ülkenin yılbaşına bakış açısıyla ilgili ipuçları yakalamamıza yardımcı olmaktadır. Mektupta yılbaşı, yılbaşında yaşanan anılar ve yeni yılda beklentileri ile ilgili bilgi verilmesi ve bu bilgilerin resimlerle pekiştirilmesi konuyu daha dikkat çekici hale getirmiştir.

Sayfa 99’da yer alan piknik resmiyle (Tembeller şehri) de ülkenin kültürü ile ilgili ipuçları yakalayabiliriz. Örneğin; yerde yatan üzerinde bıçaklar bulunan domuz, ağaçlara asılmış sucuklar, büyük bir kaşar peyniri, üzüm ve şarap bize ülkenin yemek kültürünü yansıtmaktadır. Resimlerde ve karikatürlerde bu tür ipuçlarına rastlamak mümkündür.

Gerçek resimlere örnek olarak da sayfa 42’deki resimleri gösterebiliriz. “Probleme Probleme” başlıklı yazıda üç ayrı resim ve üç ayrı problem bulunmaktadır. Örneğin gece kitap okuyan eşinden rahatsız olan bayanın, yemek yerken televizyonun açık durmasına kızan eşin ve pencerenin açık olmasıyla ilgili tartışan iki arkadaşın resimleri gerçek resimler olup, netlik ve canlılıklarıyla konuyu bütünlemişlerdir. Sayfa

96’da yer alan ev değişimiyle ilgili bir ilan resminde de ülkenin kùltürü ile ilgili bilgileri az da olsa bulmak mümkündür.

3.1.2.4 Tablo, Grafikler ve şemalar

Kitapta tablo ve şemalara rastlamak mümkündür. Her ünite de, sayfaların ya da konu başlıklarının altında konunun gramer yapısıyla ilgili kısa bilgiler veren mavi renkli şemalar bulunmaktadır. Örneğin; sayfa 29’da ismin halleriyle ilgili, sayfa 41’de fiil çekimiyle ilgili, sayfa 61’de saatin kaç olduğu ve fiillerin zaman çekimleriyle ilgili şemalar... Bu örneklere sıkça rastlanmaktadır. Bu şemalar içerisinde vurgulanmak istenen konular koyu renkte yazılarak öğrencinin dikkatini çekmesi amaçlanmıştır.

Bunun yanı sıra, bazı konular tablo biçiminde örneklendirilmiş veya anlatılmıştır. Örneğin; 7. ünitenin konuşma / sprechen bölümünde (s.75) yer alan tablodan, öğrenciden diyalog kurması ve cümleler oluşturmaları istenmiştir. Verilen mavi renkli tabloda özne, nesne ve yüklemeler çizgilerle ayrılarak yazılmış, böylece karışıklık olması engellenmiştir. Bu tür tablolara konuşma bölümlerinde sıkça rastlanabilir.

Tablo ve şemaların konu başlıklarının altına veya sayfa kenarlarına yerleştirilmesiyle öğrenciler, ulaşmak istedikleri bilgiyi hemen görebilirler.

Kitabın arka sayfalarında yer alan dilbilgisi konularının anlatımının tamamı da tablo halinde verilmiştir. Örneğin; sayfa A11’de yer alan 34. ve 35. dilbilgisi konularında tablolar, tüm tablolarda olduğu gibi, mavi renklidir ve vurgulanmak istenen kelimeler, heceler koyu renkle yazılmıştır. Tablolarla ilgili, öğrencilerin seviyelerine uygun açıklamalar yapılmış, bu şekilde tablolar anlaşılır hale gelmiştir.

Bazı tablolar ok şeklinde verilen grafiklerle desteklenerek öğrencilere sunulmuştur (s.A21).

Tablo, grafik ve şemaların renk uyumları ve anlaşılabilirliği açısından kitap, öğrenciler için teşvik edicidir. Öğrencilerin seviyelerine uygun tasarlandıkları için de öğrenmek isteyen kişi bu konuda zorlanmayacaktır.

3.1.2.5 Yazı Türü ve Puntolar

Kitaptaki yazıların türü Times New Roman olup 12 punto ile yazılmıştır. Metinlerde, başlıklarda, örneklemelerde ve alıştırmalarda kullanılan bu yazı türü okunaklıdır ve karmaşık bir görüntü vermemektedir. Bunun yanı sıra, birkaç yerde kullanılan yazıların puntoları değişmektedir. Örneğin; sayfa 57’de 5. ünitenin yazma bölümünde hem yazı türü değişmiş hem de puntosu küçülmüştür. Fakat bu küçük yazı, karmaşık ve sıkıcı bir havadan ziyade zeminin sarı, yazıların da mor olması ilgi çekici bir hava kazandırmıştır. Sayfa 56’da ise resmin üzerindeki yazıların puntoları küçük olsa bile harflerin tamamı büyük olduğu için okunaklı ve anlaşılırdır. Başka bir örnek ise sayfa 76’da verilen kartların üzerine yazılmış yazılar, büyüklü küçüklü ve renklidir. Bu tür örnekleri çoğaltmak mümkündür.

3.1.3. İçerik

Öncelikle Delfin ders kitabını, içerdiği konular bakımından kısaca özetleyip, daha sonra Avrupa Ortak Başvuru Metni’ne uygunluğu üzerinde duracağız.

Kitap on ayrı üniteden oluşmakta, her ünite on sayfa tutmakta ve de kendi arasında beşe ayrılmaktadır: Eintauchen (konuya giriş bölümü), Lesen(okuma), Hören (dinleme), Sprechen (konuşma) ve Schreiben (yazma) bölümlerinin içerisinde bu bölümlere uygun metinler ve alıştırmalar yer almaktadır. İçerik basitten zora doğru hazırlanmıştır.

Kitapta öğretilmesi amaçlanan konular sırasıyla şöyledir:

1. ünite, *Menschen und Reisen*, yani insanlar ve seyahat etmek olarak adlandırılmış; bu başlıkla bağlantılı olmak üzere öğretilmesi amaçlanan dilbilgisi konuları “ Definitartikel- Indefinitartikel- Possesiveartikel- Negativartikel-Nomen im Singular und Plural- Personalpronomen- schwache Verben- Verb *sein*- Aussagesatz- Wortfrage- Satzfrage” dir.

a)Eintauchen, konuya giriş bölümünde Menschen und Reisen başlığına uygun olarak istasyondaki insanları ele alan bir karikatür ve cümleler verilmiştir.

b)Lesen, yani okuma bölümünde istasyondaki kafede bulunan insanların tasviri ve mektup yer almaktadır.

c)Hören, yani dinleme bölümünde istasyonda ve trende geçen konuşmalara yer verilmiştir.

d)Sprechen, yani konuşma bölümünde 100'e kadar sayılar, alfabe, heceler ve diyalog öğretilmesi amaçlanmıştır.

e)Schreiben, yani yazma bölümünde kartın nasıl yazıldığı öğretilmiştir.

2. ünite, *Leute, Leute*, yani halklar halklar olarak adlandırılmıştır; bu başlıkla bağlantılı olmak üzere öğretilmesi amaçlanan dilbilgisi konuları şunlardır: "Personalpronomen (Plural)- Possesivartikel(Plural)- Konjugation: *haben, können, möchten*- Satzklammer bei Modalverben- Angabe im Vorfeld."

a)Eintauchen; Leute, Leute konu başlığına uygun olmak üzere kamp yerinde geçen karikatür ve alıştırmalarla başlanmıştır.

b)Lesen; "Rekorde, Rekorde" isimli dört farklı insanın kırdığı rekorları ele alan bir parça verilmiştir.

c)Hören; 1000'e kadar sayılar, süpermarket, alışveriş merkezi ile ilgili alıştırma ve diyaloglar verilerek gramer konularının öğretilmesi amaçlanmıştır.

d)Sprechen; ısıklı ünsüzler, kelime vurgusu ve diyalog oluşturma üzerinde durulmuştur.

e)Schreiben; adaylık formu ile ilgili bilgiler ve alıştırmalar verilmiştir.

Genel başlığı *Wohnen und Leben*, yani yerleşim ve yaşam olan **3. ünite**de öğretilmesi amaçlanan dilbilgisi konuları; " Akkusativ: Artikel, Personalpronomen, Definitpronomen,Indefinitpronomen- transitive Verben- Akkusativergänzung im Vorfeld- Negation" dur.

a)Eintauchen; günlük kullanılan kelimelerle başlanmıştır.

b)Lesen; "Ein Krokodil und kein Telefon" adlı bir röportaj verilmiştir.

c)Hören; ev arayışı ve mobilya alışverişi ile ilgili dinleme alıştırmaları verilerek dilbilgisi konularının öğretilmesi amaçlanmıştır.

d)Sprechen; kelime öğrenimi, tonlama öğrenimi, diyalogla gramer öğrenimi yapılması amaçlanmıştır.

e)Schreiben; harita eşliğinde faks yazımı öğretilmiştir.

4. ünite, *Wer will, der kann*, yani kim isterse yapabilir olarak adlandırılmıştır; bu başlıkla bağlantılı olmak üzere öğretilmesi amaçlanan dilbilgisi konuları şunlardır: “Modalverben- trennbare Verben- starke Verben- Satzklammer und Vorfeldbesetzung bei Modalverben und trennbaren Verben.”

a)Eintauchen; resimlerle ve alıştırmalarla *wollen, können, sollen, dürfen* fiillerinin öğretimi ile başlanmıştır.

b)Lesen; dilbilgisi konusu ve ünitenin adıyla bağlantılı olarak “Ich möchte nichts mehr sollen müssen” adlı bir şiir verilmiştir.

c)Hören; konularla ilgili olarak telefon konuşması ve durumlarla ilgili dinleme alıştırmaları verilmiştir.

d)Sprechen; kelime vurgusu, “ch” hecesi, soru-cevap cümleleri ve diyalog üzerinde durulmuştur.

e)Schreiben; dikte etme alıştırmaları verilmiş, özel ve işle ilgili not yazımı öğretilmiştir.

Genel başlığı *Orientierung und Wege*, yani yönler ve yol olan **5.ünitede** öğretilmesi amaçlanan dilbilgisi konuları; “Situativ-, Direktiv- und Herkunftsergänzung- Präpositionen mit Dativ- Präpositionen mit Akkusativ- Wechselpräpositionen- Nomen im Dativ- Positionsverben- Uhrzeit- Ordinalzahlen” dır.

a)Eintauchen; küçük bir şehir karikatürü çizilerek alıştırmalarla gramer konularına giriş yapılmıştır.

b)Lesen; “Notarzwagen: Lebensretter im Dienst” adlı konuya uygun bir röportaj verilmiştir.

c)Hören; günlük durumlar ele alınarak dinleme alıştırmalarıyla konunun pekiştirilmesi amaçlanmıştır.

d)Sprechen; “n” ve “m” artikelleri üzerinde durulmuştur, aynı zamanda konuya uygun fiiller, cümleler ve alıştırmalar bulunmaktadır.

e)Schreiben; dikte etme alıştırmaları verilmiş, davetiye ve yol tasviri üzerinde durulmuştur.

6. ünite, *Alltag*, yani günlük hayat olarak adlandırılmıştır. Bu başlıkla bağlantılı olmak üzere öğretilmesi amaçlanan dilbilgisi konuları şunlardır: “Perfekt schwacher

und starker Verben- Perfekt mit *sein*- Partizipformen- Präteritum von *haben* und *sein*- Zeitangaben- genaue Uhrzeiten.”

a)Eintauchen; boş zamanlarda yapılacak şeylerle ilgili resim ve alıştırma verilerek konuya giriş yapılmıştır.

b)Lesen; “Wer soll denn die Kühe melken?” adlı konuya uygun bir röportaj verilmiştir.

c)Hören; saatler ve sabah geçen diyaloglarla ilgili konuyu pekiştirici alışırmalar bu bölümde yer almaktadır.

d)Sprechen; uzun ve kısa sesler, vurgular üzerinde durulmuş, örnek diyaloglar verilmiş ve öğrencilerden diyalog türetmeleri istenmiştir.

e)Schreiben; bu bölüme dikte etme alışırması ile başlanmış, ardından hayallerle ilgili resimler verilerek öğrencilerden bunları yazmaları istenmiştir.

7. ünite, *Feste und Feiern*, yani fesival ve kutlamalar olarak isimlendirilmiş, bu bağlamda; “Verben mit Dativergänzung- Verben mit Dativ_ und Akkusativergänzung- Personalpronomen im Akkusativ und Dativ- Präpositionen und Zeitangaben- Datum” konuları ele alınmıştır.

a)Eintauchen; hediyeleri ve özel günleri içeren karikatür ve alıştırmalarla başlanmıştır.

b)Lesen; yılbaşı ile ilgili bir mektup ve mektuba bağlı alıştırma verilmiştir.

c)Hören; günlerin yazımı ve yılbaşı ile ilgili dinleme alıştırmaları yer almaktadır.

d)Sprechen; ay adları, günlerin yazımı, “r” ile ilgili kelimeler, diyalog ve diyalog oluşturma alıştırmalarına yer verilmiştir.

e)Schreiben; dikte etme alıştırmasıyla başlanmış, kart yazımı üzerinde çalışılmıştır.

8. ünite; *Essen und Trinken*, yani yemek ve içmek olarak adlandırılan bu ünite, “Haupt_ und Nebensatz- Nebensatz mit *weil* und *wenn*- Imperativ- Nominalkomposita- Mengenangaben- Komperativ und Superlativ” dilbilgisi konularının öğretilmesi hedeflenmiştir.

a)Eintauchen; kasada ve büfede geçen karikatürler ve alıştırmalar verilerek konuya giriş yapılmıştır.

b)Lesen; “ Wenn Maria kommt...” adlı konuyla ilişkili olarak bir hikâye verilmiştir.

c)Hören; kahvaltı, davet ve restoranla ilgili dinleme alıştırmalarına yer verilmiştir.

d)Sprechen; “-ig” ve “-ich” ekleri, tonlama, vurgu ile ilgili konuşma alıştırmaları yapılmış, menü verilerek diyalog türetilmesi istenmiştir.

e)Schreiben; dikte etme alıştırmasıyla başlanmış, yemek tarifi verilerek öğrencilerin resimlere uygun yazmaları amaçlanmıştır.

9. ünite; *Umzug und Einrichtung*, yani taşınma ve yerleşme olarak adlandırılan bu ünite, “Nebensatz mit *dass* und *damit*- Infinitivsätze- unregelmässiger Komparativ- Massangaben- Artikelwort *jeder*- generalisierende Indefinitpronomen” dilbilgisi konuları ele alınmıştır.

a)Eintauchen; evde yapılan işlerle ilgili karikatür ve alıştırmalarla başlanmıştır.

b)Lesen; “Mia” adlı dilbilgisi konularını içeren bir kısa hikâye ve buna bağlı alıştırmalara yer verilmiştir.

c)Hören; resimler, duvar kâğıdı ve mobilya adlı alıştırma ile yapılan bir görüşme ile ilgili dinleme alıştırmalarına yer verilmiştir.

d)Sprechen; uzun-kısa heceler ile dilbilgisi konularına ve ünitenin adına uygun dinleme alıştırmalarına ve örneklere uygun diyalog kurmaya yer verilmiştir.

e)Schreiben; bu bölüme dikte etme alıştırması ile başlanmış, ardından ev değişimiyle ilgili ilan ve tarif içeren bir mektup verilmiştir.

10. ünite; *Mode und Geschmack*, yani moda ve zevk olarak adlandırılmıştır. Bu başlıkla bağlantılı olmak üzere öğretilmesi amaçlanan dilbilgisi konuları şunlardır: “attributives Adjektiv im Nominativ, Akkusativ und Dativ- Präpositionalpronomen- Modalverben im Präteritum- Frageartikel *welcher*, *was für ein*- Demonstrativartikel *dieser*.”

a)Eintauchen; renkli eşyaların bulunduğu ve tembeller diyarı ile ilgili karikatürler ve alıştırmalar verilerek üniteye başlanmıştır.

b)Lesen; “Über Geschmack kann man nicht streiten” adlı bir makale ve buna uygun alıştırmalara yer verilmiştir.

c)Hören; bu bölümde, insanlar ve kıyafetleriyle ilgili konuşmalar ve dinleme alıştırmaları bulunmaktadır.

d)Sprechen; son heceleri kafiyeli sıfatların yer aldığı alıştırmalar ile diyalog kurma alıştırmalarına yer verilmiştir.

e)Schreiben; bu bölümde, dikte etme alıştırmaları, resim tasviri ve kişisel mektupla ilgili alıştırmalar bulunmaktadır.

3.1.3.1 Dil ve Yazılı Anlatım

Metinlerde öncelikle anlatım düzeyine bakacak olursak, önce basit kelime ve cümle yapılarından başlanmış, daha sonra giderek kelime düzeyi cümlelerin uzunlukları giderek artmıştır. AOBM’de henüz başlangıç düzeyinde olan bir kişi basit cümle ve yapılardan başlamaktadır. Örneğin; 1. ünite “Lesen,, bölümünde (s.10’da) “... Menschen kommen und gehen, lachen und weinen. Ein Zug kommt. Ein Mädchen. Es lacht...” gibi cümleler kısadır ve öğrencilerin seviyelerine uygun bir şekilde ifade edilmiştir. Fakat 10. ünitenin “Lesen,, bölümüne (“Über Geschmack kann man nicht streiten”) bakıldığında kelimelerin zorluk seviyesi yükselmiş ve cümleler bağlaçlarla, ilgi cümleleriyle (Relativesatz) desteklenerek uzun bir şekilde de kullanılmıştır. Örneğin; “... es war unbequem und ich konnte nicht richtig spielen, weil es natürlich Sauber bleiben musste und keine Flecken bekommen durfte...” gibi. Aynı metinde kısa cümleler (örn: “... Jetzt ist die Decke grau. Das war unser Kompromiss”) de verilmiş, anlatım hem uzun hem kısa cümlelerin kullanımıyla daha akıcı bir hale gelmiştir. Bu örnekler de AOBM’deki dil düzeylerindeki becerilerle örtüşmektedir. A1 düzeyinde olan bir kişi okuma becerisinde sözcükleri ve çok basit cümleleri anlayabilmekte, B1 düzeyine geldiğinde ise çok yaygın olan gündelik dil kullanıldığında veya duygu düşünceleri ifade eden sözcükler kullanıldığında anlamakta güçlük çekmemektedir.

Cümlelerin uzunlukları öğrencilerin anlayacağı düzeydedir; seviyelerine uygun bağlaçlar ve kelimeler kullanılmıştır. Öğrenciler, konuyu ve dilbilgisi yapılarını öğrendikçe kelime seçimi ve anlatım düzeyi buna bağlı olarak yükselmiştir.

Bir yabancı dili öğrenmeye başlayan bir kişinin alıştırmaı tek başına yapabilmesi için alıştırmalarda kullanılan ifadeler açık ve net olması gerekmektedir. Öğrenci, alıştırmaların başında yer alan açıklamaları kimseye danışmadan

yapabilmelidir. Alıştırmaların başında genellikle kısa ifadeler tercih edilmiştir. Kullanılan uzun ifade ve açıklamalar ise karmaşık değil, aksine açıklayıcı ve nettir. Örneğin; “ Hören Sie zu und Schreiben Sie!” (s.66), “ Was passt zum Text?” (s.90), “ Vergleichen Sie. Auf dem Bild rechts fehlen 10 Dinge” (s.98) gibi.

Örneklerden de anlaşılacağı üzere, kitapta kullanılan ifadeler öğrencilerin yaş seviyelerine uygun olarak seçilmiştir. Alıştırmaların başında yer alan ifadelerde “Schreib” yerine, “Schreiben Sie” kullanılmış olması da hitap konusuna özen gösterildiğinin kanıtıdır. Kitap, ilkokul veya ortaokul seviyesinde olsaydı, “Schreib” demesi, yani sen diye hitap etmesi normal olabilirdi, fakat bu kitaptaki örneklerde siz diye hitap etmesinin sebebi, seviyenin 16 yaş üstü genç ve yetişkinler olmasıdır.

Kitap, dil ve yazılı anlatım konusunda yeterlidir; öğrencilerin seviyelerine ve gelişim özelliklerine uygun olduğu görülmektedir.

3.1.3.2 Metinler

On ayrı üiteden oluşan kitapta, her üitede farklı konulara yer verilmiştir. Verilen metinler güncel konulardan bahsetmekte ya da yaşanan, yaşanılması mümkün olan konuları kapsamaktadır.

Okuma bölümlerinde yer alan metinlere baktığımızda; Lesen 2 ‘de “Rekorde, Rekorde” başlıklı konu, dört ayrı insanın kırdığı rekorları anlatmakta, Lesen 3’te “Ein Krokodil und kein Telefon” adlı röportaj, dört kişinin hobilerinden bahsetmekte, Lesen 5’te “Lebensretter im Dienst” başlıklı metin, bir araçla hastalarına yetişmeye çalışan doktorların günlük yaşantısından söz etmekte, Lesen 6’da ise “Wer soll denn die Kühe melken?” adlı parça, inek sağma yüzünden her şeyi ertelemek zorunda kalan çiftten bahsetmektedir. Bu okuma konuları, gerçek hayattan alınmış parçalar ve röportajlardır.

Bunların dışında olağan ya da olması mümkün olan konulara da yer verilmiştir; Lesen 1 ‘de kadın, erkek, genç, yaşlı istasyondaki insanların duygularıyla ilgili kısa bir parça verilmiştir. Lesen 4’te her şeyi yapmak zorunda olmaktan sıkılan bir insanı anlatan “Ich möchte nichts mehr sollen müssen” adlı bir şiire, Lesen 7’de ise yılbaşı ile ilgili bir mektuba yer verilmiştir. Lesen 8-9-10 ‘da yer alan parçalar ise “Wenn Maria kommt”, “Mia” ve “Über Geschmack kann man nicht streiten” başlıklı kısa hikayelerdir.

Metinlerde geçen kelimeler, terimler, metinlerde anlatılmak istenenler verilen örneklerle pekiştirilmeye çalışılmıştır. Örnek sayıları ve anlatım biçimleri yetersiz olsa da insanların istasyonda yaşadıkları duyguları anlatan ilk okuma konusunda verilen kelimeler, fiiller ve çekimleri, hem sayfanın altında yer alan şema ile desteklenmiş hem de bir sonraki sayfada verilen mektupla pekiştirilmesi amaçlanmıştır.

Metinlerin uzunlukları, öğrencilerin seviyelerine ve dilbilgisi konularına uygun bir şekilde artmıştır. Metinler ilk dört üniteye kısadır, 4. üniteden sonra ise giderek uzamıştır. Kullanılan yazı türü ve puntolar okunaklıdır. Her metnin başında, yanında ya da altında bulunan karikatür veya resimlerle metinler, daha ilgi çekici hale gelmiştir. Öğrenci uzun gördüğü metni okumamak yerine, etrafındaki resimler sayesinde merak edecek ve okumaya başlayacaktır. Metinler uzun da olsa kısa da olsa, tüm metin başlıklarının renkli ve büyük punto ile yazılmış olması, öğrencileri metni okumaya daha da özendircektir.

Öğrenci, okuduğu metinlerden öğrendiklerini, metinlerde geçen terim ve kelimeleri öğrenmekte zorluk çekebilir. Çünkü ünitelere göre kelime listesi yoktur. Bu da öğrencinin ne öğrenmesi ne bilmesi gerektiği konusunda sıkıntı yaşatabilir.

A1 temel düzeyden B1 orta düzeyine kadar olan dil öğrenim sürecini kapsayan kitabımızda, temel düzeyde yer alan günlük yaşantıdan da bazen farklı kesitlerle ilgili söylemler verdiğimiz örneklerde yer almakta, A2 düzeyinde olan örneklerle de diğer ünitelerde rastlanmaktadır.

3.1.3.3 Örnekler

Örnekler öğrencilerin gelişim düzeyleri dikkate alınarak yazım kurallarına uygun bir biçimde hazırlanmıştır. Örneğin; 5. üniteye Eintauchen bölümündeki ilk alıştırmaya “Wo sitzt/ liegt...?” ile ilgilidir. Burada resimlerle birlikte sekiz farklı cümle yer almaktadır. “Der, die, das, die (plu.)” edatlarının çekimini öğretmek amacıyla verilen bu alıştırmada *sitzen* fiili ile birlikte her bir edat için örnek verilmiş ve *liegen* fiiline de bir örnek verilerek geri kalanını öğrencilerden istemiştir. Bu şekilde öğrenciye öğrendiklerini somutlaştırması için imkan tanınmıştır. Öğrencilerin bu ve buna benzer sıradaki alıştırmaları yapabilmesi için verilen örnekler açıklayıcı ve nettir.

Örnekler, alıştırmaların çeşitliliğine göre farklı türlerde karşımıza çıkmaktadır.

Örneğin; sayfa 28’de ilk alıştırma eşleştirme alıştırmasıdır. Üzerinde rakam ve harf bulunan resimler verilerek öğrencilerden bunları eşleştirmeleri istenmiştir; örnek olarak da bir cümle ile eşleşen bir çift yazılmış ve altına verilen kutucuk içerisinde de ayrıca belirtilmiştir. Aynı sayfada ikinci alıştırmada, öğrencilerden resimlerde ne söylendiğini yazmaları istenmiş, ilk resmin altında da nasıl yapılacağı ile ilgili iki cümle ile örnek verilmiştir.

Öğrenci, örneklere bakarak alıştırmaları nasıl yapması gerektiğini öğrenecektir. Kitapta bulunan neredeyse bütün alıştırmalarda en az bir örnek verilmiştir; örnek verilmeyen alıştırmalar ya bir önceki alıştırma ile aynıdır (örn: s.49/ 3.alıştırma) ya da açık ve anlaşılır başlıklarla nasıl yapılması gerektiği açıklanmıştır (örn: s.49/ 4.alıştırma, s.51/ 7. alıştırma).

Verilen örnekler öğrencilerin kafalarında soru işareti bırakmayacak şekilde tam ve doğru hazırlanmıştır. Örnekler, resim ve şemalarla desteklenerek alıştırmayı daha anlaşılır kılmıştır. Fakat Eintauchen bölümlerinde hemen her üniteye mavi kutu içerisinde verilen dilbilgisi anlatımları, öğrencilere yardımcı olmak, onları yönlendirmek için yazılmış olsa da dilbilgisi çeviri yöntemini kapsamaktadır. Bu konuya öğretim yöntem ve teknikleri bölümüne değineceğiz. Örneğin, sayfa 81’deki 5. alıştırmada cümlelerin birbirleriyle eşleştirilmesi istenmiş, alıştırmının hemen altında verilen şema ile alıştırmayla ilgili cümle kalıpları verilmiştir. Verilen tablo örnek teşkil etse de dilbilgisinin yoğun bir şekilde ve vurgulanarak anlatılması günümüzde kullanılan öğretim yöntemlerine uymamaktadır.

Örnekler, tam ve doğru verildiği için bilimseldir. Ayrıca alıştırma ve örnekler ne öğrenciyi sıkacak kadar çok, ne de öğrencinin anlamamasına yol açacak kadar azdır.

3.1.3.4 Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Konuya giriş, okuma, dinleme, konuşma ve yazma bölümlerinden oluşan Delfin, önsöz kısmında bu bölümlerle ilgili açıklamalara yer vermiştir. Konuya giriş bölümünde, belli bir konu ile gramerin verileceği; okuma bölümünde, ilgi çekici parçalar verilip alıştırmalar yapılarak içeriğinin kolaylıkla anlaşılmasının sağlanacağı; dinleme bölümünde, Cd ve kaset yardımıyla günlük konuşma öğretileceği ve dinlediklerini anlama ile ilgili alıştırmalar yapılacağı; konuşma bölümünde, günlük

olaylar ve durumlarda da kullanılabilecek diyalog ve örnekler verilerek sınıfta konuşma alıştırmaları yapılacağı; yazma bölümünde ise ilgi çekici, güncel konular verilerek yazma becerileri kazandırılacağı ve yeni kelimelerin dikte yapılarak pekiştirileceği, önsöz bölümünde detaylı olarak açıklanmıştır. Görüldüğü üzere yöntem ve tekniklerle ilgili gerekli açıklama kitapta yer almaktadır.

Bölgümlere göre incelendiğinde;

Giriş bölümlerinde; boşluk doldurma (Eintauchen 5, s.49), doğru ya da yanlış (Eintauchen 2, s.19), eşleştirme (Eintauchen 3, s.28), resimlere uygun cümle kurma (Eintauchen 6, s.58) alıştırmaları bulunmaktadır. Resimlerle birlikte verilen bu alıştırmalar, öğrencilere hangi dilbilgisi yapılarının öğretileceğinin ipuçlarını vermektedir. Hiçbir giriş bölümünde, işlenen dilbilgisi konusunun adı verilmemiştir. Öğrencilerin, verilen örnek, alıştırmalar ve resimlerle konuyu anlamaları sağlanmıştır. *İletişimci yöntemde* öğretmen konunun adını vermez, öğrenci cümle yapılarından, örneklerden konunun ne olduğunu anlar ve öğrenir. Bu bölümde, *iletişimci yöntemin* ağırlıklı olduğunu görebiliriz. Bunun yanı sıra, alıştırmaların altında şema içerisinde dilbilgisi açıklamaları verilmiştir. Dilbilgisi yapıları açıklanan ve kullanılması uygun görülmeyen, yabancı dilin dilbilgisi kuralları yoluyla öğretiminden yana olan *dilbilgisi-çeviri yöntemini* de görmek mümkündür. .

Okuma bölümlerinde, ilk dört konuda kısa ve basit, daha sonraki konularda uzayan ve seviyesi giderek artan metinlere yer verilmiştir. Verilen parçaya uygun olarak eşleştirme (Lesen 1, s.10), doğru ya da yanlış ve boşluk doldurma (Lesen 2, syf:21), cümlelerin farklı şekilde kurulması (Lesen 3, s.31), resimlerle metni eşleştirme (Lesen 9, s.91) gibi alıştırmaların yer aldığı okuma bölümünde kazandırılmak istenen beceriler okuma ve okuduğunu anlamadır. Öğrenciler, parçayı ne kadar anladıklarını verilen alıştırmalarla değerlendirebilmektedir. Örnek ve alıştırmalardan da anlaşılacağı üzere bu bölümde de ağırlıklı olarak *iletişimci yöntem* kullanılmış, şemaların içinde verilen dilbilgisi yapılarıyla *dilbilgisi- çeviri yöntemine* de yer verilmiştir.

Dinleme bölümlerinde, öğrencilere dinleme ve dinlediğini anlama becerileri kazandırılması amaçlanmıştır, buna uygun olarak da alıştırma çeşitlerine yer verilmiştir. Öğrenciler, dinledikleri konuşma veya diyaloga göre; resim ve cümle eşleştirme (Hören 1, s.12), paragraf sıralama (Hören 3, s.33), boşluk doldurma (Hören 4, s.43), cümle tamamlama, doğru olanı bulma (Hören 5, s.52), çoktan seçmeli (Hören 8, s.83) gibi

resimlerle de desteklenen alıştırmalarla karşılaşmaktadır. Sadece dinlemeye yönelik alıştırmalar da bulunmaktadır (Hören 2, s.22). Bu bölümde *iletişimci yöntemle* ele alınan alıştırmalar, öğrencilerin seviyelerine uygun hazırlanmıştır. Bunu yanı sıra, dilbilgisi açıklamalarıyla diğer bölümlere oranla az da olsa *dilbilgisi- çeviri yöntemine* rastlayabiliriz.

Konuşma bölümlerinde, öğrencilere konuşma ve telaffuz becerileri kazandırılması amaçlanmıştır. Öğrencilerin önce dinleyip sonra tekrar etmeleri istenen alıştırmaların yanı sıra, dinledikten sonra boşluk doldurma, diyalog oluşturma, vurgu ve telaffuz alıştırmalarına yer verilmiştir. Genelde ilk iki ya da üç alıştırma vurgu ve tonlama ile ilgili olup öğrencilerin telaffuzlarının geliştirilmesi sağlanmıştır. İlk konuşma bölümünün dışında, her konuşma bölümünün son alıştırması diyalog oluşturma ile ilgilidir. Öğrenciler düşünmeye, konuşmaya yönlendirilmesi; aktif olarak ikili grup çalışması yapmaları açısından eksik olan bir bölümdür.

“İşitsel-Dilsel Yöntem, dil eğitiminde dinlediğini anlama ve konuşma becerilerine öncelik veren, bu becerileri diyaloglar ve sözlü uygulamalar ile pekiştirerek dil eğitimini belli bir düzene göre yapmayı amaçlayan bir yabancı dil öğretim yöntemidir.”¹⁷ Dinleme ve konuşma alıştırmalarıyla *dilsel- işitsel yöntemi* görebileceğimiz bu bölümde, aynı zamanda *iletişimci yöntem* ve *dilbilgisi çeviri yöntemine* de rastlamak mümkündür.

Öğrenciler konuşma yeteneği kazanmak bir yana, bu bölümde durumlara uygun ifadeleri kullanmayı ve bunları günlük hayata geçirebilmeyi öğrenebilecekleri alıştırmaların sayısı yetersizdir.

Yazma bölümlerinde, öğrencilere yazma becerisi kazandırılması amaçlanmıştır. Buna bağlı olarak resimlerle birlikte kart, faks, mektup, not, form, yol tasviri, yemek tarifi gibi başlıklar altında çeşitli alıştırmalar verilmiştir. Bazı bölümlerde resimlerde anlatılanların yazılması istenmiştir (Schreiben 6, s.67). 1. , 2. ve 3. üniteler hariç, diğer yazma bölümlerinin ilk alıştırmaları dinleme ve dinlediğini yazma ile ilgilidir.

Kitaptaki üniteleri inceledikten sonra *seçmeci yöntem* kullanıldığını görebiliriz. Öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önüne alınarak her öğretim yönteminin öğrencilere uygun kısımları seçilerek uygulanan yöneme *seçmeci yöntem* denir. *Seçmeci yöntem* içerisinde ağırlıklı olarak *iletişimci yöntem* olmak üzere dilbilgisi- çeviri

17 <http://www.eskiyeni.org/sayfa1.asp?id=615> (çevrimiçi: 07.05.12)

yöntemine ve dilsel işitsel yöntemine de yer verilmiştir. Soru - cevap, ikili grup çalışmaları gibi öğretim tekniklerinden, farklı resim ve karikatürlerden yararlanılmış, öğretimin daha zevkli ve kalıcı olması sağlanmıştır.

Her ünite de görüleceği üzere okuma, konuşma, yazma ve dinleme becerilerinin aşamalı öğretimine ilişkin yöntem ve tekniklerden yararlanılmış, her becerinin üzerinde ayrı ayrı durulmuştur.

Öğrenilen konu ve kelimelerin tekrarlanması, pekiştirilmesi açısından alıştırmaların sayısı yeterli değildir. Özellikle konuşma bölümündeki alıştırmalarla öğrenci, bireysel, grup halinde ya da sınıfla çalışma fırsatı düşüktür.

3.2 Dört temel beceriye (okuma-yazma-konuşma-dinleme) göre Delfin ders kitabının incelenmesi

Kitapta her ünite de sırasıyla Eintauchen (giriş), Lesen (okuma), Hören (dinleme), Sprechen (konuşma) ve Schreiben (yazma) etkinlikleri yer almaktadır. Biz de kitaptaki dört temel beceriden oluşan üniteleri bu sıraya göre inceleyeceğiz.

3.2.1 Okuma

İlk ünitenin okuma bölümünde karşımıza kısa cümlelerden oluşan bir metin çıkmaktadır. Birkaç cümlesini örnek verecek olursak:

Ein Bahnhof:

Menschen kommen und gehen,

Lachen und weinen.

Ein Zug kommt.

Touristen. Sie reisen. Sie winken.

Ein Mädchen. Es lacht.

Eine Frau. Ein Mann.

(...)

Yukarıda görüldüğü üzere kısa cümlelerle verilmiş olan metnin yanında ayrıca istasyonda yaşananları içeren küçük bir resim de bulunmaktadır. Bu sayede öğrencilerin de kalıcı öğrenmesi, daha iyi anlamaları amaçlanmıştır. Metne bağlı olarak verilen alıştırmaya şöyledir:

Lesen Sie den Text. Was passt zusammen?

- a) Touristen winken_____.
- b) Ein Zug _____.
- c) Ein Mädchen_____.
- d) Ein Mann _____.
- e) Eine Frau _____.
- f) Der Mann _____.
- (...)

winkt
sagt: "Auf Wiedersehen!"
weint
kommt
sind verliebt
lacht
~~winken~~
geht

Bu bölümde verilen boşluk tamamlama alıştırmaları, yanında yer alan kelimeleriyle öğrencilerin bireysel olarak, başka birinden – öğretmen veya öğretici-yardım almadan da yapabilecekleri açıktır. Aynı zamanda tablo içerisinde verilen fiil çekimleri ve artikellerin gösterilmesiyle alıştırmaların yapılması daha kolay hale getirilmiştir.

Aynı üniteye yer alan bir diğer okuma parçası mektup olarak karşımıza çıkmaktadır. Mektupta, öğrencilerin seviyeleri göz önünde bulundurularak yine kısa cümle ve sorulara rastlanmaktadır. Örneğin; "... Was machst du? Weinst du? Lachst du? Arbeitest du? Hörst du Musik? ..."

Bu metne bağlı olarak (Alm.) Richtig oder Falsch (doğru veya yanlış) olarak adlandırdığımız alıştırmaya verilmiştir.

İkinci ünitenin okuma bölümünde ise resimlerle desteklenmiş "Rekorde Rekorde" başlıklı rekorlardan bahseden bir metin karşımıza çıkmaktadır. Bu metne bağlı olarak verilmiş iki alıştırmadan birincisinde öğrencilerden, rekorları kıran kişiler hakkında verilen bilgileri tablo içerisine yerleştirmeleri istenmiş, ikincisinde ise yine ilk üniteye olduğu gibi "doğru ya da yanlış" alıştırmaları bulunmaktadır. Resimlerle desteklenen bir diğer alıştırmaya ise metinden bağımsız olup, resimlerle cümlelerin

eşleştirmesi ile ilgilidir. Bu ünite de farklı üç alıştırmanın verilmesi öğrencinin odaklanabilmesi için ve farklı alıştırma yapılarını görmesi açısından öğrenmeye olumlu yönde katkı sağlayacaktır.

Üçüncü ünite de ki okuma metni dört farklı kişiyle yapılmış röportajdan oluşmaktadır. İkinci ve üçüncü okuma parçalarında yer verilen gerçek hayattan kesitler, öğrencilerin günlük hayatta da yararlanabilecekleri için daha çok odaklanmalarını sağlayabilir. Görselliğin de okuma metinlerinde ön plana çıkması, okuma metnini ve alıştırmaları sıradanlıktan uzaklaştırmaktadır. Bu ünite de ki üç alıştırma da metne bağlıdır. İlk alıştırma olan eşleştirme alıştırmaya örnek verecek olursak:

a) Jochen Pensler	___ _ _	1. Sie ist Sozialarbeiterin von Beruf.
b) Bernd Klose	___ _ _	2. Er studiert Biologie.
c) Karin Stern	___ _ _	3. Ihre Wohnung ist in Frankfurt.
d) Linda Damke	___ _ _	4. Sein Bett ist eine Matraze.
(...)		

Bu alıştırmada öğrencilerin, röportaj yapılan kişilere göre verilmiş olan cümlelerin rakamlarını boşluklara doğru olarak yazması beklenmektedir. Cümlelerin kısa, basit, yani bu aşamada öğrencilerin düzeyine uygun olması alıştırmayı anlaşılır kılmaktadır.

Diğer alıştırmada ise “Jochen Pensler findet Tiere _____ wichtig, aber _____ findet er nicht wichtig.” kalıplı, öznesi ve nesnesi değişen cümleler verilmiş, bu boşluklara alıştırmanın üst tarafında yer alan kelimelerin uygun biçimde yerleştirilmesi istenmiştir. Bu tür bir alıştırma ile öğrenci, metne geri dönüp tekrar okuyacak, okuduğunu anlamak durumunda kalacaktır. Bu alıştırmanın devamında ise yardımcı kelimelerle öğrencilerin benzer cümleleri türetmeleri istenmiştir. Düşünmeye, öğrenilenleri kullanmaya yönelik olan bu tür alıştırmalar aynı zamanda öğrencinin yazma ve konuşma becerisini de olumlu yönde etkilemektedir.

Üçüncü ünitenin okuma metnindeki son alıştırmanın bir kısmı ise şöyledir:

a) Bernd Klose braucht drei Dinge.	Drei Dinge braucht Bernd Klose.
Er hat kein Auto.	Ein Auto hat er nicht.
b) Karin Stern braucht keinen	

Geschirrspüler.

Einen Geschirrspüler_____

Sie braucht einen Fotoapparat.

(...)

Bu alıştırma, özneler ve cümle içerikleriyle metne bağılı olarak görünse de, aslında daha çok dilbilgisi yapılarını geliştirmeye yöneliktir. Öğrenciler, cümleleri farklı biçimde yazarak aynı şeyi bir başka yolla ifade etme imkanı bulacaktır.

Dördüncü ünitenin okuma bölümünde ise karşımıza “Ich möchte nichts mehr sollen müssen” başlıklı bir şiir karşımıza çıkmaktadır. Karikatürle desteklenen bu şiirde hedef “sollen-können-dürfen-müssen-wollen, (Modalverben)” fiillerinin öğretilmesidir.

Bu bölümde farklı iki alıştırma karşımıza çıkmaktadır. İlkinde on iki farklı resim verilmiş, resimlerle cümlelerin eşleştirilmesi istenmiştir. Buradaki asıl amaç fiil çekimlerine dikkat çekmektedir.

Diğer alıştırma ise kısa ve anlaşılır cümlelerden oluşan bir ilandır. Bu ilandaki kişinin ne yaptığını öğrencilerin anlatması beklenmektedir. Hemen her üniteye yer alan tablo içerisindeki kısa dilbilgisi bilgileri ile öğrenci bireysel olarak da zorlanmadan veya daha az zorlanarak istenileni uygulama fırsatı bulabilir. Bu üniteye örneğin, metinde geçen sekiz kelimenin şahsa göre çekimleri görülmektedir. Bu kelimeler “essen, vergessen, betreten, sprechen vs.” gibi değişen fiiller olması dolayısıyla, her ne kadar bu tür tablolar ezberci yöntem gibi görünse de, öğrencinin bu tür bilgileri bir arada bulması ve bu detayı görebilmesi için tablo açıklayıcı ve yararlıdır.

Beşinci üniteye okuma metinlerinin ve cümlelerin uzunlukları giderek artmaktadır. İlk alıştırma “Was passt zusammen?” başlığı ile yedi maddeden oluşan eşleştirme alıştırmasıdır. Alıştırmının altında cümlede geçen saat diliminin okunuşu da verilmiştir. İkinci alıştırmının bir kısmı şöyledir:

a) Wo klingelt das Telefon?__

1. Unter einem Container.

b)Wo steht der Notarzwagen? __

2. Neben dem Fahrer.

c) Wo sitzt die Ärztin? __

3. In der Notaufnahme.

d) Wohn schauen die Ärztin und die Sanitäter?

4. Zum Krankenhaus.

(...)

Bu alıştırma “Wo/Wohin?” sorularına cevap şekline verilmiş, Dativ (e-hali) ve Akkusativ (-i hali) dilbilgisi konularını kapsamaktadır. Özne ve yüklem olmadığı, sadece cevabı içeren alıştırmada öğrencilerin bu çekimleri öğrenmeleri hedeflenmiştir. Aynı zamanda alıştırmanın yanında “Dativ ve Akkusativ Präposition” konusunu içeren küçük iki tablo da yer almaktadır. Bu tablolar ezberci yöntem olarak değerlendirilse de kısa dilbilgisi özetleri olması bakımından öğrencilerin daha kolay anlayabilmeleri için gereklidir.

Altıncı ünitenin okuma metni “Wer soll denn die Kühe melken?” başlıklı, günlük hayattan bahseden bir metindir. İlk alıştırması okuma bölümlerinde sıkça karşımıza çıkan “doğru ya da yanlış” alıştırmasıdır. Diğer alıştırmada ise metne bağlı olarak öğrencilerden eşleştirme yapmaları istenmiştir. Bu üniteye öğrenciden öğrenilmesi beklenen konu yine tablo içerisinde verilmiştir. Saatlerin yazılışı ve söylenişi, ayrıca “haben” ve “sein” fiillerinin geçmiş zamanda çekimleri yer almaktadır.

Yedinci üniteye baktığımızda ise ikinci sayfanın da yarısı kaplayan uzun bir mektup yer almaktadır. Bu mektupta şimdiye kadar öğrenilmesi amaçlanan birçok dilbilgisi konusu bulunmaktadır. Metne bağlı olarak verilen tek alıştırma ise eşleştirmedir. Bir cümle ile farklı birkaç cümle eşleşmektedir.

8., 9 ve 10. ünitelerin okuma bölümünde yine karşımıza uzun ve bağlı cümleler verilerek zorluk derecesi biraz daha artan bir metin karşımıza çıkmaktadır. Diğer ünitelerde de olduğu gibi doğru ya da yanlış ve eşleştirme alıştırmaları vardır. Dokuzuncu üniteye farklı olarak resimlerin eşleştirilmesi istenmiştir. Farklı bir alıştırma olduğu ve görsellik ön planda olduğu için öğrencilere hitap edebilecektir.

Hemen her üniteye karşımıza eşleştirme ve doğru-yanlış alıştırmaları çıkmıştır. Okuduğunu anlama becerisini kazanmada bu alıştırmalar çok tercih edilse de kitaba ve okuma bölümlerine monotonluk katmıştır. Bunun yanı sıra AOBM’de yer alan düzeylere göre kolaydan zora, basamak halinde zorluğu giderek artan metinlerin olduğu açıkça görülmektedir. Alıştırmalar öğrencilerin yapabileceği düzeyde olsa da alıştırmaların tek düze olması okuma becerisini kazanmada yetersiz kılacaktır. Özellikle en büyük eksik okuma metinlerine öğrenciyi hazırlamamasıdır. Metinden önce de öğrenciyi okumaya hazırlayan alıştırmalar olması gerekmektedir. Örneğin metnin ne ile ilgili olabileceği, başlığa bakarak öğrencinin metinden ne beklediği ile ilgili alıştırmaların olması öğrenciyi daha çok okumaya itecek ve okuması daha zevkli hale

gelecektir. Aynı zamanda bu tür alıştırmaların olmaması öğrenciyi kelime ezberlemeye itmektedir, öğrenmeye değil. Metinden önce metinde geçen kelimelerle ilgili eşleştirme, eş anlamlı- zıt anlamlı kelimeleri bulma veya resimle kelimeleri eşleştirme gibi farklı alıştırmalar tercih edilebilirdi. Genel olarak baktığımızda düzeye uygun olsa da bu bölüm hem öğrenen hem öğretene kişi bakımından eksik kalmaktadır.

3.2.2 Dinleme

Diğer dört temel beceriden biri olan ve Delfin ders kitabında okuma bölümünden sonra yer alan dinleme aktivitelerini kapsayan bölüme geçiyoruz.

Kitapla birlikte verilen CD aracılığıyla yapılan bu bölümlerin ilki şu şekildedir: ilk önce öğrenciler dört farklı diyalog dinleyecek, daha sonra hangi cümlelerin o diyaloga ait olduğunu işaretleyecek ve fotoğraflarla bu konuşmaları eşleştirecektir. Bu üniteye verilen diğer iki alıştırma da doğru olanı işaretlemeleri istenmiştir.

İkinci üniteye yer alan dinleme alıştırmaları sayılarla ilgilidir. Doğru olanı bulma, eşleştirmelerin yanı sıra üç basamaklı sayıların nasıl okunacağı, telaffuzu ve sıralamasına yönelik bu alıştırmalardan farklı olarak sayfa 23'te yer alan bir diğer alıştırma ise şöyledir:

Im Kaufhaus

Diese Sätze sind falsch. Hören Sie das Gespräch und korrigieren Sie dann.

a) *Der Junge lacht.*

Der Junge _____

b) *Seine Großeltern sind weg.*

c) *Sein Nachname ist Jan-Peter.*

d) *Er ist fünf Jahre alt.*

Öğrenciler bu alıştırmada dinledikleri cümleleri düzelterek doğrularını yazacaktır. Bu üniteye ve ilk üniteye de dinlemelerin daha çok dilbilgisine ağırlık verdiği görülmektedir.

Üçüncü ve dördüncü ünitelerin dinleme alıştırmalarında metinlerle konuşmaları veya resimlerin eşleştirme, cümle tamamlama, doğru-yanlış gibi çeşitli alıştırmalar yer almaktadır. Dördüncü ünitenin ilk alıştırmada ilk iki metne bakacak olursak;

a) Bernd Klose braucht drei Dinge. Er hat kein Auto.	<u>Drei Dinge braucht Bernd Klose.</u> <u>Ein Auto hat er nicht.</u>
b) Karin Stern braucht keinen Geschirrspüler. Sie braucht einen Fotoapparat. (...)	<u>Einen Geschirrspüler</u>

Bu alıştırmada öğrencilerden öncelikle okuduklarını anlamaları, daha sonra duyduklarını anlamaları beklenmektedir. Buna bağlı olarak öğrencinin, alıştırmada geçen birbirine benzer yapıda ve zıt anlamlı olan kelimeleri öğrenebilmesi ve resimlere göre eşleştirmesi istenmiştir. Bunu takip eden diğer alıştırmalar ise doğru olanı bulma ile ilgilidir. Farklı alıştırmaların yer alması öğrencilerin bireysel farklılıkları için olumlu olsa da bu bölümlerde yer alan alıştırmaların daha çok dilbilgisine yönelik olduğu ve öğrencilerin aktif olmayacağı durumdadır.

Beşinci ünitenin dinleme bölümüne baktığımızda ise dört farklı alıştırma karşımıza çıkmaktadır. İlk iki alıştırma, diğer ünitelerde de sıkça karşımıza çıkan doğru olan bulma ve boşluk doldurma alıştırmasıdır. Bu üniteye 5. alıştırma diğerlerinden farklıdır. İkiye ayrılan bu alıştırmanın ilk kısmında, bir aracın beş farklı noktaya gidildiğini anlatan bir yol tarifi bulunmaktadır. Öğrenci bu tarife göre durakları belirleyecektir. Resimler birlikte verilen bu alıştırma taşıt ve yer isimlerinin öğrenilmesinde hem yol tarifi yapması bakımından faydalı bir alıştırmadır. Bu alıştırmaya bağlı olarak verilen ikinci kısımda ise diyalogda geçen on cümle verilmiş ve öğrenciden bu cümleleri sıralaması istenmiştir. Öğrenci alıştırmayı tekrar dinledikten sonra cümleleri sırlayacaktır. Bu iki alıştırmada da öğrenci dikkatle dinleyecektir. İlk aşamada öğrenci yönleri ve nasıl söylendiği ile ilgili ifadeleri öğrenecek, daha sonra da günlük hayatta uygulayabilecektir. Kuşkusuz yurtdışına giden bir kişinin en çok karşılaştığı sorunlardan biri gideceği yeri tarif etme ve bunu anlayabilme becerisinin eksikliğidir. Bu alıştırma öğrencinin de günlük hayatta kullanabileceği konular olması bakımından önemlidir, fakat öğrencinin kendi cümleleriyle kendi yol tarifini yapabilmesi açısından boşluk doldurma, kelime vb. alıştırmalar bulunmadığı için eksiktir.

Altıncı ünitenin dinleme bölümü saatler ve zamanla ilgilidir. İlk alıştırmada öğrenciler söylenilen saati dinleyip işaretleyecektir. Bu alıştırmada hem zaman kalıplarının hem de saatlerin ifade edilmesinin pekiştirilmesi amaçlanmaktadır. Diğer alıştırmaya “Guten Morgen, Hasso!” başlıklı bir metindir. Bu metinden öğrenciden ilk olarak metni okuması ve daha sonra dinleyip konuşmalara hangi metnin uygun olduğunu bulmaları beklenmektedir. Diğer ünitelerde karşımıza çıkmayan bu tür alıştırmaya, aslında daha çok yer verilmesi gereken bir alıştırma türüdür. Hem dinleme hem de okuduğunu anlamaya yöneliktir. Aynı üniteye diğer iki alıştırmada öğrenciden dinledikten sonra doğru olanı işaretlemeleri ve ifadelerin kime ait olduğunu bulmaları istenmektedir. Sıkça rastladığımız bu tür alıştırmalarda dinlemeler anlaşılırdır, fakat öğrencilerin dinleme metinlerine diğer ünitelerde de olduğu gibi hiçbir kaynaktan ulaşamaması büyük bir eksiklik.

Yedinci ünitenin dinleme bölümüne baktığımızda ise diğer ünitelerde de yer alan alıştırmalardan doğru olan cevabı bulma, doğru veya yanlış olanı işaretleme ile ilgili üç alıştırma vardır. “Datumsangaben” başlıklı ilk alıştırmada farklı diyaloglarla sayıların ve tarihlerin pekiştirilmesi amaçlanmıştır. Diğer alıştırmalar ise yeni yıllarla ilgilidir. Tablonun içerisinde verilen bilgilerle öğrenciye tarihlerin yazılışı ve okunuşu gösterilmektedir. Öğrenmelerinde büyük katkı sağlayan bu tablolar hemen her üniteye karşımıza çıkmaktadır.

Sekizinci ünitenin dinleme bölümündeki alıştırmaların ilki ise bir röportajla ilgilidir. Burada öğrenciler ilk olarak resimlerle kişileri eşleştirecek, daha sonra ise hangi ifadenin hangi kişiye ait olduğunu bulacaklardır. Giderek seviyesi artan konuşma alıştırmalarında farklı aksanlara da yer verilmektedir. Diğer alıştırmalar ise yine doğru olanı bulma ile ilgilidir. Farklı olarak son alıştırmada öğrenciler hem doğru olanı dinleyip bulacak, hem de ifadelerin nasıl kullanıldığını öğrenerek günlük hayata aktarabileceklerdir.

Son iki üniteye ise diğer ünitelerden farklı olarak küçük bir tablo verilmiş, öğrencilerden de altta verilen kelimelerden uygun olanını dinledikten sonra yazmaları istenmiştir.

Genel olarak bakıldığında dinleme bölümlerinde kim ne dedi ve doğru olanı yazma alıştırmaları ön plandadır. Farklı alıştırmalara yer verilmiş olsa da bir üniteye hep aynı alıştırma türlerine sıkça rastlanmaktadır. Alıştırmaların hep aynı şekilde

olması, çok fazla farklılık göstermemesi sıkıcılığa neden olmakta ve bireysel farklılığı göz ardı etmektedir. Bunun yanı sıra dinleme bölümlerindeki metinlerin yazılı bir şekilde hem internet sayfasında hem de kitapta olmaması büyük bir eksiklikler. Öğrencinin bireysel olarak dinleme yapmasına engeldir.

3.2.3 Konuşma

Ünitelere göre alıştırmaları incelediğimizde ilk üniteye karşımıza çıkan ilk iki alıştırma alfabe ve heceleme ile ilgilidir. Burada öğrencilerden dinledikleri heceleri ve kelimeleri tekrar etmeleri beklenmektedir. Daha sonra karşımıza sayılar çıkmaktadır. Burada öğrenciler diğer iki alıştırmayı dinleyip sayıları tekrar edecektir. Bunu takip eden beşinci alıştırmada boş bırakılan sayıları öğrenci dolduracaktır. Ünitelerin son alıştırmalarında ise yine öğrenci diyalogu dinleyip tekrar edecektir. Bu üniteye sürekli tekrar etme söz konusudur. Öğrenci kendisi bir şey üretmediği için pasif kalmıştır. Dinlediğini anlama, tekrar etme, taklit etme gibi özellikleri olsa da aktif olmayacağı, diyalog yapamayacağı için eksiklikler söz konusudur.

İkinci üniteye de alıştırmaların tamamı öğrencilerin dinleyip sadece tekrar etmesi ile ilgilidir. Alıştırmaların tekdüzeliği göze çarpmaktadır. Öğrenciler dinlediklerini anlama boyutunda kalmakta, anladıklarını aktarmaları için alıştırmalar büyük ölçüde eksiklik göstermektedir.

Üçüncü ünitenin konuşma bölümünde toplam sekiz alıştırma yer almakta bunların altısı yine ilk iki üniteye olduğu gibi öğrencilerin duydukları kelimeleri veya cümleleri tekrar etmeleri istenmektedir. Vurgu, tonlama, taklit etme açısından fazlasıyla örnek olsa da yine öğrenci diyalog oluşturmadığı, iletişime geçmediği için eksiklikler burada da söz konusudur. Diğer iki alıştırmada ise öğrenciler diyalogu dinledikten sonra farklı kelimeler kullanarak diyalogu değiştirecek ve uygulayacaktır. Burada biraz da olsa öğrenci aktif konuma gelmiştir.

Dördüncü ünitenin konuşma bölümüne baktığımızda ilk üç alıştırma öğrencilerin yine dinleyip tekrar etmeleri ile ilgilidir. Dördüncü alıştırmada ise öğrenciler dinledikleri konuşmayı beşinci alıştırmada verilen cümle yapılarıyla uygulayacaktır. Burada öğrencilerin günlük ifadeleri öğrenmesi ve kullanması mümkündür.

Beşinci üniteye karşımıza çıkan ilk iki alıştırmada öğrencilerin dinledikleri harf veya heceleri boşluklara doldurması beklenmektedir. Diğer ünitelerde de olduğu gibi ilk alıştırmalar hep dilbilgisine yöneliktir. Son iki alıştırma ise öğrencilerin günlük hayatta da kullanabilecekleri yer yön tarif etme ile ilgilidir. İlk olarak örnek bir diyalog verilmiş, daha sonra tabloda verilen kalıplar ve ifadelerle öğrencilerden farklı diyaloglar türetmesi istenmiştir. Bu tür alıştırmaların daha çok olması öğrencilerin daha çok derse katılmasını sağlayacaktır.

Geriye kalan beş üniteye de yukarıdakilerden farklı olarak bir alıştırma türü görmek mümkün değildir. Sadece konular değişse de konuşma bölümlerinde ilk sayfalar hep vurgular, tonlama yapma ile ilgili olup öğrencilerden sadece bu ifadeleri tekrar etmeleri ya da boşluklara uygun hece veya harfleri doldurmaları beklenmektedir. İkinci sayfaları ise verilen bir diyalogu farklı kalıpla veya cümlelerle değiştirmeleri ve uygulanmaları beklenmektedir.

Konuşmalarında da tekdüzelik ön plandadır. Öğrenci sürekli dinlediğini tekrar ederek daha pasif hale gelmiştir. Diyalog geliştirme, dramatize etme, rol yapma gibi iletişimci yöntemde kullanılan ve olması gereken alıştırmalar diyalog dışında hiç yoktur. Bunların olmaması konuşma becerisinin gelişmesinde büyük bir eksiklik yaratacaktır.

3.2.4 Yazma

Kitapta son bölüm olan yazmaya göz atacak olursak, ilk ünitenin yazma bölümünün ilk sayfasında karşımıza Almanya'nın üzerinde birkaç şehri olan haritası bulunmakta, devamına ise post kart yazımı ile ilgili alıştırma yer almaktadır. Bunu takip eden ikinci ve son alıştırmada öğrencilere gün, yer, şehir, hava, insanlar ve kartın kime yazılacağı ile bilgiler tablo halinde verilmiş ve öğrencilerden de bir kart yazması istenmiştir. Yazma etkinliği olarak sıkça karşımıza çıkan kart yazma etkinliği öğrenciler ilgisini çekmekle beraber onlara aynı zamanda bu ünite ülke ile ilgili az çok bilgi vermektedir.

İkinci ünitenin yazma bölümünde ise üç farklı kişi hakkında bilgiler verilmiştir. Bu bilgilere göre takip eden alıştırmada öğrenciler kişisel bilgileri dolduracaktır. Daha sonra bir ilan verilmiş olup öğrenci yine uygun bir ilan yazacaktır.

Üçüncü üniteye karşımıza çıkan yazma etkinliği ise faks yazma ile ilgilidir. Yine öğrenci verilen örneğe ve tablo içerisindeki kalıplara göre faks yazacaktır.

Dördüncü üniteye karşımıza çıkan ilk alıştırma yazma bölümünde olsa da daha çok dinleme ile ilgilidir. Öğrenci duyduğu kelimeleri boşluklara yazacaktır. İkinci alıştırmada resimlerle not şeklinde yazılmış kısa metinlerin eşleştirilmesi istenmiştir. Bunu takip eden alıştırmada öğrenci verilen resim ve kısa metinlere uygun olarak not yazacaktır.

Beşinci ünitenin hatta diğer tüm ünitelerin de ilk alıştırması dördüncü ünitenin ilk alıştırmasıyla aynı türdendir. Daha sonra bir davetle ilgili mektup yazılmıştır. Bu mektupta öğrenciden verilen resme göre yolu tarif etmesi istenmiştir. Son alıştırmada da verilen yönergelerle öğrenci tekrar bir yol tarifi yapacaktır.

Altıncı üniteye her iki alıştırmada da farklı dokuz resim verilmiş olup, sırasız bir şekilde verilen cümlelerin resimlere göre sıraya konulması istenmiştir. Bu üniteye yazma etkinliğine dair alıştırma aslında yoktur. Boşluk doldurma, sıraya dizme gibi alıştırmalar daha çok okuma, dinleme etkinliklerinde rastladığımız alıştırma türleridir. Diğer üniteler gibi burada da kitap yetersiz kalmaktadır.

Yedinci ünite kutlamalarla ilgilidir. İkinci alıştırmada hangi kartın hangi kutlama ile ilgili olduğunu öğrenciler bulacaktır. Daha sonra ise boşlukların bulunduğu kutlama kartlarına öğrenciler tabloda verilen kelimeleri dolduracaktır. Konu olarak dikkat çeken konular olsa da uygulama biçimi yanlıştır. Öğrenci boşluk doldurmadan ziyade, kendisi yazmaya çalışmalı buna uygun yönergeler verilmelidir.

Sekizinci üniteye baktığımızda ikinci alıştırmada yemek tarifi verilmiştir. Bunu takip eden diğer alıştırmada ise resimlerin yanına verilen boşluklara öğrencilerden resimlere göre bir yemek tarifi yapmaları beklenmektedir. Düşünce olarak güzel bir alıştırma olsa da öğretilmesi amaçlanan kelimelerin verilmemiş olması çok büyük bir eksikliktir. Öğrenci doğru yapıp yapmadığı konusunda geri bildirim almakta zorlanacaktır.

Dokuzuncu ünitenin yazma bölümünde ise ikinci alıştırmada bir ilan vardır. Öğrenciden sadece bu ilanın okunması istenmiştir. Daha sonraki alıştırmada öğrenci resimlerle birlikte verilen yönergeleri okuyacaktır. Bunlara bağlı olarak son alıştırmada bir sayfa uzunluğunda yazılmış olan mektuba öğrenci aşağısında verilen cümleleri uygun şekilde tamamlayacaktır. Burada yer alan alıştırmaların hiçbirisi birbiriyle

örtüşmemektedir. Öğrenci ilk başta bir ilan okuyor, sonra onunla alakası olmayan bir yönerge okuyor, daha sonra farklı yapılardan oluşan cümleleri mektuba uygun bir şekilde dolduruyor. Burada da hem konu bütünlüğü yoktur, hem de yazma etkinliği yerine daha çok boşluk doldurma alıştırmaları bulunmaktadır.

Onuncu ünitenin yazma bölümünde yer alan tüm alıştırmalar da boşluk doldurma alıştırmalarıdır. İlk iki ünite olduğu gibi farklı yazma konuları karşımıza çıkmamıştır. Öğrenci yazmadan çok, hemen hemen tüm ünitelerde boşluk doldurma alıştırmaları yapmıştır. Zaten çalışma kitabında da yer alan bu tür alıştırmalar yazma bölümleri için gereksiz, yararsız hale gelmiştir ve daha çok yazmaya yönelik değil de tüm becerilerde olduğu gibi dilbilgisine yönelik hazırlanmıştır.

Çalışma Kitabı / Arbeitsbuch

3.3 Genel Bilgiler

Delfin çalışma kitabının 1.cildi, ana kitapta olduğu gibi, H.Aufderstrasse, J.Müller ve T.Storz tarafından yazılmıştır.

Kitap, 220 sayfadan oluşmaktadır.

3.3.1 Biçim ve Tasarım

Kitabın ön kapağı koyu mavidir, yani ana kitaba göre daha mattır. Kitabın adı olan Delfin yazısı kapağın neredeyse ortasında yer almakta, büyük puntosu ve turuncu rengiyle dikkat çekmektedir. Delfin yazısının hemen üstünde iki ciltlik bir kitap olduğu ve kapağın sağ köşesinde dikey olarak alıştırma kitabı olduğu turuncu renklerle yazılmıştır. Sol tarafta, kapağın ortasının biraz üstünde bulunan yazar adları, birinci cilt olduğu ve içinde 1'den 10'a kadar bölümlerden oluştuğu, sağ alt köşede Almanca öğrenimi için bir kitap olduğu ve en alt kısımda yayınevinin adı siyah renklerle belirtilmiştir. Bunların dışında kitabın adını simgeleyen yunus, kapağın üst bölümünde yer almaktadır. Kapağın rengi ile üzerindeki yazıları zıt renklerden oluşmaktadır.

Kitabın arka kapağı yine koyu mavi, yazıları ise siyah ve turuncudur. En üst tarafta kitabın adı, kaç ciltten oluştuğu turuncu harflerle yazılmıştır. Kapağın sol alt

köşesinde yayınevinin adı ve adresi, sağ alt köşesinde barkot numarası, sağ üst köşede bulunan mavi renkli küçük yunusun altında kitaba ait internet adresi siyah renklerle yer almaktadır. Ayrıca Delfin ders ve çalışma kitaplarıyla ilgili bilgiler de verilmiştir. “Delfin orta seviye almanca bilen 16 yaş üzeri genç ve yetişkinlere hitap etmektedir (B1 seviyesinde yazılmıştır). Delfin ders kitabı 20 üniteden oluşmakta ve her bölüm kendi içerisinde beşe ayrılmaktadır. Bu sayede adım adım Almanca öğrenmek mümkündür. Çalışma kitabında ise, öğrencinin kendi başına çalışabileceği düzeyde hazırlanmış alıştırmalar yer almakta; ayrıca her bölümde konuyla ilgili dilbilgisi özeti ve verilen kelimelerin listesi bulunmaktadır.” Bu bilgileri kitabın arka sayfasından öğrenmek mümkündür.

Ön ve arka kapağı, ana kitapta da olduğu gibi, kuşe kâğıdından yapılmıştır. Sert ve dayanıklı olan kapaklar, kaliteli bir görünüm vermekte ve kitabın dağılmasını engellemektedir.

İç kapakta ise, turuncu renkle ve büyük puntolarla kitabın adı, lacivert renkle yazarların adı, çalışma kitabı olduğu, 1. cilt olduğu, on bölümden oluştuğu, yayınevinin adı ve Almanca öğrenme kitabı olduğu yazmaktadır.

İç kapağın hemen arkasındaki sayfada, ders kitabında da yer alan, kitabın ciltleriyle ilgili bilgi veren turuncu renkli bir tablo verilmiştir.

Tablonun hemen altında kitabın telif hakkı ve kopyalanamayacağı ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Ayrıca kitabın 2002 yılında Max Hueber yayınları tarafından Almanya’da basıldığı ve resimlerin, yazıların, cümlelerin, ifadelerin kime ait olduğu ile ilgili bilgileri bu sayfada bulabiliriz.

3. sayfada ise önsöz yer almaktadır. Bu bölümde yer alan bilgiler kısaca şöyledir; “Ana kitapta öğrenilen bilgileri, bu çalışma kitabı ile pekiştirebilirsiniz. Aşağıda sizi yönlendirecek önemli bilgiler yer almaktadır:

zu LBÜ... ; bu kısaltma, ana kitaptaki alıştırmanın numarasını göstermektedir. Ana kitapta bulunan alıştırmadan sonra buna karşılık gelen çalışma kitabındaki alıştırmaıı çözmelisiniz...

1; çalışma kitabındaki alıştırmanın numarasıdır.

Lösungsbeispiel; yani çözüm örnekleri, size alıştırmaıı nasıl yapacağınızla ilgili size bilgi verir.

(-> Lehrbuch S. ...); buradaki alıştırma, tam olarak ana kitaptaki parçanın içeriği ile ilgilidir. Bu tür alıştırmaları çözebilmeniz için ana kitaptan yararlanmanız gerekecektir.

Zusätzlicher Wortschatz; burada, ana kitapta olmayan fakat şimdiki öğrenmenize yardımcı olacak bir kelime hazinesi verilmiştir.

; bu kitap resmini gördüğünüzde, kişisel öğrenme ihtiyaçlarınız için bir sözlüğe ihtiyacınız olacaktır.

Wörter im Satz; her alıştırma bölümünün sonunda kelimeler yer almaktadır. Verilen örnekler yardımıyla bu kelimeleri cümle içerisinde kullanarak öğreneceksiniz.

Grammatik; alıştırmaları yaparken size yardımcı olacak tablo şeklinde gramer açıklamaları, her bölümün sonunda yer almaktadır.

§... ; işareti ana kitabın arkasında yer alan dilbilgisi tablolarını göstermektedir.

Wortschatz; kitabın sonunda ünitelerde verilen yeni kelimeler yer almaktadır. Önemli kelimeler daha kalın yazılmıştır. Özellikle bu kelimeleri iyi öğrenmelisiniz. Ayrıca bu bölümde Avusturya ve İsviçre’de ihtiyaç duyacağınız kelime farklılıklarını da bulabilirsiniz.

Arbeitsbuch, Lösungen (Best.-Nr.191601-6); bu kitapta tüm alıştırmaların cevabını bulabilirsiniz. Kendinizi kontrol edebilirsiniz. Önce kendiniz çözmeli, daha sonra cevaplara bakmalısınız.

Yazarlar ve yayınevi, bu kitapla keyifli ve başarılı Almanca öğrenmemizi diledikten sonra önsöz sona ermiştir.

Beşinci sayfada içerik bölümü yer almaktadır. Bu bölümde turuncu başlıklara ve lacivert yazılarla verilmiştir. Kitap, ana kitapla örtüşmekte ve ana kitapta da olduğu gibi on üniteden oluşmaktadır. Her ünitenin son iki üç sayfasında dilbilgisi bilgileri ve kelimeler yer almaktadır.

Kitabın en arka sayfasında, Hueber yayınlarına ait Tipps und Übungen adlı bir kitap tanıtılmıştır. Bu sayfada da yayınevinin adresine rastlayabiliriz.

Ekler kısmına örnek olarak, 220. sayfada kaynakçalar sayfa numaralarına göre belirtilmiştir.

Alıştırma kitabında sözlük yer almamaktadır, fakat “Wörter im Satz” ve “Wortschatz” bölümlerinden dolayı sözlüğe gerek kalmamıştır.

Kitaptaki başlıklar kısa, anlaşılır, açıklayıcı ve net ifade edilmiş olup başlıklarda seviyeye uygun kelimeler seçilmiştir. Her başlığın puntosu normal yazılardan biraz daha büyüktür ve turuncu renkle yazıldıkları için öğrenci dikkatini ilk başlıklara yöneltmektedir.

Resimler ise çalışma kitabına uygun sayıda ve renkte verilmiştir. Yani sayısı çok fazla değildir, renkleri de mattır. Çünkü öğrenci resimlere değil, alıştırmalara ve çalışmaya yönlendirilmelidir. Zaman zaman rastlayabileceğimiz resimler hem gerçek, hem çizgi resimden oluşmakta; alıştırmalara uygun şekilde verilmektedir.

Çalışma kitabında grafiklere pek rastlanmamaktadır, fakat her ünitenin sonunda dilbilgisi konularını içeren tablolar bulunmaktadır. Bu tabloların yanında yer alan “§” işareti öğrencilerin görebileceği bir yerde olmakla birlikte, anlaşılır ve seviyeye uygundur. Tablolar açık ve net ifade edildiği için öğrencilerin gelişim düzeyine de uygun oldukları söylenebilir.

Yazılar Times New Roman türünde olup 12 punto ile yazılmıştır. Açıklama ve örneklemelerde kullanılan yazılar okunaklıdır; öğrencilerin dikkati çekilmek istendiğinde daha kalın (örn: syf:12) ya da puntoları daha büyük yazılmıştır.

3.3.2 İçerik

Alıştırma kitabında kullanılan dil anlaşılırdır. Öğrenci, verilen kelimeleri ya da cümle kalıplarını ana kitapta öğrendiği için, bu kitapta karşısına çıkan ifadeleri anlamakta güçlük çekmeyecektir. Metinlerde kullanılan cümleler genelde kısadır. Metinlerde ve alıştırmalarda genelde aynı yazı türü kullanıldığı için öğrenci kolaylıkla okuyabilecektir. Bazı tablo ve şemaların renkli olması, bazı yazıların kalın ya da normalden büyük olması hem öğrencilerin dikkatini çekecek hem de okumak kolaylaşacaktır.

Çalışma kitabı ile ana kitap okuma metinlerinde birbirlerine bağlı oldukları için, konu sıralanışında karışıklık olması söz konusu değildir. Konu bütünlüğü sağlanmıştır. Alıştırmalarda geçen konular, öğretilmesi hedeflenen kelimeler ana kitapla birebir örtüşmektedir. Her ünitenin sonunda işlenen dilbilgisi konusu ile ilgili özet verilmekte; kelimeler ve cümlelerin kullanımıyla ilgili bilgiler de yer almaktadır. Her ünite ve

konunun başında gerek işaret gerekse yazılarla verilen bilgiler açıktır, zaten bu bilgilerin detaylarına önsözde yer verilmişti.

Alıştırmaların başında, öğrencilere kolaylık olması amacıyla verilen örneklerin sayısı yeterlidir. Hemen her alıştırmada örnek verilmiştir. Örnek verilmeyen alıştırmaya nadiren rastlanmaktadır. Bu tür alıştırmalar ya çok anlaşılırdır ya da ana kitaptaki alıştırmaların aynısıdır (örn: Lekiton 1, s.7). Örneklerin hepsi diğer yazılardan farklı olmak üzere kalın ve daha büyük punto ile yazılmıştır, bu sayede öğrencilerin dikkatini çekmektedir. Tüm örnekler, öğrencilerin seviye ve gelişim düzeylerine uygun açık ve nettir. Öğrenciler, alıştırmaları yaparken öğretmenlerinden yardım almak zorunda kalmayacaklardır. Alıştırmaların çeşitliliğine göre verilen örnekler de çeşitli türlerde kullanılmıştır. Alıştırmalara göre bazen cümle, bazen bir kelime ile verilen örnekler yazım kurallarına uymaktadır.

İlk göze çarpan eksiklik öğrenciler için önemli olan ve öğretimde büyük öneme sahip olan kelime listesidir. Aynı zamanda diğer önemli eksiklik ise çalışma kitabında dinleme olmamasıdır. Kitap daha çok dilbilgisi öğrenimine yönelmiştir. Diğer becerilerin geliştirilmesinde bu, büyük bir eksikliğe neden olacaktır.

Ana kitapta olduğu gibi, çalışma kitabında da seçmeli yöntem kullanılmıştır. Resim ve alıştırmalarıyla *iletişimci yöntem*; yine bazı alıştırmalar ve dilbilgisi açıklamalarıyla da *dilbilgisi- çeviri yöntemine* yer verilmiştir.

Boşluk doldurma, eşleştirme, doğru ya da yanlış, doğru olanı bulma, resmilere uygun cümle ve diyalog kurma gibi alıştırmaların çoğu iletişimci yöntem örnek olup; artikeller, fiil çekimleri ve tekil çoğul alıştırmalarının çoğu ve her bölümün sonunda yer alan Wörter im Satz bölümleri de dilbilgisi- çeviri yöntemine örnektir. Örneğin; Lektion 1, sayfa 7’de, ilk iki alıştırma iletişimci yöntem, diğer iki alıştırma da dilbilgisi çeviri yöntemine örnektir. Lektion 2, sayfa 25’te, verilen alıştırmalar iletişimci yöntem örnektir. Lektion 3’te, sayfa 52’de ilk iki alıştırma iletişimci yöntem, diğer üçü dilbilgisi çeviri yöntemine örnektir. Lektion 9’da, sayfa 178’de verilen alıştırmaların her ikisi de dilbilgisi çeviri yöntemine örnektir.

Bu tür örneklerle her üniteye rastlamak mümkündür. Lekiton 5’te, sayfa 83’te verilen alıştırmaların ikisi de iletişimci yöntem örnektir. Fakat ikinci alıştırma, bulmaca şeklinde olan eksiktir. Açıklama her ne kadar anlaşılır, bulmacanın içerisinde verilen kelimeler her ne kadar öğrenilmiş olan kelimeler olsa da, bulmacanın yanında

kelimelerin verilmesi gerekirdi. En azından kaç kelime bulmaları gerektiği belirtilebilirdi. Bu yönden bu alıştırma pek açık değildir, eksiktir.

Alıştırmaların hemen hepsi öğrencilerin tek başlarına yapabilecekleri seviyededir. Çalışma kitabında dilbilgisine ağırlık verilmiştir. Yöntem ve teknikler öğrencilerin düzeyine uygun olup, farklı alıştırmalarla öğrenciler çalışmaya özendirilmiştir. Fakat dinleme olmaması, kelime listelerinin olmaması yine öğrencileri sadece gramer öğrenmeye itmekte, tek bir boyuta sıkıştırmaktadır

BÖLÜM IV

Sonuç ve Öneriler

Yaptığımız bu çalışmada Almanca derslerinde genellikle yardımcı öğretim materyali olarak kullanılan “Delfin” adlı ders kitabını, Avrupa Birliği Ortak Başvuru Metni kapsamında incelemeye çalıştık. Bu bağlamda Delfin ders ve çalışma kitaplarını dört temel beceri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili aktiviteleri, ders anlatım yöntemini ve uygulanan stratejileri göz önünde bulundurduk.

Çalışmamızın ilk bölümünde amacımızı ve izleyeceğimiz yolları belirttikten sonra kuramsal bölüm olan ikinci bölümde Avrupa Birliği Ortak Başvuru Metni’nin özellikle ilk üç bölümü üzerinde durduk. Ortak Başvuru Metni’nin neden yazıldığını, hedeflerinin neler olduğunu, neleri kapsadığını belirttik ve Avrupa Konseyi’nin de üzerinde en çok durduğu bölüm olan “Ortak Dil Düzeyleri”ni detaylı bir şekilde örneklerle açıkladık.

Daha sonra araştırmamızın üçüncü bölümü olan uygulama bölümünde, yukarıda adı geçen almanca ders kitabında sözünü ettiğimiz becerilerin ne derece uygulandığını, yapılan aktivitelerin Başvuru Metni ile ne ölçüde örtüştüğünü somut örneklerle

destekleyerek önceden de belirttiğimiz gibi Avrupa Birliği Ortak Başvuru Metni kapsamında ele aldık.

Avrupa Birliği Ortak Başvuru yabancı dili öğrenen kişi A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 dil düzeylerine göre kendini değerlendirebilmekte ve dile ne derece hakim olduğunu görebilmektedir. Öğrenen kişi, bir düzeyi tamamladıktan sonra yeni hedeflerle bir diğer seviyeye ulaşmaktadır. Örneğin A1 düzeyinde olan bir kişi sadece tanışma ve selamlaşma üzerine belirli kalıpları bilebiliyorken, bu kişi A2 düzeyine geçtiğinde kendi hakkında kısa bilgiler verebilir ve kısa sohbetler yapabilir duruma gelmektedir.

Avrupa Birliği Ortak Başvuru Metni, dört temel becerinin öğretilmesi ile ilgili tek bir yöntem önermek yerine, bireysel farklılıklara göre bir öğretim amaçlamaktadır. Bu öğretim anlayışı ile birlikte dile ülkeler arası bir standartlaşma getiren metin, hem öğrencilerin kendi dil düzeylerini bilme konusunda hem de öğretmenlerin öğrenen kişi hakkında bilgi edinmesi hususunda büyük önem taşımaktadır.

Çalışmamızda Delfin ders kitabında yer alan Eintauchen, yani konuya giriş bölümlerinde resimlerle birlikte anlatılmak istenen konulara yer verilmiştir. Bu bölümlerde öğrenciler hangi konuyu öğreneceklerini görecektir ve buna uygun verilen alıştırmalarla konuya giriş yapacaklardır. Bu bölümlerde daha çok ülke bilgisi, kültür gibi ülke hakkında da bilgi verecek konuların olması beklenmektedir. Kitabın içindekiler bölümüne baktığımızda yemek içmek, kutlamalar, yaşam, günlük hayat gibi başlıklar olsa da ülke hakkında bilgiye çok az yerde rastlanmaktadır. Ayrıca bu konu başlıklarıyla örtüşen kelimeler veya cümle yapılarının yetersiz olması, hatta neredeyse hiç olmaması da gözden kaçmayan bir detaydır ve önemli bir eksikliklerdir.

Okuma bölümlerinde verilen metinler dil ve anlatım bakımından yeterli olsa da okumadan önce öğrencileri yönlendiren herhangi bir alıştırmaya olmaması okuma etkinlikleri için büyük bir eksikliklerdir. Alıştırmaların daha çok dilbilgisine dayalı olması öğrencileri okuduğunu anlamadan uzaklaştırmıştır. Metne başlamadan önce başlık hakkına soruların olması, metinde geçen kelimelerle ilgili farklı alıştırmaların olması gerekirdi. Bu sayede öğrenciler sözlük karıştırmak yerine alıştırmalar aracılığıyla metinde geçen kelimeleri öğrenebilir ve öğrenme daha kalıcı bir hale gelebilirdi. “Okuma öğretiminde amaç, öğrenmeyi yazılı metinler aracılığıyla amaç dilde bilgilenme durumuna getirmektir” (Laveau I., 1985:19) Bunun yanı sıra öğretilmesi amaçlanan konu ile o konuya uygun kelimelerin olmaması ve de kelime listesinin

olmaması da öğrenciler için büyük bir eksiklik. Örneğin beşinci ünite ikamet- oturma ile ilgilidir, fakat verilen alıştırmalarla ne öğrenci ülke hakkında bilgi edinebilmekte, ne o başlıkla ilgili yeterince kelime öğrenebilmektedir. Öğrenmesi gereken kelimeleri bir bütün olarak görebilmesi için de kelime listesi gereklidir.

Dinleme bölümlerinde dinlemelerin seviyeye uygun olduğu görülmektedir. Çok farklı alıştırmaların yer almadığı dinleme bölümlerinde en büyük eksiklik dinleme metinlerinin olmamasıdır. Öğrenci dinlediğini anlayabilmek, takip etmek veya geri bildirim alabilmek için dinleme metinlerine ulaşmak durumundadır. Fakat ne internet sayfasında ne de kitabın eklerinde bu tür bir kaynağa rastlanmamaktadır. Diğer bölümlerde de olduğu gibi dinleme, dinlediğini anlama veya aktarmanın yanı sıra konular ve alıştırmalar daha çok dilbilgisine yöneliktir.

Yazma bölümlerinde ilk alıştırmalarda farklı yazma konuları karşımıza çıksa da daha sonra incelediğimizde hep boşluk doldurma alıştırmalarını rastladık. Bu da bir öğrencinin yazma becerilerini geliştirmesini olumsuz yönde etkilemektedir. Öğrencinin bireysel olarak yazabilecekleri, öğrendiklerini kendi düşünceleriyle aktarabilecekleri yazma konularının olması ve bu konuların kolaydan zora doğru sıralanarak verilen konularla bir bütünlük oluşturması gerekmektedir. Bu açıdan da kitabın bu kısmı da eksik ve yetersizdir.

Dört temel beceri olan okuma, konuşma, yazma ve dinlemeyi tek tek bölümlere göre ele alan ders kitabının Avrupa Ortak Başvuru Metni ile uygun olduğu kısmen söylenebilir. Gramer konularının sıralanışı, basitten zora doğru ifadelerin olması açısından uygundur. Fakat üniteleri becerilere göre dörde ayırması Başvuru Metni'ne uymamaktadır. Çünkü metinde tüm becerilerin entegre olmuş bir şekilde öğrenciye sunulması, tüm becerilerin bir arada verilmesi beklenmektedir. Bu şekilde bir anlatım bütünlük oluşturmaktan ziyade yabancı dil eğitimi ve öğretiminde kopukluk olmasına neden olmaktadır. Aynı zamanda verilen konuların daha çok öğrenilen dilin ülke bilgisiyle ilgili ve günlük hayatta kullanabilecekleri, o ülkeye gittikleri zaman zorluk çekmeyecekleri türden olması gerekir. Görünürde birkaç konu bu şekilde olsa da ülke bilgisiyle ilgili çok fazla kelime öğretimi yoktur. Coğrafi bilgiler, özel günlerle ilgili bilgiler bulunmamaktadır. Verilen konularla ilgili alıştırmalar ve kelimeler yetersizdir.

Dil öğretiminde büyük önem taşıyan kitapların bu metne uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Ülkemizde dil öğretimi ilkokuldan üniversiteye kadar

devam etmesine rağmen, hala istenilen seviyede olmadığı açıkça ortadadır. Avrupa ülkelerinde iki, üç veya daha fazla dil öğretilabiliyorken, bizim bu konuda geride kalmamız belki de daha önceden bu tür geçerli bir programın olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu metni tüm yabancı dil öğrenenler ve özellikle öğretmenler benimsemelidir. Burada yer alan standartlar öğretmenlere ders programı ve müfredat hazırlama konusunda yol gösteren bir çerçeve niteliği taşımaktadır. Ortak bir dil öğrenim süreci için öncü olan Avrupa Ortak Başvuru Metni, ülkemizdeki yabancı dil öğretmenlerine kendilerini geliştirmeleri ve yabancı dil öğrenenlere daha iyi bir eğitim sunmaları açısından değerlendirebilecekleri bir fırsattır.

KAYNAKÇA

- Aktaş, T. (2004). Yabancı Dil Öğretiminde İletişimsel Yeti. *Sosyal Bilimler Dergisi*. Selçuk Üniversitesi. Sayı 12, 21.
- Aygün, S. (2008). *Türkiye’de yabancı dil eğitimi ve Avrupa dilleri ortak çerçeve programı*. Unpublished master’s dissertation, Beykent University, İstanbul.
- Demirel, Ö. (1993). *Yabancı Dil Öğretimi: İlkeler, Yöntemler, Teknikler*. 3. Baskı. Ankara: Usem Yayıncılık.
- Demirel, Ö. Mirici, i. H. (2002). Yabancı Dil Eğitiminde Öğrenen Özerkliği. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 155,19.
- Demirel, Ö. (2003). Avrupa Birliğinin Dil Politikası ve Türkiye. *Littera*. Ankara, Cilt 12.
- Demirel, Ö. 2004. *Yabancı Dil Öğretimi*. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Demirel, Ö. 2004. *Yabancı Dil Öğretimi, Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil Dosyası*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2005). Avrupa Konseyi Dil Projesi ve Türkiye Uygulaması. *Milli Eğitim Dergisi*. 33,167.
- Demirel, Ö. (2010). Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni’nin Konuşma Becerisinin Gelişiminde Kullanılması. *Eğitim ve Bilim (Education and Science)*, Sayı, 156, 190 – 204.
- Doğan, Y. Z. (2007). *Avrupa Birliği Ortak Dil Çerçevesi Programının Milli Eğitim*

Bakanlığı İlköğretim Okullarında Yabancı Dil (İngilizce) Dersi Öğretiminde Uygulanabilirliği, Doktora Tezi, Ankara: Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Göçerler, H. (2006). *Antalya, Alanya, Manavgat Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri 1. Sınıf Öğrencilerinin Almanca Karşılıklı İletişim Becerilerinin Avrupa Konseyi Genel Dil Kriterleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi.

Güler, G. (2005). Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı ve Türkiye’deki Yabancı Dil Öğretim Süreçleri. *Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi* 6, 89-106.

Gür, Ö. (2004). *Avrupa Ortak Dil Kriterleri Çerçevesinde Türkiye’de Yetişkinlere Yönelik Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Hall, K. Schiener, B. (2001). *Deutsch als Fremdsprache. Übungsgrammatik für Fortgeschrittene*. München: Hueber Verlag.

Huneke, Hans-Werner. (2010). *Deutsch als Fremdsprache*. Berlin: Erich Schmidt Verlag.

İşisağ, U. K. (2008). Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni’nin Dilbilimsel Açıdan İncelenmesi. *Journal of Language and Linguistic Studies*. 4,1.

İşisağ, U. K. (2008). *Sözlü İletişim Becerilerinin Gelişiminde Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni Uygulamalarının Başarıya, Tutuma ve Kalıcılığa Etkisi*, Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Köhnen, R. (2011). *Einführung in die Deutschdidaktik*. Stuttgart: J.B. Metzger Verlag.

- Tahsin A, Seymen A. (2009). Avrupa Ortak Yabancı Dil Öğretim Programı Çerçevesinde "Passwort Deutsch" adlı ders kitabın değerlendirilmesi, 1. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, Çanakkale.
- Tosun, C. (2006). Yabancı Dil Öğretim ve Öğreniminde Eski ve Yeni Yöntemlere Yeni Bir Bakış. *Journal of Arts and Science* 5, 79-88.
- Tuzcu, G. (2006). Eğitimde Vizyon 2023 ve Avrupa Birliği'ne Giriş Süreci. Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- Avrupa Birliği Konseyi. (2012). Web: <http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=45630&l=1> adresinden 17 Aralık 2012'de alınmıştır.
- Avrupa Dil Pasaportu. (2008). Web: <http://europass.cedefop.europa.eu/tr/home> 23 Kasım 2012 tarihinde alınmıştır.
- Avrupa Dil Portfolyosu. (2009). Web: <http://adp.meb.gov.tr/15-18.php> adresinden 28 Kasım 2012 tarihinde alınmıştır.
- Büyükyavuz, O.(2003).Web: <http://www.ait.hacettepe.edu.tr/akademik/kitap/cagdas.pdf> adresinden 22 Kasım 2012 tarihinde alınmıştır.
- Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni. (2009). Web: <http://meb.gov.tr/> adresinden 24 Aralık 2012 tarihinde alınmıştır.
- Doğru, E. (2011). İşitsel- Dilsel Yöntem. Web: <http://www.eskiyeni.org/sayfa1.asp?id=615> adresinden 14 Kasım 2012 tarihinde alınmıştır.
- Goethe Institut. (2013). http://bfu.goethe.de/b1_04/sprechen.php 14 Mayıs 2013 tarihinde alınmıştır.
- Grammatische Übungen. (2013). Web: <http://www.klett.de/produkt/isbn/978-3-12>

536900-9 adresinden 10 Mayıs 2013 tarihinde yararlanılmıştır.

North, B. (2004).Europe's Framework Promotes Language Discussion, not Directives. *Guardian Weekly*. Web: <http://education.guardian.co.uk/tefl/story/0,,1191130,00.html> 14 Ağustos 2012 tarihinde alınmıştır.

ÖSD. Österreich Schweiz Deutschland. (2013).
<http://www.osd.at/default.aspx?Slid=32&LAid=2&ARid=106> 03 Nisan 2013 tarihinde alınmıştır.

Telc Language Test. (2013). <http://www.telc.net/unser-angebot/deutsch/> adresinden 28 Mart 2013 tarihinde alınmıştır.

Yücel, M. Seyhan. (2003). Web: <http://sobedergi.trakya.edu.tr/dosyalar/June2006.pdf> adresinden 15 Eylül 2012 tarihinde alınmıştır.